

In balans

Autonomie en verbondenheid

Basale uitgangspunten voor de hulpverlening!?

Hinke Blok – van de Kieft
Willemijn van der Zouwen
mei 2013

Inhoudsopgave bijlagen

BIJLAGE 1 - Schrappen van niet-relevante tekst	3
Bijlage 1a - Pauline	4
Bijlage 1b - Lyke	13
Bijlage 1c - Anne	22
Bijlage 1d - Aran	31
Bijlage 1e - Rianne	43
Bijlage 1f - Julia	55
Bijlage 1g - Symone	61
Bijlage 1h - Tio	66
Bijlage 1i - Peter	69
Bijlage 1j - Sahra	72
BIJLAGE 2 – Tabellen met fragmenten en labels	76
Bijlage 2a - Pauline	77
Bijlage 2b – Lyke	93
Bijlage 2c – Anne	108
Bijlage 2d – Aran	124
Bijlage 2e – Rianne	144
Bijlage 2f – Julia	166
Bijlage 2g – Symone	175
Bijlage 2h – Tio	184
Bijlage 2i – Peter	189
Bijlage 2j – Sahra	195
BIJLAGE 3 Ordening labels	203
Bijlage 3a Pauline	204
Bijlage 3b Lyke	207
Bijlage 3c Anne	210
Bijlage 3d Aran	212
Bijlage 3e Rianne	215
Bijlage 3f Julia	218
Bijlage 3g Symone	220
Bijlage 3h Tio	221
Bijlage 3i Peter	222
Bijlage 3j Sahra	223

BIJLAGE 4 Grafieken.....	224
Bijlage 4a - Pauline	225
Bijlage 4b – Lyke	226
Bijlage 4c – Anne	227
Bijlage 4d – Aran.....	228
Bijlage 4e - Rianne	229
Bijlage 4f – Julia	230
Bijlage 4g – Symone.....	231
Bijlage 4h – Tio	231
Bijlage 4i – Peter.....	232
Bijlage 4j – Sahra	232
BIJLAGE 5 - Interviewvragen.....	233
BIJLAGE 6 - Interviews	235
6.1 – Interview P.....	236
6.2 - interview M.	251
6.3 – interview J.....	263
6.4 – interview B.....	276
6.5 – interview C.....	287
BIJLAGE 7 – Uitwerking interview.....	294
7.1 – Het kind	295
7.2 - De ouder.....	302
7.3 - De hulpverlener	310
BIJLAGE 8 - Logboek tijdens onderzoek.....	318
8.1 Logboek tijdens inhoudsanalyse	319
8.2 Logboek tijdens interviews.....	321

BIJLAGE 1 - Schrappen van niet-relevante tekst

BIJLAGE 2 – Tabellen met fragmenten en labels

Deze bijlagen zijn om privacyredenen achterwege gelaten in afspraak met Bureau Jeugdzorg en Wim Dekker van de Christelijke Hogeschool Ede.

Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij Wim Dekker namens het Lectoraat Jeugd en Gezin.

Bijlage 3a Pauline

Evaluatie

Labels - Kopjes	Verblijfssituatie	Waarom OTS uitgesproken/verlengd?	Beknopte hulpverleningsgeschiedenis	Feitelijke situatie	Voortgang van gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Verloop samenwerking afgelopen periode	Totaal	Totaal %
Autonomie +		1.7	1.9, 1.10	1.30	1.33, 1.34, 1.37, 1.45, 1.46, 1.49, 1.50, 1.51, 1.52, 1.56, 1.56, 1.58, 1.61,1.65, 1.66		19	24%
Autonomie -		1.2, 1.4, 1.5	1.19, 1.20		1.36, 1.40, 1.43, 1.53		9	12%
Verbondenheid +		1.7	1.9	1.31, 1.32	1.36, 1.38, 1.39, 1.54, 1.55, 1.57, 1.57, 1.59, 1.62, 1.63, 1.64, 1.66, 1.67, 1.69	1.71, 1.73	20	26%
Verbondenheid -			1.13		1.60		2	3%
Spanningsveld		1.3			1.41, 1.42		3	4%
Overig	1.1	1.6	1.8, 1.11, 1.12, 1.14, 1.15, 1.16, 1.17, 1.18, 1.21, 1.22	1.23, 1.24, 1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29	1.44, 1.47, 1.48, 1.68	1.70, 1.72	25	32%
Totaal	1	7	16	10	40	4	78	100%
Totaal %	1%	9%	21%	13%	51%	5%	100%	

Verzoek

Labels - Kopjes	Aanleiding van het verzoek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	1.92, 1.94, 1.102, 1.103, 1.110	5	13%
Autonomie -	1.77, 1.79, 1.86, 1.87, 1.90, 1.96, 1.100	7	18%
Verbondenheid +	1.79, 1.81, 1.95, 1.105, 1.108, 1.109	6	16%
Verbondenheid -	1.78, 1.81, 1.104	3	8%
Spanningsveld	1.104	1	3%
Overig	1.74, 1.80, 1.82, 1.83, 1.84, 1.85, 1.88, 1.89, 1.91, 1.93, 1.97, 1.98, 1.99, 1.101, 1.106, 1.107	16	42%
Totaal		38	100%

Plan van aanpak

Labels - Kopjes	Sterke punten	Zorgpunten	Veiligheid jeugdige	Kern van problematiek	Ontwikkelingsbedreigingen / Gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Totaal	Totaal %
Autonomie +	1.112, 1.118, 1.120, 1.124, 1.126, 1.130	1.135		1.173	1.178, 1.180	10	14%
Autonomie -		1.132, 1.133, 1.137		1.159, 1.167, 1.168, 1.171	1.177, 1.179	9	12%
Verbondenheid +	1.111, 1.115, 1.116, 1.121, 1.122, 1.123, 1.128, 1.129, 1.131	1.134, 1.136		1.143, 1.162, 1.175, 1.176		15	21%
Verbondenheid -				1.150, 1.151, 1.152, 1.159, 1.160, 1.162, 1.175		7	10%
Spanningsveld				1.147, 1.149, 1.157		3	4%
Overig	1.113, 1.114, 1.117, 1.119, 1.125, 1.127		1.138, 1.139, 1.140, 1.141	1.142, 1.144, 1.145, 1.146, 1.148, 1.153, 1.154, 1.155, 1.156, 1.158, 1.161, 1.163, 1.164, 1.165, 1.166, 1.169, 1.170, 1.172, 1.174		29	40%
Totaal	21	6	4	38	4	73	100%
Totaal %	29%	8%	5%	52%	5%	100%	

Bijlage 3b Lyke

Evaluatie

Labels - Kopjes	Verblijfssituatie	Waarom OTS uitgesproken/ verlengd?	Beknopte hulpverlenings- geschiedenis	Feitelijke situatie	Voortgang van gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Verloop samenwerking afgelopen periode	Totaal	Totaal %
Autonomie +		2.4, 2.12	2.20	2.30, 2.31, 2.38, 2.43	2.46, 2.48, 2.57		10	14%
Autonomie -		2.5, 2.6, 2.8, 2.14		2.45	2.51, 2.65		7	10%
Verbondenheid +		2.4, 2.15,			2.52, 2.61	2.68	5	7%
Verbondenheid -		2.3, 2.6	2.18, 2.19		2.62		5	7%
Spanningsveld		2.11, 2.12, 2.13			2.47, 2.49, 2.63		6	9%
Overig	2.1	2.2, 2.7, 2.9, 2.10, 2.16	2.17	2.21, 2.22, 2.23, 2.24, 2.25, 2.26, 2.27, 2.28, 2.29, 2.32, 2.33, 2.34, 2.35, 2.36, 2.37, 2.39, 2.40, 2.42, 2.44	2.50, 2.53, 2.54, 2.55, 2.56, 2.58, 2.59, 2.60, 2.64, 2.66	2.67	37	53%
Totaal	1	18	4	24	21	2	70	100%
Totaal %	1%	26%	6%	34%	30%	3%	100%	

Verzoek

Labels - Kopjes	Aanleiding van het verzoek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	2.84, 2.86, 2.87, 2.92, 2.94, 2.96, 2.105,	7	17%
Autonomie -	2.83, 2.88, 2.102,	3	7%
Verbondenheid +	2.94, 2.104	2	5%
Verbondenheid -	2.74, 2.79, 2.80, 2.81, 2.82	5	12%
Spanningsveld	2.76, 2.85	2	5%
Overig	2.69, 2.70, 2.71, 2.72, 2.73, 2.75, 2.77, 2.78, 2.89, 2.90, 2.91, 2.93, 2.95, 2.97, 2.98, 2.99, 2.100, 2.101, 2.103, 2.106, 2.107, 2.108	22	54%
Totaal		41	100%

Plan van aanpak

Labels - Kopjes	Sterke punten	Zorgpunten	Veiligheid jeugdige	Kern van problematiek	Ontwikkelingsbe- dreigingen / Gewenste ontwikkelingsuit- komsten	Totaal	Totaal %
Autonomie +	2.109, 2.111, 2.112, 2.116, 2.118, 2.119, 2.120, 2.123, 2.124, 2.125, 2.127, 2.128, 2.129, 2.130			2.175, 2.178, 2.188, 2.191, 2.192, 2.193	2.198	21	22%
Autonomie -		2.144, 2.145		2.158, 2.165, 2.169, 2.171, 2.173, 2.174, 2.176, 2.185, 2.194		11	12%
Verbondenheid +	2.110, 2.113 2.114, 2.115, 2.121, 2.122, 2.126		2.146, 2.147	2.160, 2.187, 2.191	2.200	13	14%
Verbondenheid -		2.132, 2.133, 2.136, 2.137, 2.144, 2.145	2.148	2.152, 2.158, 2.159, 2.164, 2.169, 2.170, 2.172		14	15%
Spanningsveld		2.135		2.155, 2.168, 2.189,	2.197, 2.199	6	6%
Overig	2.117, 2.131	2.134, 2.138, 2.139, 2.140, 2.141, 2.142		2.149, 2.150, 2.153, 2.154, 2.156, 2.157, 2.161, 2.162, 2.163, 2.166, 2.167, 2.177, 2.179, 2.180, 2.181, 2.182, 2.183, 2.184, 2.186, 2.190, 2.195, 2.196		30	32%
Totaal	23	15	3	50	4	95	100%
Totaal %	24%	16%	3%	53%	4%	100%	

Bijlage 3c Anne

Evaluatie

Labels - Kopjes	Verblijfssituatie	Waarom OTS uitgesproken /verlengd?	Beknpte hulpverlenings- geschiedenis	Feitelijke situatie	Voortgang van gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Verloop samenwerking afgelopen periode	Totaal	Totaal %
Autonomie +		3.12, 3.14, 3.15,	3.37, 3.38, 3.57, 3.58	3.85	3.123, 3.126	3.156	11	7%
Autonomie -			3.33, 3.43, 3.46, 3.58, 3.59, 3.65	3.80	3.132, 3.133, 3.134		10	6%
Verbondenheid +		3,6, 3.7, 3.8, 3,9, 3.10, 3.12, 3.12, 3.13, 3.16, 3.20, 3.21, 3.26, 3.28	3.31, 3.34, 3.52, 3.50, 3.62, 3.63	3.102, 3.108	3.120, 3.124, 3.126, 3.130, 3.138, 3.139, 3.141, 3.142, 3.143	3.147, 3.150, 3.154, 3.155, 3.156, 3.159	36	22%
Verbondenheid -		3.22	3.32, 3.35, 3.55, 3.56, 3.60, 3.63	3.76, 3.77, 3.78, 3.79	3.127, 3.130, 3.135, 3.144	3.157	16	10%
Spanningsveld		3.3, 3.4	3.40, 3.45	3.86, 3.92, 3.93, 3.112, 3.115, 3.116, 3.119	3.125, 3.145, 3.146		14	8%
Overig	3.1	3,5, 3.11, 3.17, 3.18, 3.19, 3.24, 3.25, 3.27,	3.29, 3.30, 3.36, 3.39, 3.41, 3.42, 3.44, 3.47, 3.48, 3.49, 3.50, 3.51, 3.53, 3.54, 3.61, 3.64, 3.66, 3.67, 3.68	3.69, 3.70, 3.71, 3.72, 3.73, 3.74, 3.75, 3.81, 3.82, 3.83, 3.84, 3.87, 3.88, 3.89, 3.90, 3.91, 3.94, 3.95, 3.96, 3.97, 3.98, 3.99, 3.100, 3.101, 3.102, 3.103, 3.104, 3.105, 3.106, 3.107, 3.109, 3.110, 3.111, 3.113, 3.114, 3.117, 3.118	3.121, 3.122, 3.128, 3.129, 3.131, 3.136, 3.137, 3.140	3.148, 3.149, 3.151, 3.152, 3.153, 3.158	79	48%
Totaal	1	27	43	52	29	14	166	100%
Totaal %	1%	16%	26%	31%	17%	8%	100%	

Verzoek

Labels - Kopjes	Aanleiding van het verzoek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	3.166, 3.167	2	9%
Autonomie -	3.167, 3.168	2	9%
Verbondenheid +	3.174, 3.176	2	9%
Verbondenheid -	3.168	1	5%
Spanningsveld	3.175	1	5%
Overig	3.160, 3.161, 3.162, 3.163, 3.164, 3.165, 3.169, 3.170, 3.171, 3.172, 3.173, 3.177, 3.178, 3.179	14	64%
Totaal		22	100%

Bijlage 3d Aran

Evaluatie

Labels - Kopjes	Verblijfssituatie	Waarom OTS uitgesproken/verlengd?	Beknpte hulpverlenings- geschiedenis	Feitelijke situatie	Voortgang van gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Verloop samenwerking afgelopen periode	Totaal	Totaal %
Autonomie +		4.17, 4.23	4.29, 4.35, 4.41		4.95, 4.103, 4,113 4.106, 4.132		10	6%
Autonomie -			4.48, 4.52		4.88, 4.91, 4.97, 4.107, 4.135, 4.137		8	5%
Verbondenheid +		4.24, 4.25, 4.26	4.37, 4.38 4.39	4.74	4.75, 4.85, 4.86, 4.89, 4.93, 4.94, 4.102, 4.112, 4.115, 4.117, 4.121, 4.124, 4.132, 4.138	4.146, 4.147, 4.150, 4.151, 4.152, 4.153, 4.155, 5.156, 4.158, 4.159	31	19%
Verbondenheid -		4.12, 4.13, 4.16	4.48, 4.49, 4.50, 4.51, 4.52		4.77, 4.78, 4.87 4.79, 4.101, 4.104, 4.105, 4.108, 4.142, 4.145	4.148	19	12%
Spanningsveld	4.7	4.10	4.30, 4.40		4.67, 4.96, 4.98, 4.99, 4.141, 4.143		10	6%
Overig	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.8	4.9, 4.11, 4.14, 4.15, 4.18, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22 4.27	4.28, 4.31, 4.32, 4.33, 4.34, 4.36, 4.42, 4.43, 4.44, 4.45, 4.46, 4.47	4.53, 4.54, 4.55, 4.56, 4.57,4.58, 4.59, 4.60, 4.61, 4.62, 4.63, 4.64, 4.65, 4.66, 4.67, 4.68, 4.69, 4.70, 4.71, 4.72, 4.73	4.80, 4.81, 4.82, 4.83, 4.84, 4.90, 4.92, 4.100, 4.109, 4.110, 4.111, 4.114, 4.116, 4.118, 4.119, 4.120, 4.122, 4.123, 4.125, 4.126, 4.127, 4.128, 4.129, 4.130, 4.131, 4.133, 4.134, 4.136, 4.139, 4.140, 4.144	4.149, 4.154, 4.154, 4.157	85	52%
Totaal	8	19	27	22	72	15	163	100%
Totaal %	5%	12%	17%	13%	44%	9%	100%	

Verzoek

Labels - Kopjes	Aanleiding van het verzoek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	4.162	1	5%
Autonomie -	4.169	1	5%
Verbondenheid +	4.164, 4.172, 4.176, 4.177	4	20%
Verbondenheid -		0	0%
Spanningsveld	4.171, 4.173, 4.174, 4.175	4	20%
Overig	4.160, 4.161, 4.163, 4.165, 4.166, 4.167, 4.168, 4.170, 4.178, 4.179	10	50%
Totaal		20	100%

Plan van aanpak

Labels - Kopjes	Sterke punten	Zorgpunten	Veiligheid jeugdige	Kern van problematiek	Ontwikkelingsbedreigingen / Gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Totaal	Totaal %
Autonomie +	4.180, 4.186, 4.187, 4.188, 4.190	4.196, 4.202, 4.214	4.226		4.248, 4.250	11	14%
Autonomie -		4.200, 4.201, 4.209	4.223	4.228, 4.229, 4.233	4.247, 4.249	9	11%
Verbondenheid +	4.181, 4.185, 4.189, 4.192, 4.194	4.197, 4.199, 4.204, 4.207, 4.214	4.217, 4.221		4.254	13	16%
Verbondenheid -		4.205	4.219, 4.221	4.230, 4.234, 4.236		6	7%
Spanningsveld	4.191			4.235, 4.237	4.251	4	5%
Overig	4.182, 4.183, 4.184, 4.193	4.195, 4.198, 4.203, 4.206, 4.208, 4.210, 4.211, 4.212, 4.213, 4.215, 4.216	4.218, 4.219, 4.220, 4.222, 4.224, 4.225	4.227, 4.231, 4.232, 4.238, 4.239, 4.240, 4.241, 4.242, 4.243, 4.244, 4.245, 4.246	4.252, 4.253, 4.256, 5.257, 4.258	38	47%
Totaal	15	23	12	20	11	81	100%
Totaal %	19%	28%	15%	25%	14%	100%	

Bijlage 3e Rianne

Evaluatie

Labels - Kopjes	Verblijfs- situatie	Waarom OTS uitgesproken/ verlengd?	Beknopte hulpverlenings- geschiedenis	Feitelijke situatie	Voortgang van gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Verloop samenwerking afgelopen periode	Totaal	Totaal %
Autonomie +		5.12	5.15	5.28, 5.43	5.53, 5.59, 5.64, 5.67, 5.68, 5.70, 5.72, 5.76, 5.79, 5.80, 5.82, 5.89		16	13%
Autonomie -		5.5, 5.6, 5.10 5.8			5.60, 5.61, 5.64, 5.65, 5.71, 5.74	5.106	11	9%
Verbondenheid +				5.44, 5.45, 5.46	5.48, 5.57 5.67, 5.69, 5.77, 5.78,	5.91, 5.92, 5.99, 5.101, 5.111, 5.112, 5.114, 5.117	17	14%
Verbondenheid -		5.7,		5.21	5.61, 5.63, 5.75	5.93, 5.95, 5.97, 5.98, 5.104, 5.113, 5.116, 5.118, 5.119	14	11%
Spanningsveld		5.3, 5.9, 5.11		5.23	5.49, 5.50, 5.52, 5.73	5.108	9	7%
Overig	5.1	5.2, 5.4	5.13, 5.14	5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.22, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.29, 5.30, 5.31, 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41, 5.42, 5.47	5.51, 5.54, 5.55, 5.56, 5.58, 5.62, 5.66, 5.83, 5.84, 5.85, 5.86, 5.87, 5.88, 5.90	4.94, 5.96, 5.99, 5.100, 5.102, 5.103, 5.105, 5.107, 5.109, 5.110, 5.115	55	45%
Totaal	1	11	3	32	45	30	122	100%
Totaal %	1%	9%	2%	26%	37%	25%	100%	

Verzoek

Labels - Kopjes	Aanleiding van het verzoek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	5.122, 5.123, 5.130, 5.137, 5.138, 5.146, 5.149, 5.150, 5.158	9	18%
Autonomie -	5.142	1	2%
Verbondenheid +	5.121, 5.124, 5.125, 5.134, 5.137, 5.139, 5.147, 5.148, 5.153, 5.154, 5.156, 5.157, 5.164, 5.165, 5.167	15	31%
Verbondenheid -	5.141, 5.157, 5.159	3	6%
Spanningsveld	5.126, 5.127, 5.129, 5.145, 5.152, 5.160	6	12%
Overig	5.120, 5.128, 5.131, 5.132, 5.133, 5.135, 5.136, 5.140, 5.144, 5.151, 5.155, 5.161, 5.162, 5.163, 5.166	15	31%
Totaal		49	100%

Plan van aanpak

Labels - Kopjes					Ontwikkelings- bedreigingen / Gewenste ontwikkelings- uitkomsten			
	Sterke punten	Zorgpunten	Veiligheid jeugdige	Kern van problematiek		Actie-agenda	Totaal	Totaal %
Autonomie +	5.168, 5.174, 5.175, 5.177, 5.179			5.204, 5.208, 5.211, 5.212, 5.216, 5.223	5.231, 5.233	5.248, 5.249, 5.259, 5.265, 5.270	18	16%
Autonomie -		5.185, 5.187		5.199, 5.205, 5.206	5.230, 5.232		7	6%
Verbondenheid +	5.170, 5.175, 5.176, 5.178, 5.180		5.191	5.191, 5.209, 5.210, 5.217, 5.223, 5.226	5.228, 5.235	5.236, 5.238, 5.240, 5.241, 5.250, 5.251, 5.252, 5.253, 5.254, 5.256, 5.257, 5.258, 5.260, 5.261, 5.262, 5.263, 5.264, 5.266, 5.267, 5.268, 5.269, 5.271, 5.272, 5.273, 5.274, 5.275, 5.276, 5.277, 5.278, 5.279	44	39%
Verbondenheid -		5.182, 5.183, 5.184, 5.186		5.194, 5.196, 5.219, 5.221	5.234		9	8%
Spanningsveld				5.197, 5.207, 5.214	5.227		4	4%
Overig	5.169, 5.171, 5.172, 5.173	5.181, 5.188, 5.190		5.192, 5.193, 5.195, 5.198, 5.200, 5.201, 5.202, 5.203, 5.213, 5.218, 5.222, 5.224, 5.225	5.229	5.237, 5.239, 5.242, 5.243, 5.244, 5.245, 5.246, 5.247, 5.255	30	27%
Totaal	14	9	1	35	9	44	112	100%
Totaal %	13%	8%	1%	31%	8%	39%	100%	

Bijlage 3f Julia

Evaluatie

Labels - Kopjes	Verblijfssituatie	Waarom OTS uitgesproken/ verlengd?	Beknpte hulpverlenings- geschiedenis	Feitelijke situatie	Voortgang van gewenste ontwikkelingsuitkomsten	Verloop samenwerking afgelopen periode	Totaal	Totaal %
Autonomie +				6.43	6.61, 6.62, 6.66, 6.77, 6.78, 6.86, 6.90	6.98	9	7%
Autonomie -		6.5, 6.6, 6.9			6.65, 6.67, 6.68, 6.70		7	6%
Verbondenheid +		6.12		6.44, 6.55, 6.57	6.69, 6.86, 6.91	6.93, 6.94, 6.95, 6.96, 6.97, 6.103, 6.104, 6.111, 6.112, 6.113, 6.116, 6.118, 6.119, 6.120	21	17%
Verbondenheid -		6.8, 6.10, 6.11, 6.14		6.54, 6.56, 6.58	6.87	6.106, 6.108	9	7%
Spanningsveld		6.2, 6.3			6.88, 6.89, 6.92		5	4%
Overig	6.1	6.4, 6.7, 6.13, 6.15. 6.16	6.17, 6.18, 6.19, 6.20, 6.21, 6.22, 6.23, 6.24, 6.25, 6.26, 6.27, 6.28, 6.29, 6.30	6.31, 6.32, 6.33, 6.34, 6.35, 6. 36, 6.37, 6.38, 6.39, 6.40, 6.41, 6.42, 6.45, 6.46, 6.47, 6.48, 6.49, 6.50, 6.51, 6.52, 6.53, 6.59, 6.60	6.63, 6.64, 6.71, 6.72, 6.73, 6.74, 6.75, 6.76, 6.79, 6.80, 6.81, 6.82, 6.83, 6.84, 6.85	6.99, 6.100, 6.101, 6.102, 6.105, 6.107, 6.109, 6.110, 6.114, 6.115, 6.117, 6.121	70	58%
Totaal	1	14	14	30	33	29	121	100%
Totaal %	1%	12%	12%	25%	27%	24%	100%	

Verzoek

Labels - Kopjes	Aanleiding van het verzoek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	6.123, 6.125	2	25%
Autonomie -			0%
Verbondenheid +	6.125	1	13%
Verbondenheid -			0%
Spanningsveld			0%
Overig	6.122, 6.124, 6.126, 6.127, 6.128	5	63%
Totaal		8	100%

Bijlage 3g Symone

Aanmelding voor doorlopen

Labels - Kopjes	Reden aanmelding afstemmings- overleg BJzG/RvdK	Relevante hulpverlening	Beschrijving van de situatie	Veiligheid jeugdige: risico-factoren	Veiligheid jeugdige: beschermende factoren	Kern van de problematiek	Onderbouwing aanvraag	Reactie van betrokkenen	Totaal	Totaal %
Autonomie +			7.56, 7.71, 7.74, 7.93, 7.94, 7.100						6	4%
Autonomie -	7.1, 7.21		7.32, 7.42, 7.43, 7.44, 7.49, 7.51, 7.54, 7.66, 7.95, 7.96, 7.99	7.101,7.106		7.117, 7.127, 7.128, 7.129, 7.134, 7.136, 7.139			22	14%
Verbondenheid +	7.5, 7.9, 7.15		7.40, 7.46, 7.53, 7.55, 7.63, 7.73, 7.74, 7.75, 7.76, 7.82, 7.85,7.86, 7.87, 7.90, 7.91, 7.94		7.110, 7.111, 7.112, 7.113, 7.114	7.125, 7.131, 7.140			26	17%
Verbondenheid -	7.2, 7.3, 7.18, 7.25, 7.26, 7.28		7.35, 7.41, 7.43, 7.50, 7.57, 7.59, 7.61, 7.65	7.102, 7.105, 7.109		7.118, 7.120, 7.126, 7.135, 7.142	7.145	7.150	23	15%
Spanningsveld	7.22, 7.24,		7.33, 7.48, 7.58, 7.68	7.103, 7.104		7.133, 7.138, 7.141, 7.143			12	8%
Overig	7.4, 7.6, 7.7, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.12, 7.13, 7.14, 7.16, 7.17, 7.19, 7.20, 7.23, 7.27, 7.29	7.30	7.31, 7.34, 7.36, 7.37, 7.38, 7.39, 7.45, 7.47, 7.52, 7.60, 7.62, 7.64, 7.67, 7.69, 7.70, 7.72, 7.76, 7.78, 7.79, 7.80, 7.81, 7.83, 7.84, 7.88, 7.89, 7.92, 7.97, 7.98	7.107, 7.108	7.115	7.116, 7.119, 7.121, 7.122, 7.123, 7.124, 7.130, 7.132, 7.137	7.144, 7.146, 7.147, 7.148, 7.149	7.151, 7.152	66	43%
Totaal	30	1	72	9	6	28	6	3	155	100%
Totaal %	19%	1%	46%	6%	4%	18%	4%	2%	100%	

Bijlage 3h Tio

Analyse & Besluit

Labels - Kopjes	Beschrijving van de situatie	Relevante hulpverlening	Veiligheid jeugdige, risicofactoren	Veiligheid jeugdige, beschermende factoren	Hulpvraag van cliënt	Kern van de problematiek	Doelen	Totaal	Totaal %
Autonomie +	8.9, 8.13, 8.40					8.67	8.89, 8.90	6	7%
Autonomie -	8.14, 8.15, 8.17, 8.20, 8.22, 8.38, 8.39		8.57			8.71, 8.72, 8.75, 8.77, 8.79		13	14%
Verbondenheid +	8.50				8.64	8.69	8.88, 8.91, 8.92, 8.93	7	8%
Verbondenheid -	8.16, 8.25, 8.34, 8.35, 8.36, 8.44, 8.45				8.63	8.73, 8.80, 8.86		11	12%
Spanningsveld	8.10, 8.18			8.61		8.68		4	4%
Overig	8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.11, 8.12, 8.19, 8.21, 8.23, 8.24, 8.26, 8.27, 8.28, 8.29, 8.30, 8.31, 8.32, 8.33, 8.37, 8.41, 8.42, 8.43, 8.46, 8.47, 8.48, 8.49, 8.51, 8.52, 8.53, 8.54, 8.55	8.56	8.58, 8.59, 8.60	8.62		8.65, 8.66, 8.70, 8.76, 8.78, 8.81, 8.82, 8.83, 8.84, 8.85, 8.87		51	55%
Totaal	55	1	4	2	2	22	6	92	100%
Totaal %	60%	1%	4%	2%	2%	24%	7%	100%	

Bijlage 3i Peter

Analyse & Besluit

Labels - Kopjes	Beschrijving van de situatie	Hulpvraag van cliënt	Kern van de problematiek	Doelen	Totaal	Totaal %
Autonomie +	9.5, 9.55			9.97, 9.99, 9.100	5	5%
Autonomie -	9.5, 9.6, 9.8, 9.60, 9.62		9.88, 9.94		7	7%
Verbondenheid +	9.24, 9.25, 9.29, 9.36, 9.38, 9.48, 9.51, 9.54, 9.63, 9.67	9.71, 9.72, 9.73, 9.74, 9.75, 9.76		9.98, 9.101, 9.102, 9.103, 9.104, 9.105, 9.106	23	22%
Verbondenheid -	9.3, 9.7, 9.9, 9.26, 9.47, 9.49, 9.61, 9.61, 9.63		9.89, 9.90, 9.92		12	12%
Spanningsveld	9.4, 9.13, 9.14, 9.20		9.83		5	5%
Overig	9.1, 9.2, 9.10, 9.11, 9.12, 9.15, 9.16, 9.17, 9.18, 9.19, 9.21, 9.22, 9.23, 9.27, 9.28, 9.30, 9.31, 9.32, 9.33, 9.34, 9.35, 9.37, 9.39, 9.40, 9.41, 9.42, 9.43, 9.44, 9.45, 9.46, 9.50, 9.52, 9.53, 9.56, 9.57, 9.58, 9.59, 9.64, 9.65, 9.66	9.68, 9.69, 9.70, 9.77, 9.78, 9.79	9.80, 9.81, 9.84, 9.85, 9.86, 9.87		52	50%
Totaal	70	12	12	10	104	100%
Totaal %	67%	12%	12%	10%	100%	

Bijlage 3j Sahra

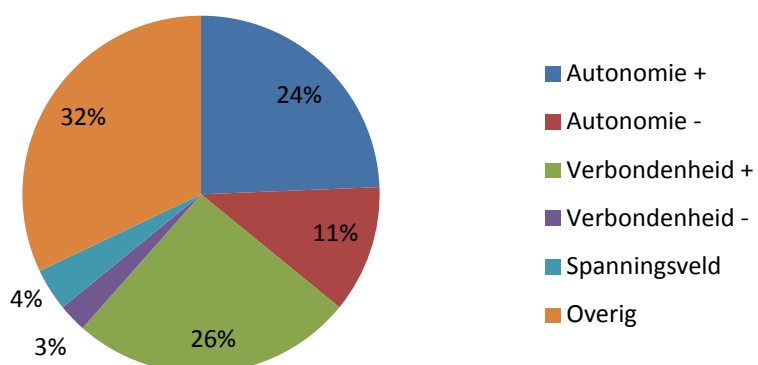
Analyse & Besluit

Labels - Kopjes	Beschrijving van de situatie	Relevante hulpverlening	Hulpvraag van cliënt	Kern van de problematiek	Totaal	Totaal %
Autonomie +	10.11, 10.12, 10.13, 10.14, 10.21, 10.70, 10.93, 10.115			10.148, 10.149, 10.150, 10.151, 10.171	13	7%
Autonomie -	10.15, 10.16, 10.18, 10.20, 10.22, 10.75, 10.81, 10.82, 10.83, 10.84, 10.88			10.152, 10.153	13	7%
Verbondenheid +	10.23, 10.26, 10.50, 10.51, 10.57, 10.58, 10.71, 10.77, 10.78, 10.79, 10.97, 10.99, 10.100, 10.101, 10.102, 10.111, 10.112, 10.122, 10.123, 10.129, 10.132		10.136, 10.138	10.165, 10.173, 10.174, 10.175, 10.176	28	16%
Verbondenheid -	10.22, 10.39, 10.40, 10.48, 10.52, 10.61, 10.62, 10.63, 10.64, 10.67, 10.68, 10.69, 10.72, 10.73, 10.80, 10.89, 10.92, 10.98, 10.110, 10.120, 10.124, 10.125		10.140	10.164, 10.166, 10.167, 10.169, 10.170, 10.179, 10.180	30	17%
Spanningsveld	10.19, 10.59, 10.74, 10.76, 10.86, 10.87		10.139	10.145, 10.154	9	5%
Overig	10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.8, 10.9, 10.10, 10.17, 10.24, 10.25, 10.27, 10.28, 10.29, 10.30, 10.31, 10.32, 10.33, 10.34, 10.35, 10.36, 10.37, 10.38, 10.41, 10.42, 10.43, 10.44, 10.45, 10.46, 10.47, 10.65, 10.66, 10.90, 10.91, 10.94, 10.95, 10.96, 10.103, 10.104, 10.105, 10.106, 10.107, 10.108, 10.109, 10.113, 10.114, 10.116, 10.117, 10.118, 10.119, 10.121, 10.126, 10.127, 10.128, 10.130, 10.131, 10.133, 10.134	10.135	10.137, 10.141	10.142, 10.143, 10.144, 10.146, 10.147, 10.155, 10.156, 10.157, 10.158, 10.159, 10.160, 10.161, 10.162, 10.163, 10.168, 10.172, 10.177, 10.178	81	47%
Totaal	128	1	6	39	174	100%
Totaal %	74%	1%	3%	22%	100%	

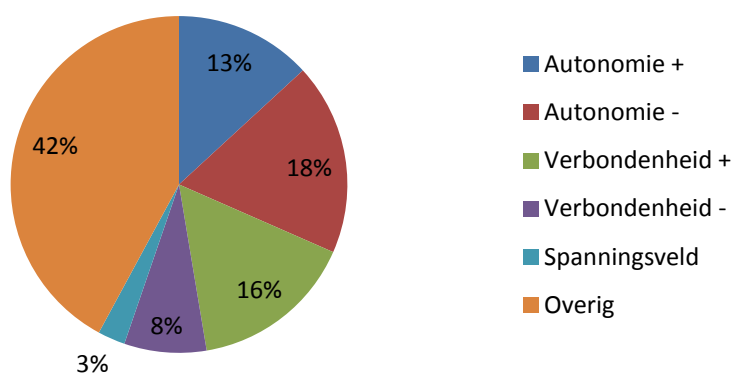
BIJLAGE 4 - Grafieken

Bijlage 4a - Pauline

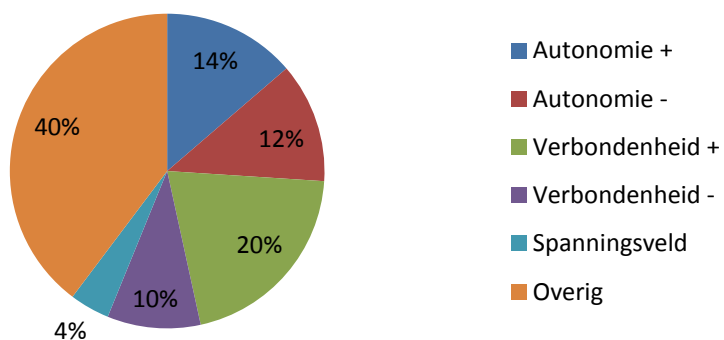
Evaluatie

Verzoek

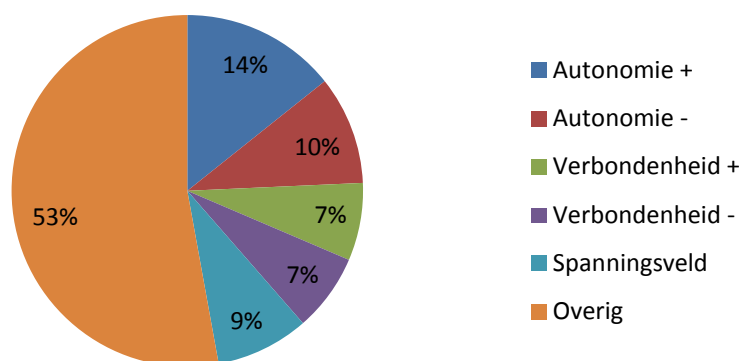

Plan van aanpak

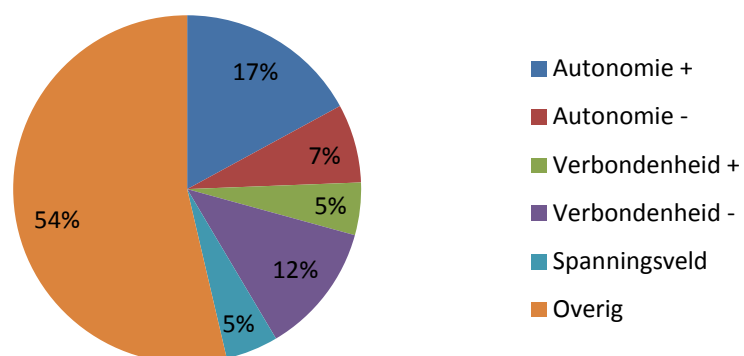

Bijlage 4b – Lyke

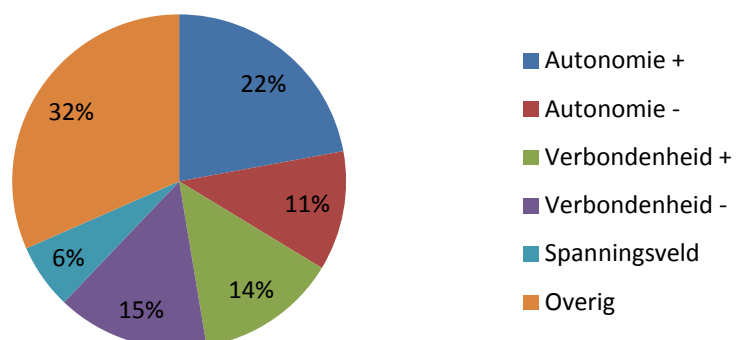
Evaluatie

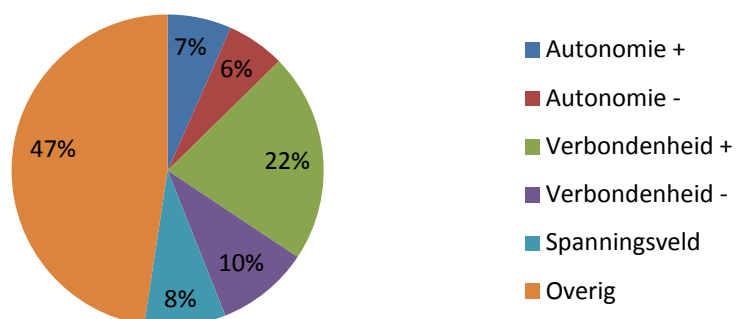
Verzoek

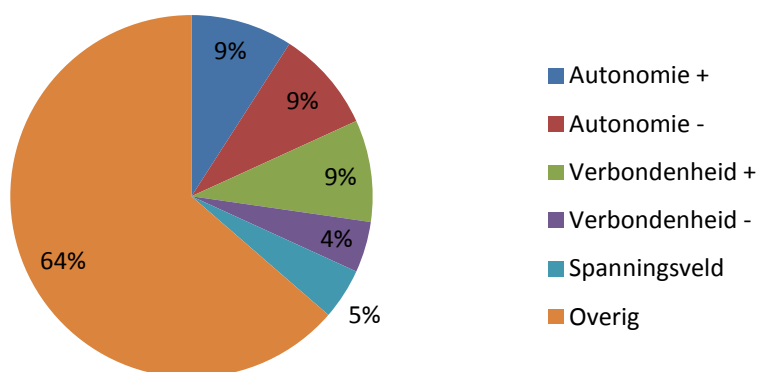
Plan van aanpak

Evaluatie

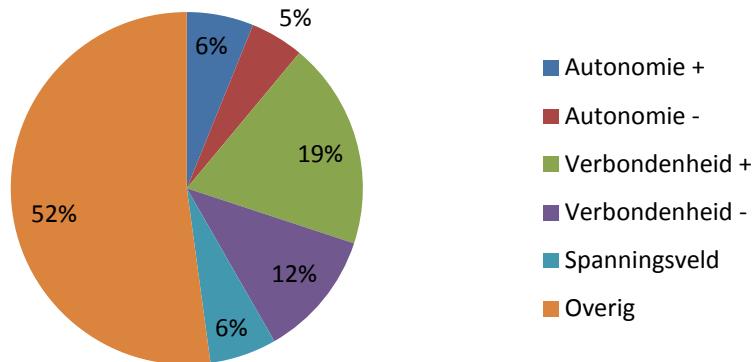

Verzoek

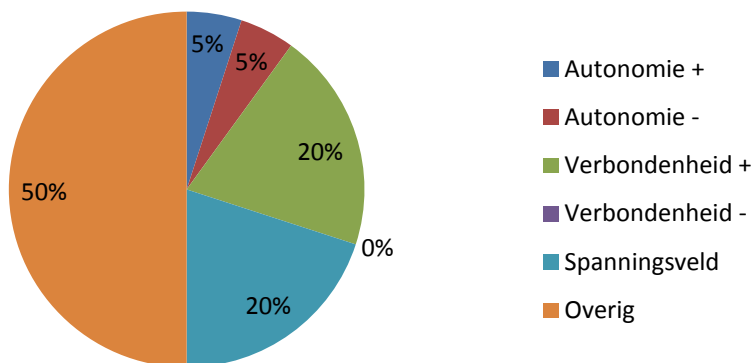

Bijlage 4d – Aran

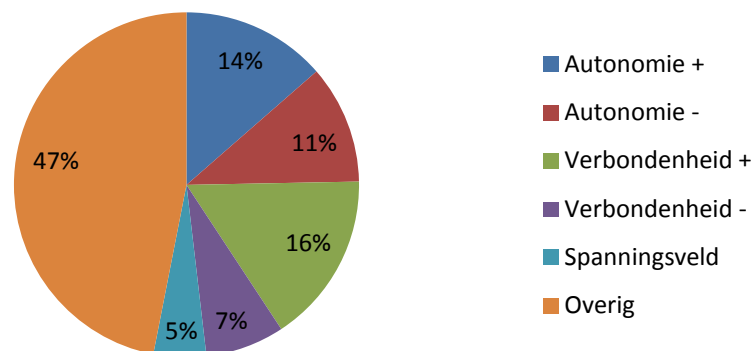
Evaluatie

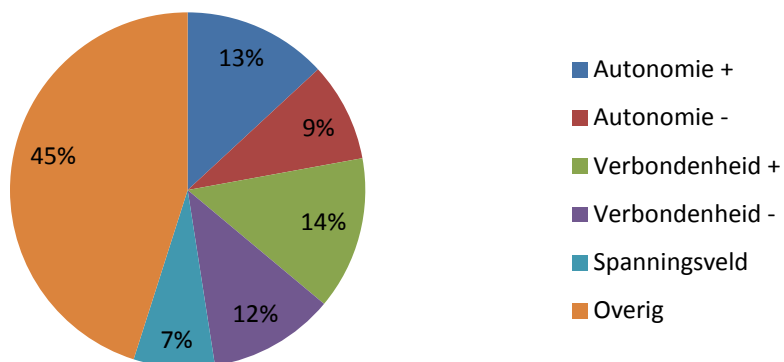
Verzoek

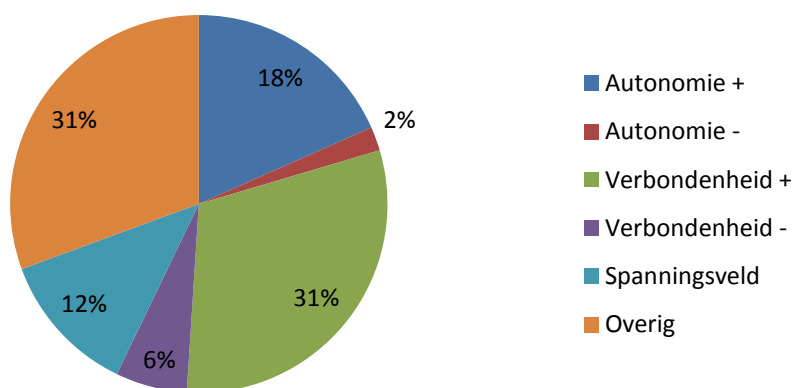
Plan van aanpak

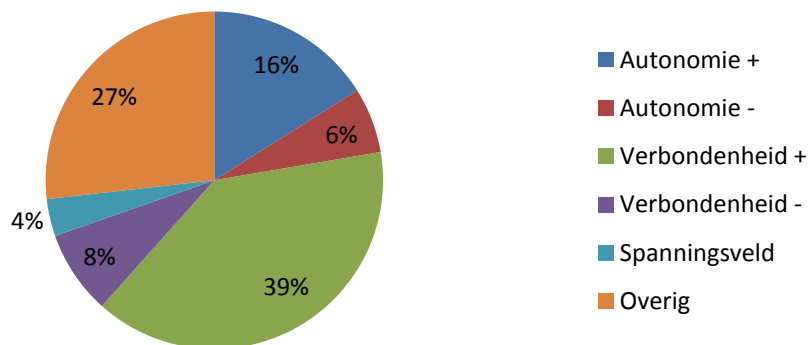
Evaluatie

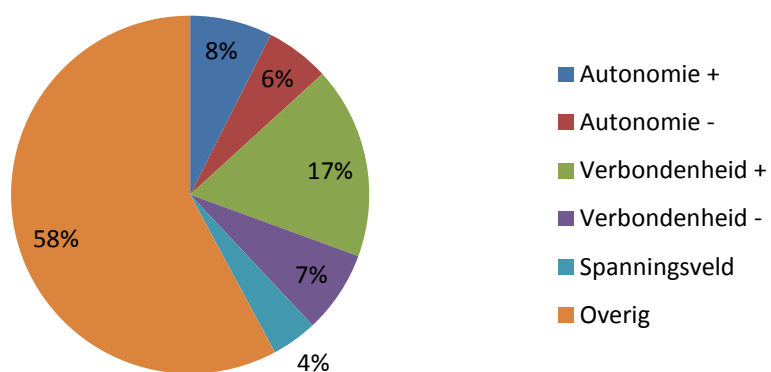
Verzoek

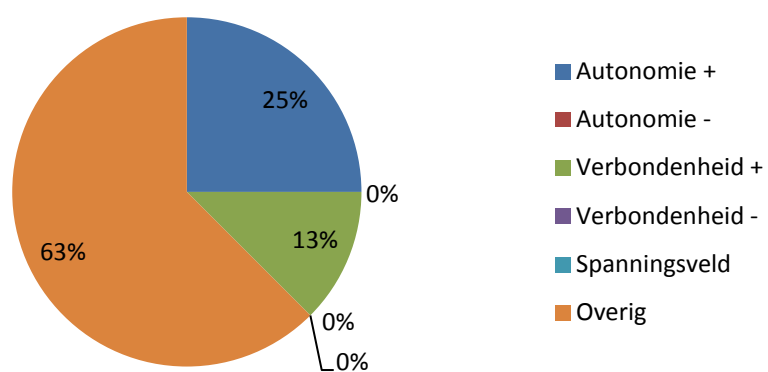
Plan van aanpak

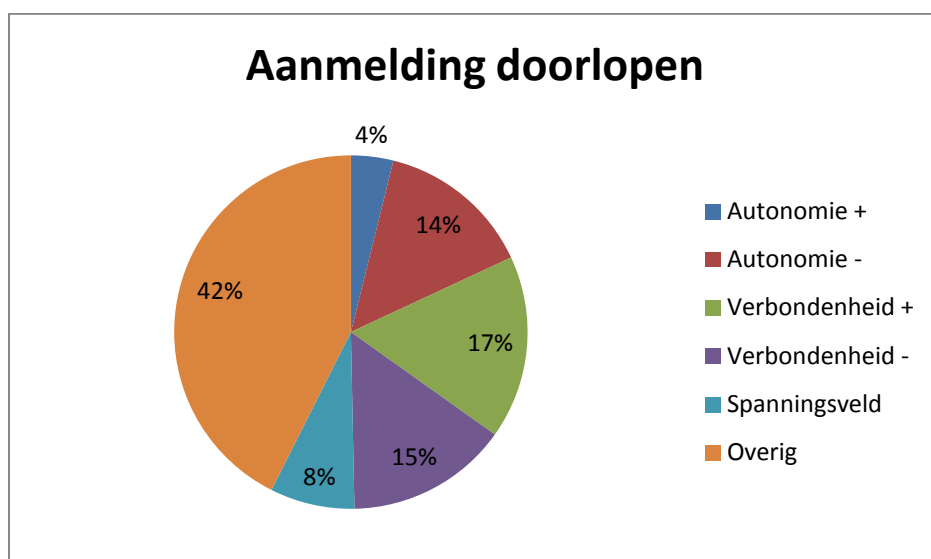
Evaluatie

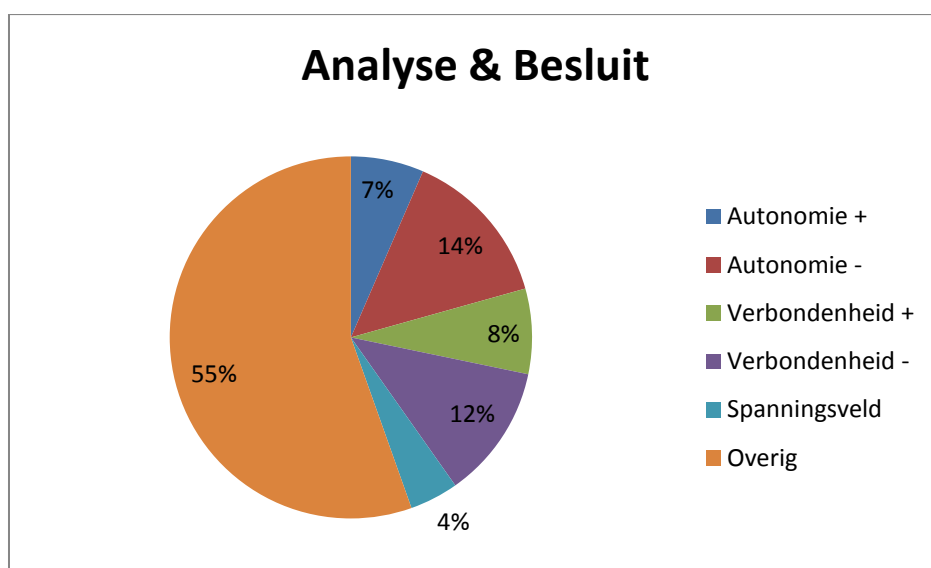
Verzoek

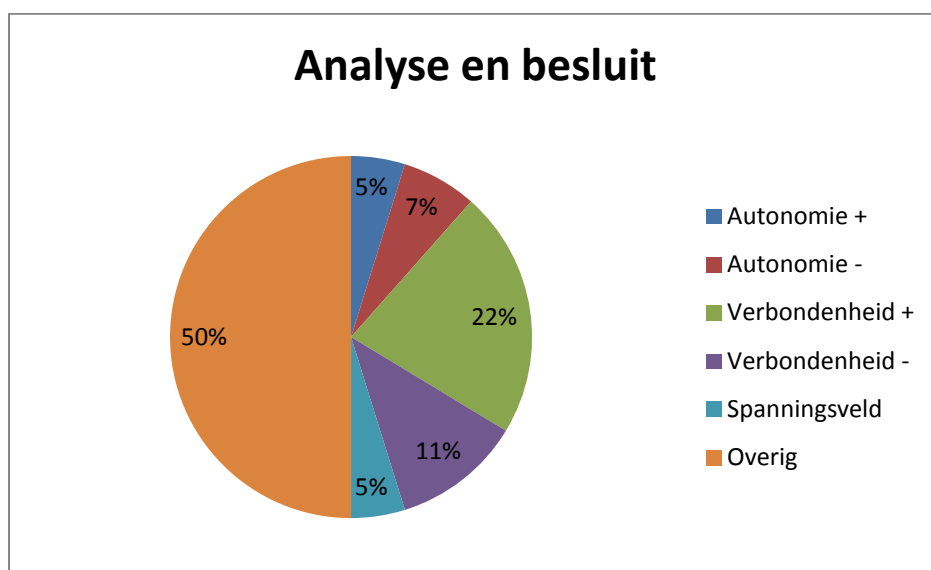
Bijlage 4g – Symone

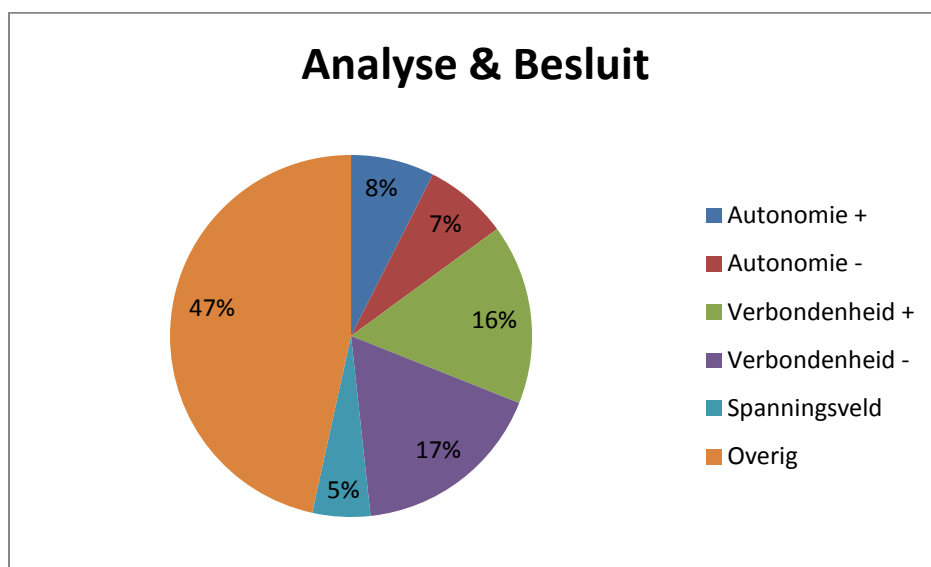
Bijlage 4h – Tio

Bijlage 4i – Peter

Bijlage 4j – Sahra

BIJLAGE 5 - interviewvragen

Introductie:

Onderwerp van het interview is praten over jouw onderliggende gedachten/motieven van je handelen als hulpverlener. In de loop van het gesprek komen we op de termen autonomie en verbondenheid om te kijken of en hoe je aandacht geeft aan deze twee termen.

We willen eerst ingaan op het kind (2 cases per hulpverlener)

1. Hoe vind je dat het kind kind is in deze situatie?
 - Wat vind je positief en wat negatief?
2. Wat is (wel) passend voor het kind/jongere in deze fase/leeftijd?
3. Welke omstandigheden heeft een kind nodig om te ontwikkelen volgens jou?
4. Op welke aspecten let je in de ontwikkeling van een kind?
 - Waarom op deze dingen?

We willen nu verder ingaan op ouderschap

1. Hoe vind je dat de ouder hier ouder is?
 - Wat goed en wat niet goed?
2. Welke vaardigheden moet een ouder hebben volgens jou?
3. Iedereen heeft een eigen autonomie. In hoeverre moet een ouder iets van zijn/haar autonomie ondergeschikt maken in het belang van het kind?
4. En andersom: in hoeverre mag een kind zorgen voor zijn of haar ouders?
 - Op welke leeftijd mag een kind welke verantwoordelijkheden overnemen van de ouder?
 - Verhouding autonomie - verbondenheid
5. Wat is volgens jou een goede ouder?

We willen tenslotte inzoomen op jou als hulpverlener

We hebben nu gepraat over kinderen en ouders en wat volgens jou belangrijk is. We zijn hierop ingegaan omdat we willen komen op jouw visie op hulpverlening/je doelgroep en omdat we denken dat dit onbewust gaat over autonomie en verbondenheid.

1. Wat is autonomie/verbondenheid volgens jou?
 - En wat volgens ons
2. Stelling: om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om werkelijk je te verbinden met iemand moet je autonoom zijn! Wat vind je van deze stelling?
3. Verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven. Wat doe je hiermee/herken je dit? Hoe werk je bij UHP met loyaliteit/verbondenheid? Is het werken aan de verbinding een doel van de hulpverlening?
4. Afsluitende stelling: de theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen.

BIJLAGE 6 - Interviews

6.1 – Interview P.

Jeugdbeschermer
02-04-2013

- H: Nou, ehm, wij gaan jou even lekker interviewen, nee, wij zijn bezig geweest met het analyseren van die rapportages, van jou en van de andere hulpverleners. En nu is ons doel eigenlijk om gewoon, ehm, ja we zijn ook benieuwd hoe jij daar mee bezig bent, gewoon in je werk. Van ben je bezig met die termen autonomie en verbondenheid of niet en op welke manier dan. Dus we hebben eigenlijk, ehm, in de loop van dat gesprek zullen de termen vanzelf wel naar voren komen enne vanzelf wel een beetje naar boven komen. Dus we hebben eigenlijk, ehm, een beetje drie thema's...
- P: jaa..
- H: we willen eerst ingaan op van nou ehm, op het kind, hoe je het kind ziet en daarna willen op de rol van de ouder, willen we naar gaan kijken. En vervolgens naar jouw rol als hulpverlener eigenlijk, ehm, en hoe je eigenlijk steeds weer die thema's, die termen daarin terug liet komen. Dus we hebben gewoon een aantal vragen opgesteld en dan zullen we daar wel weer op doorvragen. Dus ehm, nouja, en dan willen we aan het eind nog even iets vertellen, gewoon kort, van he wat ons op gevallen is van he kun je nou analyseren of niet. Gewoon even een beetje kort wat onze bevindingen zijn zegmaar.
- P: Oké.
- H: Dus danne, nouja, dat is het eigenlijk denk he.
- W: Ja denk het wel.
- P: Nou, we willen dus als eerste ingaan op het kind. Wij hebben de casus van Pauline, ja we hebben andere namen gegeven natuurlijk, dus moet ook even goed nadenken, en die van Lyke..
- P: Ja..
- H: hebben we bekeken en gelezen en geanalyseerd en gelabeld en weet ik veel wat allemaal. En, ehm, we willen eigenlijk deze twee casesses zegmaar als uitgangspunt nemen. En dan is eigenlijk de eerste vraag: ehm, hoe vind je dat het kind kind is in deze situatie? Dus hoe vind jij dat, het zijn natuurlijk meer..
- P: Met betrekking tot de hulpverlening of met betrekking tot de thuissituatie?
- H: Ja echt gewoon de thuissituatie, hoe is het kind, eh hoe kan Pauline kind zijn in gewoon de situatie waarin zij zich bevind, en dan is het met name de thuissituatie, watte denk ik wel het belangrijkste is.
- P: Ik denk dat Pauline eh is zeker, heeft zeker kind kunnen zijn in de thuissituatie. Alleen Pauline is zelf gaan blowen en heeft zichzelf, is zelf heel opstandig gedrag gaan laten zien, waardoor dat niet meer mogelijk was.
- H: Oké..
- P: En, qua hulpverlening, eh is de door een vorige collega van mij MST ingezet, en dat heeft absoluut niet aangesloten bij Pauline. Wel bij het systeem, maar niet bij Pauline. Waardoor de rol ouders-kind echt in gedrang kwam.
- H: Dus dan is eigenlijk zegmaar die hulpverlening, eigenlijk was dat een verkeerde stap zegmaar, of tenminste gewoon de vorm van hulpverlening die ingezet is.. ja..
- P: Ja.
- H: Maar je vind wel dat Pauline inderdaad, ehm, gewoon zich goed heeft kunnen ontwikkelen, dat de ouders daar ruimte voor gaven enne..
- P: absoluut. Ja. Pauline heeft alle ruimte gehad om zich te ontwikkelen.
- H: Ja. Nou dat is inderdaad..
- P: Met één kanttekening, ze heeft een broertje die PDD-NOS heeft, en ook een verstandelijke beperking, en daar is veel aandacht naar uitgegaan. En ik denk dat daarom de aandacht van Pauline afgeleid is, op het moment dat zij de aandacht nodig had.

H: Ja.. dus dat ze daardoor misschien is gaan blowen of..

P: Ja, ik denk, dat denk ik

H: om aandacht te vragen

P: achteraf..

W: hmm.

H: Ja. Maar dat is inderdaad dan meer heel de situatie zegmaar, gewoon alle factoren bij elkaar die dan maken dat je..

P: Dat je geen kind meer kunt zijn.

H: Ja.

P: Ja. Dat je te vroeg op straat loopt, en je je veiligheid zoekt bij je, de peergroep zegmaar. En niet meer thuis waar die hoort.

H: Ja, ja. Oke..

P: En ik denk, daarbij, komt, enne dat komt omdat ik eh eh Pauline natuurlijk drie of vier jaar heb meegemaakt, ik denk dat eh, Pauline, veel bordelineklachten heeft.

W: Oké..

P: Maar dat heeft, dat is pas in de loop van het proces duidelijk geworden.

H: Ja.. Want Pauline is nu bijna 18 toch?

P: Is 18.

H: Is 18..

P: Is afgesloten.

H: Oké. Ja want ik wou zeggen, op het moment dat wij hem laten natuurlijk nog niet helemaal.

P: Nee.

H: Heb je daar dan verder nog wat mee gedaan?

P: Met die bordeline?

H: Ja, of met dat, dat je die..

P: Nou, wat heel grappig was, eh, Pauline is eerst opgenomen in Avenier in Almelo, van Almelo naar de OGH gegaan, en iedere keer dat de eh, gesloten machtiging dreigde eh, niet verlengd te worden eh, of dat we weer voor een gesloten machtiging weer naar de rechtbank moesten, eh, deed Pauline iets waardoor eh, eh, waardoor ze het proces frustreerde en dus die gesloten machtiging weer afgegeven ging worden. Dus dan ging ze, of ze kwam een nacht niet thuis, of ze kwam een nacht niet op de groep, of ze ging blowen, of ze heeft gestolen, nou dat heb je ook gelezen..

H: hm. Ja, ja.

P: En dat was altijd op momenten dat dat het eraan kwam dat de gesloten machtiging weer verlengd eh moest gaan worden.

H: Oké.

P: Dus ze heeft zelf gezorgd in die zin voor die veiligheid. En dat is pas veel later duidelijk geworden en op een gegeven moment had ik een boek gelezen over bordeline, en dat plaatje viel toen bij mij. Zo van hé, dat heeft zoveel raakvlakken met Pauline. En toen is ze die schemagerichte therapie gaan doen, dat was een pilot bij OGH, en dat heeft eigenlijk voor heel veel, voor haar, heeft heel erg geholpen voor haar. Omdat ze dan moest denken vanuit eh, ze moest oplossingen denken vanuit een paar kanten.

H: hmhm, hmhm. Dus is ze breder gaan kijken dan alleen maar die situatie.. ja.

P: En nog, als je nu met die afsluiting, met die 18 jaar, zag je angsten bij dr. Want dan is ze ineens die hulpverlening kwijt.

W: Ja.. want dan eigenlijk veiligheid bied ofzo.. ja..

H: Ja dat kan ik me wel voorstellen ja. En je zei net van eh, dat ze wel de mogelijkheid gehad heeft om kind te zijn, zegmaar, maar dat daarna de aandacht van ouders best wel veel naar haar broertje uitging..

P: Ja. Toen werd zij wat moeilijker, kwam ze in de puberteit, verlies je als ouders even de connectie met je kind.. En als je dan niet alert genoeg bent, dan is, dan is het heel makkelijk dat kinderen op zo'n moment gaan afglijden. .

H: Ja, want dat is inderdaad wel een beetje onze volgende vraag.. van wat is nou wel eh of niet passend voor eh in dit geval de jongere in deze leeftijd zegmaar van nou wat ehm, ook met de zorg voor ouders, van hé wat kan een kind, in hoeverre kan een kind wel voor ouders zorgen of niet en wat heeft een kind eigenlijk van ouders nodig.. ehm, maar dat heb je net natuurlijk ook al wel een beetje gezegd, van nou ze had eigenlijk misschien juist in die puberteit nog wat meer zorg nodig, terwijl die zorg toen naar dat broertje ging.. en dat het daardoor..

P: En ouders moeten er dan op dat moment zijn.. maar die ouders hebben dan de verwachting dat kinderen groter worden en volwassener en het wel kunnen. En ze kunnen het nog niet.

H: Dan hebben ze nog net dat stukje zorg hebben ze dan juist nog nodig.

P: Ja.

H: Ja dat is wel grappig, zit ik ineens te denken, van, ze gaan eigenlijk die autonomie heel erg ontwikkelen dan, maar dan hebben ze juist die verbondenheid nog voor nodig met ouders. Terwijl ouders dan denken van nu gaan ze autonomie ontwikkelen, nu kunnen ze het juist wel zelf, terwijl die verbinding met die ouders is dan juist wel belangrijk..

W: Juist essentieel ofzo ja.

P: Als je kijkt naar de ontwikkeling van hersenen, ik weet niet of jullie daar weleens naar gekeken hebben, de ontwikkeling van hersenen, op het moment dat kinderen de puberteit ingaan, dan zou je eigenlijk verwachten dat de ontwikkeling van hersenen, doorgaan. Maar je ziet juist qua cognitie een terugval bij kinderen.

H: O echt? Oké..

P: Ja. Dat is heel duidelijk geworden. En dat ze ook een emotionele terugval laten zien..

W: Emotioneel. Ik wou net zeggen, emotioneel waarschijnlijk dan..

P: Ja. Niet cognitief maar ehm emotioneel laten ze terugval zien.

W: Ja.. owja.

P: En dat heeft te maken met de ontwikkeling van de hersenen op een bepaald moment.

H: Ja.. En dat dat dan juist weer terugvalt..

P: En juist dan zou het belangrijk zijn dat, heel veel ouders zeggen als ik kleine kinderen heb dan moet ik er zijn, maar eigenlijk is het veel belangrijker dan je er juist op dat moment er bent. En dan gaan ouders er juist vanuit dat je er niet meer hoeft te zijn.. omdat ze al zo groot zijn.

H: Kunnen ze het al zo goed..

P: En dat zie je bij heel veel pubers hier he.

H: Ja. Jij vooral natuurlijk met je puber-caseload (lacht).

P: (lacht) Ja. En ik heb er zelf vier he.

(gelach)

H: Dus jij weet hoe het moet.. Nee want ehm, nou die vragen sluiten natuurlijk best op elkaar aan, want nou van ehm, we hadden dan als derde vraag een beetje van welke omstandigheden heeft een kind nou nodig om te ontwikkelen volgens jou. Heb je net al wel een beetje gezegd..

P: Ik denk.. eh, dat het meest belangrijke in, op dat moment is eh er zijn en de communicatie. Hoe ga je hoe communiceer je met elkaar. En hoe luister je naar elkaar.

W: Als voorwaarde..

P: Ik denk dat dat het belangrijkste is. Want je kunt een kind niet meer sturen op een gegeven moment. Die wil ook niet meer gestuurd worden.

W: Nee..

P: Die wil in zijn onafhankelijkheid erkent worden. Alleen je kunt nog wel de veiligheid bieden waarbinnen dat gebeurt.

H: Ja. Dus dan is het inderdaad echt dat je dr ehm juist moet zijn en juist die verbinding juist op moet zoeken.

P: Ja. Denk ik.

W: En wat voor...

P: Dat is mijn visie hoor..

W: Ja.. voor concrete dingen noem je dan bijvoorbeeld bij er zijn?

P: Thuis met een kopje thee..

W: Echt heel letterlijk..

P: Gewoon, ja.. gewoon heel pragmatisch er zijn.

H: Ja..

P: Want je hoeft niet te ingewikkeld te doen met de puber en elke dag te gaan zitten, want dan is het verzet ook alleen maar groter.

W: Ja, ja..

P: En waar ben je mee bezig en welke vrienden heb je enne wat denk je nu, want datte verzet wordt alleen groter. Maar thuis met het kopje thee hoe was je dag.. dat is heel belangrijk.

H: Ja. En zie je ook als ouders datte op een gegeven moment gaan doen, dat het ook werkt? Of is daarvoor de situatie...

P: Jaah, dat vind ik met OTS lastig, ja dat vind ik lastig met OTS. Dan is de situatie al zo geëscaleerd tegen de tijd dat er een OTS is dat dat kopje thee ook niet meer helpt..

W: Nee.. Dat voelt dan ook een beetje tegenstrijdig voor die puber dan..

P: En Lyke, Lyke heeft nooit kind mogen zijn thuis. Groeit op met haar moeder, en haar moeder is eh, heeft een hele ambivalente relatie met Lyke.. En Lyke, moeder heeft Lyke ook nodig. En moeder heeft Lyke ook belast met haar problemen. En dat is ook de problematiek van Lyke.

H: Ja. Want die wilde juist.. ja we hebben natuurlijk best wel veel dossiers gelezen, dus dan denk ik elke keer o, ja we hebben het net nog een keer gelezen,

P: Wie was het ook alweer?

H: Ja. Want zij wilde ook juist meer vrijheid toch, of juist, dat je meer...

P: Ja. Op de één of andere manier lukt dat... ik ben vanmorgen, vanmorgen heb ik toevallig een intake gehad bij Traversum, en dan zit ze dat ook te vertellen, dat dat één van de problemen is, dat ze, dat moeder haar niet vrij kan laten, want als ze maar vijf minuten later thuis is dan wordt er al gebeld, en als ze dan niet opneemt gaat moeder echt op de fiets erachteraan of ze het fietsje wel kan vinden enzo..

W: owja, owja..

P: Maar goed, ik ben wel bezig geweest met eh, met een eh, met een actielijst, zo vanne, nou, hoe gaan we dat dan doen en welke doelen houden we erbij enne, ze komen nergens toe! Op het moment dat je het afsprekt, zijn ze van goeie wil, en ze komen er niet toe. En ik ben niet aanwezig genoeg in het gezin om daar mee aan de slag te gaan. Dan moet je echt wekelijks, en misschien wel tweewekelijks, of eh twee keer per week moet je daar achteraan zitten. En FFT, ik kan hooguit één keer in de vier weken een keer naar zo'n gezin, en dan zit ik er een uur, en dan is m'n tijd op..

W: Want wat heeft zij gemist volgens jou dan, Lyke? In dat je zegt ze heeft geen kind kunnen zijn?

P: Lyke is veel te vroeg belast met problematiek van haar moeder. Moeder heeft psychiatrische problematiek en ik denk dat moeder haar teveel belast heeft met eh eh haar scheidingsproblematiek en de verhalen enne..

W: Dus eigenlijk dat onbevange, om dat kind te zijn..

P: Ja, ja. En ik ben nu met Lyke bezig al vijf weken om d'r iedere dinsdagmorgen, haal ik haar op, breng ik haar naar school.. Eerste keer kwam ik tot eind van de straat en toen bouwde de angsten zo hoog op dat ze helemaal overstuur bij mij in de auto zat, en tweede keer konden we tot aan school komen, en toen wou ze niet naar binnen, derde keer ook.. wou ze ook niet naar binnen. Vierde keer was ze ziek, en de vijfde keer was afgelopen dinsdag en toen heb ik d'r naar school kunnen brengen. En toen heeft ze in een apart kamertje bij de mentor heeft ze d'r huiswerk gemaakt. Toen heb ik dr opgehaald, en heb ik haar naar huis gebracht. En woensdags is ze op de fietsje zelf naar school gegaan en ze durfde niet naar binnen.. Dus ze is weer naar huis gefietst.

H: Aah..

W: En wat is dat dan, die..

P: Angst.

W: Angst. En die komt voort uit..

P: Trauma? Weet ik niet, ik weet het niet. Hoe ontwikkelen mensen angst? Ik weet het niet..

W: Nee..

P: dat is een trauma, offe dat is een bepaald beeld wat ze van de buitenwereld creëren, waardoor de buitenwereld heel eng worden, en mensen met pleinvrees, met smetvrees, dat is allemaal heeft allemaal rare raakvlakken met dat soort angsten he.. zijn irreële angsten.

W: Heeft ze daar thuis ook last van?

P: Ze heeft ehm, maar dat hebben jullie ook gelezen, een tijdje geleden wel ehm dat ze dwanghandelingen had,

W: Ja. Voor die moeder ook..

P: Dat is ook angst.

H: Ja..

P: En dat deed ze volgens eigen zeggen destijds om haar moeder te beschermen.

H: Ja dat stond erin.

P: En dat is natuurlijk raar.

H: Ja..

P: En op school had ze dat niet.

H: Echt alleen thuis dan weer..

P: Ja.

W: Maar dat zegt ook iets over die relatie tot haar moeder ofzo. Zij moet haar moeder beschermen soort van zegmaar. Dat is natuurlijk ook een beetje de omgekeerde wereld. Een ouder-kind..

P: Ja. Daarin heeft ze geen kind kunnen zijn..

W: Ja..

H: Dus dan zie je bij haar juist..

P: Ingewikkeld he?

H: Ja.. want ik zit ook gewoon weer een beetje te gewoon met van nou autonomie en verbondenheid weer een beetje na te denken en dan denk ik van bij haar is juist die verbondenheid veel te sterk.. vanuit moeder zegmaar. En daardoor kan zij haar autonomie niet ontwikkelen. Zie je echt dat dat heel erg of het is te weinig of het is te veel.. en het zorgt er allebei voor dat je niet tot die ontwikkeling komt.

P: Ja. Er is geen balans.

H: Nee. En waar let jij zegmaar ehm, echt specifiek op bij ehm ja bij een kind zegmaar, bij een ontwikkeling, als je in zo'n gezin komt bij Pauline of bij Lyke, wat zijn dan de dingen waar jij het meest op let?

P: Bb... eerst ga ik gewoon op de relatie zitten. Gewoon kijken van wat kan ik ermee en wie ben je en wat wil je en dan ga ik later pas kijken naar wat kun je eigenlijk.

H: Ja. Dus jij bouwt dan eigenlijk.. eerst de vertrouwensband.

P: Ja. Kijk enne zijn de eisen de doelen die ik stel, zijn die niet veel te groot, neem ik niet veel te grote stappen, want we stellen wel heel gemakkelijk doelen van je moet dit en je moet naar school en je moet zus, maar ja, voor heel veel kinderen is dat al te, is dat dus al een hele grote stap die school.

W: Ja..

P: Als je met zulke angsten zit, dan kan ik wel willen dat ze naar school willen, maar ja.. dat doet ook weinig met mijn relatie met kinderen.

H: Ja. En als je dan echt specifiek naar de autonomieontwikkeling kijkt of juist naar hoe het kind of de jongere in contact staat met de anderen, gewoon andere mensen om zich heen, hoe, waar kijk je dan het meest naar?

P: De school, hoe doet ze het op school, hebben ze contact, wat doen ze na school, gaan ze met leeftijdsgenootjes om, eh, fietst ze met kinderen weg, wordt ze gepest, is er iemand die de pik op ze heeft in de klas..

H: Ja.

P: En dat vraag ik natuurlijk ook aan de jongere zelf. En aan moeder. Gaat ze weleens uit, gaat ze teveel uit, gaat ze te weinig uit..

H: Ja. Dus op die manier..

P: Komen er wel kinderen thuis?

H: Ja. Dus op die manier houd jij dat dus een beetje in de gaten.

P: Ja.

H: Moeten we hier nog meer over...

W: Nou we komen automatisch al een beetje bij de ouder uit dus we kunnen haast wel doorgaan naar dat denk ik.

H: Ja. Want dat is eigenlijk dus een beetje dezelfde opbouw als we net eigenlijk bij het nou kind-thema hebben gedaan, van hoe vind je nou dat de ouder ouder is? Daar hebben we het natuurlijk al wel een beetje over gehad, van hoe vind je nou dat de ouders van Pauline ouders zijn en de moeder van.. Lyke.

P: Pauline heeft echt fantastische ouders. Pauline die heeft echt echt ouders die heel erg open en heel erg eerlijk en heel erg duidelijk in de vertrouwensrelatie tussen Pauline en moeder. Want Pauline kon wel zeggen dat ze iets wilde maar moeder moest het eerst zien. En Pauline heeft zoals ik zei, haar toch ook wel een paar keer teleurgesteld, en toen ik eenmaal uitlegde waar het in zat, waarom ze mensen teleurstelt, wat de achterliggende reden, dat is mijn visie dan he, dat is mijn visie, toen begreep moeder dat wat meer. Maar er zit nog wel steeds als je het vertrouwen breekt van ouders, dat doet heel veel met de relatie. Dat duurt heel lang voor dat dat herstelt is. Voor dat een ouder een kind weer vertrouwd.

H: Ja. Dus dat wat bij Pauline eigenlijk ehm, was vooral die vertrouwensrelatie kapot..

P: Ja. Dat was eigenlijk.. maar ouders hebben haar tot in de treuren gesteund. Ze kon altijd thuis komen, ze kon altijd.. ze kon niet meer thuis wonen, maar dat kon ook niet meer. Maar ze kon altijd, ieder weekend thuis komen, wanneer ze maar wilde en de vakantie thuis komen en.. haar ouders zijn wel echt ouders geweest voor Pauline. En die relatie is ook goed hoor, nu, met haar moeder. Ze woont nu bij het RIAGG, eh ja het RIAGG, nee, RIBW.

H: O dat is helemaal gelukt?

P: Ja. Dat is helemaal gelukt. Ze woont bij het RIBW.

H: Ja. Nou dat is wel fijn dat dat dan, zie je ook weer, dat heeft een kind natuurlijk ook weer nodig, een goeie relatie met de ouders.. en hoe zie je dat bij Lyke?

P: Weet ik niet. Ik weet niet wat daar, wat daar haalbaar is. Ik weet niet in hoeverre.. Eigenlijk heeft moeder zelf psychiatrische zorg nodig. Ze heeft wel één of andere vertrouwensrelatie met iemand in, inne Amersfoort, maar ik krijg daar geen naam van, heb ik al een aantal keer naar gevraagd maar daar lult ze overheen, en eh, nou zei ze ook vanmorgen dat ze daar al een tijdje geen contact meer mee heeft gehad, maar moeder heeft gewoon eigenlijk een eigen netwerk nodig, die haar opvangt en waarbij ze haar verhalen kwijt kan omdat ze haar verhalen niet meer bij Lyke neer moet leggen. Maar goed, daar wordt door FFT wel heel veel aandacht straks aangeschonken he. Daarom ben ik ook wel blij dat dat ingezet gaat worden.

W: Maar zeg je dan eigenlijk bij haar van, bij Lyke, die ouder heeft zelf zoveel zorg nodig eigenlijk voor zichzelf, dat ze het niet kan geven aan haar kind?

P: Ja.

W: En waar..

P: Alleen dat moet moeder wel erkennen he, dat ze die zorg nodig heeft.

W: Ja, anders kom je niet verder natuurlijk.

P: Als ze dat niet erkent, of ze herkent het niet, kom je niet verder.

W: Want waar zie je met name dat dan invloed op heeft bij Lyke, dat moeder die verhalen bij haar..

P: Ik denk dat het onderdeel is van haar angsten. Omme moeder alleen te laten bijvoorbeeld, offe, dat is heel diffuus, dat weet ik niet goed.

W: Nee..

P: Nee, weet ik niet goed, als ik dat zou weten..

W: Was je al een heel eind
(gelach)

P: Ja.

W: Ja dat is zo.

H: Maar dat maakt het inderdaad wel complex ja. Gewoon dat het allemaal bij elkaar.. gewoon dat je er niet echt goed zicht op kunt krijgen van wat komt nou door wat.
En wat heeft een ouder volgens jou nodig? Om ehm, een goede ouder te kunnen zijn? Welke vaardigheden moeten ze hebben?

P: Pff.. een ouder moet in de eerste plaats goed voor zichzelf kunnen zorgen om ook voor kinderen te kunnen zorgen. Dus moet zn eigen leven, moet hun eigen leven, moet een beetje in balans zijn. Ja wat heeft een ouder nodig, nodig.. stabiliteit ook. Dat is belangrijk. Inkomen is belangrijk. Randvoorwaarden.

W: Praktisch dus.

P: Ja maar moet ook zelf, zelf in balans zijn. Bedoel je bent natuurlijk wel het voorbeeld..

W: Sluit wel mooi aan bij die stelling. Misschien kunnen we die wel even tussendoor doen.

H: Ja, dat is goed. Want we hadden inderdaad als stelling.. ehm, om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om je werkelijk te verbinden met iemand moet je autonoom zijn.

P: Ja.

H: Dat is eigenlijk wat je net precies zegt.

P: Ja.

H: Ja. Dat komt eigenlijk wel ook steeds terug, over wat je over Pauline zei, dat je om autonoom te kunnen zijn moet je, dan heb je ook die verbondenheid met ouders weer nodig, dus komt eigenlijk steeds, komt dat steeds weer terug zegmaar. En de ene slaat het ene door en bij de ander slaat het andere weer door..

P: En de steun van thuis is voor kinderen heel belangrijk. Zeker in situaties waarin ze uit huis geplaatst en zeker gesloten machtiging.

H: Ja.

P: Bij gesloten machtiging is dat zo belangrijk.

H: Ja. En hoe zie je dat bijvoorbeeld in andere cases zegmaar, van je caseload, zie je dat dan ook, of heeft dan het merendeel van de ouders, ja het is natuurlijk niet voor niets een gesloten machtiging, of een uit huis plaatsing?

P: Bij alle gesloten machtigingen die ik tot nu toe gehad heb zijn ouders wel redelijk betrokken.

H: Oké.

P: Maar misschien heb ik daar zelf ook wel een rol in. Ja dat weet ik eigenlijk niet zo goed.

H: Ja dat kan ook nog ja (lacht). Wat hoezo denk je dat het eh, ehm,

P: Ik betrek ouders overal bij.

H: Ja.

P: Dat is wel mijn, mijn, ik hou alles open, ik doe niets onder, ik heb nooit een dubbele agenda ofzo. Daar heb ik een hekel aan. En soms ga ik daar ook wel ver in. Dan krijg ik op mijn kop van Thea.

(gelach)

W: Wat vind je vooral zo belangrijk om de ouders erbij te betrekken dan?

P: Het gaat over hun. Dus ze hebben gewoon recht op.. op de maximale informatie. Vind ik. Ook als het niet zo leuk is. En ook als het ons niet uitkomt.

W: Want als je dan kijkt naar die termen bijvoorbeeld, van autonomie en verbondenheid, eh, zeg je dan ik zet juist heel erg in op die verbinding, juist ook bij machtigingen en uithuisplaatsing, dat je hen juist er heel erg bij betreft?

P: Ja. Dat is wel..

W: Tenminste dat hoor ik een beetje in je verhaal.. van

P: Met gesloten machtigingen doe ik dat, let ik daar heel erg op.

W: Ja, hm.

P: Want dan zitten kinderen, moet je maar eens kijken, als je als kind gesloten geplaatst wordt, en geen kant uit kunt en alles moet verantwoorden de hele dag, dat is heel traumatisch he, voor kinderen..

W: Ja..

P: Dus meestal ben ik qua verbinding met kinderen daar wel héél erg alert in.

W: Oke.

P: Met één keer heb ik het niet gedaan, dat was met een jongetje die zit nog steeds in de OGH en die was zo getraumatiseerd en die vond dat hij eigenlijk niet zijn verhaal niet teveel wilde vertellen en toen heb ik ook afgesproken met OGH zo van ik doe een stapje terug, en het is goed als hij één of twee vertrouwenspersonen bij jullie heeft. Hij hoeft met mij in die zin niks. En ik kan de randvoorwaarden regelen en je hebt mij nodig voor de verlening van de OTS en dat soort dingen maar ik hoef in die zin, ik hoef niets, in relationele zin hoef ik niets met hem. Als hij dat zelf aangeeft dan vind ik dat ook prima. En dan moet je natuurlijk wel vanuit Bureau Jeugdzorg, moet je wel vanne je bent al heel lang niet geweest, ik heb gezien in het contactjournaal... denk ja maar als hij dat nou aangeeft, het gaat toch om hem het gaat niet om mij..

H: Ja. Dus dan zet je inderdaad wel.. ik, wat ik jou heel erg hoor zeggen is dat je heel erg kijkt naar wat het kind eh..

P: Wil.

H: Wil, maar ook wat het nodig heeft. Bedoel kinderen willen natuurlijk niet altijd alles wat wel moet.. dus dat is ook weer.. Maar in de relatie kijk je wel heel erg naar hé wat wil het kind.

P: Ja en hij weet wel dat ik contact heb met zijn mentor. Ik houd het wel via zijn mentor in de gaten. Hij weet wel wat ik doe en dat ik op de achtergrond aanwezig blijf. Maar hij hoeft geen gesprekken met mij te hebben als tie dat niet wil. En dat mag.

H: Vind ik wel mooi dat je dat zo.. en ook knap, want je hoort hier inderdaad dan wel van je moet er weer heen of, dat je dan het contact moet onderhouden.

P: Ja. Je moet wel contact onderhouden, maar contact kun je op verschillende manieren leggen he.

H: Ja nou zeker. Maar als je het op zo'n manier eigenlijk tussendoor een beetje doet danne.

P: Dan ging ik met hem naar de Mac, ik ging weleens met hem naar de Mac. En danne, zattie in snel tempo z'n broodje en z'n hamburger op te eten en dan zat ik nog aan m'n warme kopje koffie en dan 'zullen we teruggaan'? Nou dan waren we echt een kwartier weg. En dan zaidie 'ja'. Nou dan gingen we weer.

H: (lacht). Hij was blij met zijn hamburger en dan kondie weer..

(gelach)

P: Ja maar ik heb het wel weer geprobeerd. En als je niet wil, dan wil je niet. Ja, klaar.

H: Ja en je kunt de woorden er ook niet uittrekken.

P: Nee.

H: Dat is ook zo.

P: Zoek de mensen op waarbij je je veilig voelt.

H: Ja precies.

H: Want wij vroegen ons zegmaar een beetje af, iedereen heeft een eigen autonomie, als het goed is, en in hoeverre moet een ouder, iets van zijn of haar autonomie, ondergeschikt maken in het belang van het kind?

P: Ja dat is ook een hele ingewikkelde natuurlijk.

H: Wij hadden daarbij bijvoorbeeld een voorbeeld wat bij ons, was gewoon een simpel voorbeeldje, als een vader heel vaak, elke avond gaat voetballen maar dat het voor zijn kind niet goed is omdat hij er gewoon voor zijn kind moet zijn.. in hoeverre vind je dan dat zo'n vader dan maar minder moet gaan voetballen?

P: Ja ik vind dat vanuit mijn persoonlijke visie wel. Maar, als die vader eh, verplicht omgaat met zijn kind, dan is het niet congruent en dat voelt een kind, en dan weet ik niet of je daar iets

- mee oplost. Je kunt een vader aanspreken op zijn verantwoordelijkheid, en dan zeg ik van dit is wat ik hoor van je zoon of van je dochter, en dat zou die graag willen, en het is aan die vader of die eraan wil voldoen. Want als je dat als verplichting gaat doen, dan ben je niet congruent en dat voelt een kind en dan ja dan denk ik, ja in mijn optiek beschadig je de relatie dan nog misschien nog wel meer dan als hem te laten zoals tie is, want dat is bekend en veilig.
- W: Ja..
- P: Weet ik niet hoor. Zo zou ik..
- H: Maar dat is zoals jij het ziet eigenlijk.
- P: Ja dat is zoals ik het zie.
- H: Ja. Maar ik kan me daar ook wel wat van voorstellen ja. Dat je dan een kind nog minder beschadigd dan dat je hette..
- P: Ja. Ik bedoel dan kun je beter tegen het kind zeggen zo is je vader nou eenmaal, en daar, zoek daar dan een oplossing in, dan dat je die vader gaat verplichten.
- W: Ja. En zeker als dat kind dat voelt, dan zou dat kind een schuldgevoel kunnen krijgen van mijn vader gaat voor mij niet voetballen..
- P: Ja.
- W: Dus je zegt eigenlijk in de ideaalsituatie zou ik dat wel vinden, maar praktisch gezien kan dat niet altijd zegmaar.
- P: Ja. Ik zou dat wel vinden. En er zit ook nog een moeder als het goed is. Die daar ook een stem in heeft. Ik bedoel als moeder het wel makkelijk vind dat die vader eh vijf keer in de week gaat voetballen en denkt pff dat is een stuk minder stress alstie weg is, ja..
- H: Ja die heb ik ook natuurlijk nog ja. En hoe zie je dat andersom? In hoeverre mag een kind zorgen voor zijn ouder? Zoals bijvoorbeeld bij Lyke zie je dat ze eigenlijk best veel van haar verwacht word, qua moeder, en hoe zie je dat in zijn algemeenheid?
- P: Ja.. Nou, ik vind niet dat een kind moet zorgen voor een ouder. Ik bedoel de huidige maatschappij gaat er natuurlijk wel naar toe dat dat moet, maarre ik vind niet dat een kind moet zorgen. Ik vind wel dat een kind een aantal taken in huis kan doen, in het belang van de hele situatie, gewoon omdat dat hoort. Ik bedoel je mag wel eisen stellen aan een kind. Je laat elke middag de hond uit offe je doet iedere avond de vaatwasser offe je ruimt je eigen kamer op. Ja.
- H: En waar zit dan voor jou de grens zegmaar? Ik weet niet of dat bij jou was.. maar we hadden ergens ook een voorbeeld dat een jongere ook de administratie van moeder ging doen.
- P: Ja dat was bij Lyke.
- H: Wel bij Lyke.. Ja ik wou zeggen, was het nou bij Lyke?
- P: Ja dat gaat wel ver he? Want dat gaat haar helemaal niets aan! Hoe hoog de schulden zijn of wat er allemaal betaald moet worden.. dat hoort nog niet bij een kind, dat moet een kind helemaal niet mee belast worden, met hoeveel problemen een ouder heeft.. een ouder kan wel zeggen van het kan niet. Ik heb geen geld, het kan niet. En mag het ook uitleggen als het kind het wil weten, maar niet alle rekeningen hoeven bij het kind terecht te komen van moet je kijken dit is de huur en de dokter en.. dat hoeft niet.
- H: Ja. Dus jij vindt nou van taakjes in huis zegmaar, nou dat hoort er gewoon bij en dat is ook goed voor een kind, maar echt de taken die echt bij een ouder horen zoals administratie..
- P: Gaat wel ver he?
- H: Ja dat, ik vind dat ook ver gaan ja, maar misschien zijn er mensen die er anders over denken.
- W: Ja, want je vroeg net van die grens, want waar leg je die ongeveer dan, want dan lijkt me best lastig, van ja ehm, misschien ook cultuurverschil, misschien is het in sommige culturen ook weer anders wat er verwacht wordt vanuit een ouder..
- P: Ik denk dat de grens erbij ligt als het je beperkt in je dagelijks leven. Als je daardoor een beperking voelt. Natuurlijk is een beperking als je iedere middag de hond uit moet laten, is ook een beperking, maar goed, daar, als je de hond uit moet laten smiddags en je wilt graag

- met je vrienden weg, dan moet je een oplossing gaan zoeken. Van drie tot vier ben ik niet bereikbaar, maar om vier uur kan ik komen.
- W: Ja.
- P: Maar als kinderen echt belast worden met financiële afwijking en een ouder zegt je moet even m'n bankafschriften doen, dan wordt het onvoorspelbaar, dan wordt een opvoedingssituatie onvoorspelbaar.
- W: Want ik zit ook een beetje te denken, dan zit je misschien ook wel op het gebied van de autonomie van het kind, van de ontwikkeling van het kind tot zelfstandigheid. Dat begint dan eigenlijk.. te vroeg.
- P: Veel te vroeg. Ja. Of oppassen op kleintjes. Ja wanneer doe je dat.. ja.. oppassen op jongere broertjes. De ene kant dat met 14 jaar makkelijk aan omdattie daar al aan toe is en ook dat kan, en een andere is daar met 18 jaar nog niet aan toe.
- W: Ja dat is zo.
- H: Kun je geen vaste grens in aanhouden denk ik.
- P: Nee. Nee de ontwikkeling van pubers ligt natuurlijk ook niet vast. Als je kijkt naar de ontwikkeling van kinderen tot 12 jaar, ligt redelijk vast. Die is ook redelijk goed beschreven. Maar van pubers is het heel slecht beschreven ook.
- W: Ja dat zal ook wel. Daar is natuurlijk ook veel later pas theorie over gekomen.
- P: Ja. En dan heb je ook te maken met de cognitie. Want dat mis ik ook vaak in hoe we met kinderen omgaan. Want hier zijn de kinderen één groot brein, maar of je een IQ hebt van 70 of van 130 is wel een heel groot verschil.
- W: Ja, ja.
- H: Ik zit even te denken of ik daar nog iets over wil vragen, maar denk ja, dat is meer dat ik het interessant vind zegmaar, dan dat het..
- P: Ja vraag maar..
- H: Nou ik ben wel benieuwd naar of je dan echt, wat voor verschillen je dan ziet als je inderdaad een jongere hebt met een IQ ziet van 70 of van 130, of je dan ook verschillen ziet in ehm..
- P: Ik vind het heel moeilijk te herkennen, punt 1. Maar als je leest, als je rapportages terugleest op het moment dat ze bij ons komen, zie je dat jongeren met een lage cognitie veel beïnvloedbaar is. En veel meer graag aardig gevonden wil worden en alles doet om aardig gevonden te worden.. terwijl kinderen met een wat hoger IQ, die zijn veel zelfstandiger en hebben het allemaal niet zo nodig.
- H: Die hebben die bevestiging niet zo nodig..
- P: Nee. Die hebben de bevestiging, die hebben denk ik ook een betere reflectie op hun eigen, op hun eigen wezen, op hun eigen zijn. Denk ik.
- H: Ja.. En zie je verschil ehm, tussen dat de ene jongere meer behoefte heeft aan de verbondenheid dan de andere jongere? Als je kijkt ook naar verschil in IQ, of is dat een beetje..
- P: Weet ik niet. Dat is.. dan moet je naar het systeem gaan kijken. Want ouders, je hebt natuurlijk ouders met een hoog IQ die een laag IQ kind krijgen dan ouders die zelf een laag IQ hebben.
- H: Ja. Dat is ook wel heel specifiek natuurlijk..
- P: Ja dat is echt heel moeilijk, dat is heel moeilijk.
- H: Ja..
- P: Er is wel een heel leuk boekje, als je daarin geïnteresseerd bent.. Verraderlijk gewoon. Van Liesbeth.. ik weet even de achternaam niet. Dat boekje heet verraderlijk gewoon. Dat is een onderzoek van.. die onderzoek gedaan heeft naar kinderen die met een laag IQ in de problemen kwamen of een strafblad hebben of.. die echt in de problemen komen. En die beschrijft ook wat de maatschappij mist.. want ieder kind moet maar gewoon zijn.. Vroeger was er veel meer aandacht voor kinderen schrijft zij, voor kinderen met een laag IQ, die konden veel makkelijk, bijvoorbeeld had je de HTS en de huishoudschool, dus die gingen naar dat soort scholen. En die hadden daar dat vangnet. Maar ineens moet iedereen maar naar

- het VMBO. Worden ze ook een uitzondering in die klas en moeten op een andere manier proberen aansluiting te vinden en daardoor in de problemen komen. Heel interessant boekje.
- W: Ja het klinkt ook interessant.. ja.
- H: Ja ik wou zeggen ik zal het opschrijven, maar ik hoef helemaal niets op te schrijven.
(gelach)
- H: Ehm, nou dan vind ik, dan is het denk ik nog wel interessant om nog in te zoomen op jou als hulpverlener. Je hebt natuurlijk al best heel veel gezegd hoe jij tegen dingen aankijkt. Maar we zijn ook wel gewoon benieuwd van nou hoe jij, wat nu eigenlijk jouw visie is op hulpverlening en op de doelgroep. Jij hebt natuurlijk vooral te maken met gedwongen hulpverlening..
- P: Alleen maar.
- H: Ja. En dat we dan ook zoiets hadden van nou we zijn wel erg benieuwd of je nou heel bewust bezig bent met de termen autonomie en verbondenheid, of dat je er wel mee bezig was of niet zo bewust. En dan vroegen we ons ook eigenlijk af wat versta jij onder autonomie en verbondenheid, waar denk jij dan aan als je die twee termen hoort?
- P: Ehm.. autonomie heeft heel erg te maken in mijn optiek met de oplossingsvaardigheden van kinderen.. hoe los je dingen op, ben je in staat om uit meerdere keuzes de juiste keuzes te maken, ben je in staat om voor jezelf op te komen, heb je het nodig om aardig gevonden te worden.. ja wat nog meer..
- H: Ja gewoon wat bij je opkomt zou ik zeggen.. En bij verbondenheid?
- P: Ja heb je een warm nest. Ja, heel simpel. Voel je je thuis. In wat voor omstandigheden, jouw omstandigheden hoeven mijn omstandigheden niet te zijn, maar voel je je wel thuis thuis. Denk dat je dan verbonden bent met je ouders..
- H: Het is wel grappig, want jij hebt echt een hele specifieke uitleg zegmaar, ook wel gericht op de hulpverlening, terwijl wij, wij hebben de literatuur gelezen en gekeken naar wat voor uitgangspunt nemen we. En wij hadden wel heel erg zoiets van nou autonomie is echt wel vooral nou de manier waarop je op jezelf gericht bent zegmaar, of inderdaad of je voor jezelf op kunt komen..
- P: En of je kunt rekening houden met de ander..
- H: Ja. En dat is natuurlijk tegelijk ook verbondenheid, omdat je dan weer.. Dus onder verbondenheid verstonden wij vooral wel ook gericht zijn op de ander, inderdaad opkomen voor jezelf is natuurlijk ook weer, dat doe je richting een ander, dus we zagen ook dat het wel heel erg veel overlap met elkaar had. Dus dat je het steeds wel met elkaar terug ziet komen.
- P: Ja.
- H: Ehm, we hadden hier die stelling dan staan..
- P: Ja dat is wel een mooie stelling. Daar zit wel heel veel in.
- H: Ja. Nou, wil je nog wat over de stelling zeggen?
(gelach)
- P: Nou ik vind het wel echt een mooie stelling ja.
- W: Ja, het was wel leuk dat je er eigenlijk al op kwam.
- P: Ja. Nou ja, goed, ik ben gek op pubers. Ik vind pubers hartstikke leuk. Ook m'n eigen pubers hoor.
- W: Dat is maar goed ook.
(gelach)
- H: Het zou wat zijn als je die niet leuk vond. Verder hadden we zegmaar ehm, verbondenheid is geen vaardigheid, maar het is echt een gegeven. En wat doe je hiermee, herken je dat? Snap je wat we daarmee bedoelen?
- P: Nee.
- H: Ik zag je al zo kijken.. (lacht). Nee dat je verbondenheid, dat je dat, dat dat er gewoon moet zijn. Het is niet echt iets wat je aan kunt leren. Het is er of het is er niet.. ehm
- P: Nou dat weet ik niet.. je moet wel investeren in elkaar. Want op het moment dat je niet meer investeert in elkaar, als je niet meer afstemt op de ander en je gaat vanuit jezelf dus

- heel egocentrisch denken, dan is het met verbondenheid heel snel gedaan. Dat kan niet iedereen hebben. Wij hebben zelf een kind wat bijvoorbeeld autistisch is, heeft MCDD en dat is wel lastig, om daarmee verbonden te blijven. Die denkt heel erg vanuit zichzelf..
- W: Je noemt nu heel erg de verbinding die er letterlijk is, de relatie, het contact. En daaronder zit misschien nog wel loyaliteit zegmaar. Dat is er misschien wel altijd om zo maar te zeggen
- P: Ja. Loyaliteit is er wel. Ik vind hechting, als je het dan hebt over verbondenheid koppel je aan hechting, dan denk ik, dat proef ik een beetje, ik vind hechting een zwaar overschat fenomeen in de hulpverlening.
- W: Vertel eens? Dat is interessant.
- P: Ik vind dat er hele slechte ouders zijn. En ik vind, wij gaan er in de hulpverlening maar vanuit dat de kinderen altijd maar gehecht, dat dat onverbreekelijk is, die horizontale loyaliteit zou onverbreekelijk zijn. Maar ik denk dat die wel verbreekelijk is, want ik denk dat sommige kinderen echt een hekel aan hun ouders hebben.
- W: Ja..
- P: En ik denk dat dat ook moet mogen om een kind te erkennen. Ik heb nu ook een meisje hier, die had echt een hekel aan haar vader. Is onderzocht in Zetten, is gezinsonderzoek geweest en er hoeft op advies van Zetten geen omgang meer met haar vader. En ja, er is nu wel weer voorzichtig contact met haar vader, maar ze heeft niks met hem. Ze doet het voor hem. Maar ze heeft niks met hem. Ze houdt niet van hem. Ze heeft ook geen hekel meer aan hem hoor. Ze heeft het wel een plekje gegeven. Maar ze heeft geen verbintenis met hem. Niks.
- W: Dus je zegt dan zie je eigenlijk die hechting niet echt terug.
- P: Nee. Ze wil ook een andere achternaam. Ze wil gewoon de achternaam van de moeder. Dat is voor haar ook het losmaken van die vader.
- W: Ja dat zegt wel iets.
- P: Ja dan denk ik waarom niet. Dan kun je wel gaan bedenken van je moet..
- W: Dus je zegt eigenlijk voor jou is die verbondenheid meer echt wat er is, wat er moet zijn, of wat er niets is, wat er blijkbaar ook kan ontbreken zegmaar.
- P: Wat heel erg beschadigd kan raken in de loop van de tijd.
- W: Ja.
- P: Ik denk dat mensen elkaar heel erg kunnen beschadigen. En zeker een ouder naar een kind toe. Een ouder moet veilig zijn voor een kind. Als een ouder onvoorspelbaar en niet meer veilig is voor een kind, dan heb je wel een probleem. En als je, ik vind dat we dat als hulpverleners dan moeten erkennen dat dat bestaat. Dat komt wel steeds meer hoor, dat mensen dat erkennen.
- H: Ja. En misschien ook omdat je het steeds meer gaat zien.
- P: En de onvoorwaardelijkheid tussen ouder en kind, ik geloof daar niet zo heel erg in.
- W: Ja dat is interessant.
- P: Maar loyaliteit is er wel vaak.
- W: Dan maak je dus eigenlijk onderscheid tussen hechting en loyaliteit.
- P: Ja. Vind ik echt een heel groot verschil. Loyaliteit heeft voor mij ook te maken met sociale vaardigheden, zo van ja, je hebt bepaalde vaardigheden die je ook, ja, je bent ook aardig voor de buurvrouw en.. je bent ook aardig voor je tante met wie je ook een familiäre band hebt en.. ja loyaliteit vind ik wat anders.
- W: Meer als vaardigheid. Loyaal zijn zegmaar.
- P: Ja.
- W: Oké.
- H: Want ehm, eigenlijk heb je die vraag al gaandeweg een beetje beantwoord, werk je bij een uithuisplaatsing bijvoorbeeld met loyaliteit, met verbondenheid, is het werken aan verbinding een doel in de hulpverlening? Bij jou.
- P: Ja. Ja daar werk je wel aan. Ik vind dat ouders recht hebben op hun kinderen. En een kind recht op hun ouders. En op het moment, ik vind het ook altijd moeilijk om te zien, de

- machteloosheid van ouders die het niet meer kunnen, waardoor een kind uit huis geplaatst moet worden, vind ik ook altijd moeilijk om te zien. Vind ik ook verdrietig voor ouders.
- W: Ja..
- P: Soms kan het niet anders. En dan probeer ik wel te kijken naar wat is er wel, in hoeverre kun je nog wel moeder of vader op afstand zijn voor je kinderen. In hoeverre is dat haalbaar. En wat wil het kind dan. Want er zijn ook kinderen gewoon echt niet meer even hun ouders willen zien.
- H: Is wel mooi, want ik hoor het jou steeds over die verbinding hebben. Voor jou is die verbinding wel heel, gewoon jouw eigen verbinding met ouders, maar ook de verbinding tussen ouders en kind.
- P: Ja.
- H: En dat hoor ik eigenlijk bijna, heb ik het idee dat dat voor jou het belangrijkste is, en niet zo zeer eh, of de autonomieontwikkeling van het kind, of tenminste dat hoor ik je veel minder zeggen. Klopt dat?
- P: Ja, die groeit, die gaat wel vanzelf. Als die verbinding goed is, dan gaat dan, dan komt dat wel goed.
- H: Dat vind ik wel mooi gezegd.
- W: Je werkt echt aan die voorwaarde dus. Tenminste, als je verbondenheid ziet als voorwaarde.
- P: Ja. Maar misschien komt dat ook wel omdat ik zelf een pleegkind heb gehad. Daar hebben we natuurlijk heel erg over nagedacht, over hoe dat moest en.. misschien dat, dat is natuurlijk mijn achtergrond wel he.
- W: Owja.
- H: Oké, dat wist ik niet. Ja dat scheelt misschien wel, dat je vanuit die achtergrond kijkt.. Ja. Maar ik vind het ok wel heel mooi ja, dat je zegt als die verbinding maar goed zit, dan komt die ontwikkeling, die autonomieontwikkeling, ook vanzelf wel.
- P: Ja, dat komt goed. Toch? Kijk maar naar jezelf, hoe dat gaat zelf. En iedereen houdt wel wat over aan zijn eigen opvoeding. En iedereen heeft wel zijn pijntjes enne had het misschien anders gezien.
- W: Ja. Maar het is wel interessant dat je dit zegt, omdat je in de samenleving ofzo wel veel de nadruk ziet op autonomie, van een kind moet ontwikkelen, moet zelfstandig zijn, herken je dat?
- P: Ja herken ik wel. Ja, maar je moet er wel aan toe zijn. Je moet wel oog hebben voor dat kind, dat tie er aan toe is. En als dat er niet is.. als je daar geen oog voor hebt, is die verbinding er niet.
- W: Ja..
- P: Dan is er al iets stuk. Denk ik.
- H: En hoe zie je dat hier bij Bureau Jeugdzorg? Bijvoorbeeld hoe vind jouw teamleidster het zegmaar dat jij zo de nadruk legt op de verbinding?
- P: Nou, Thea had wel eens graag gezien dat ik watte (maakt gebaar met haar hand waarmee ze power wil aanduiden)
- (gelach)
- P: Je weet wel, je moet positioneren. En dat doe ik wel. Maar wel op mijn manier. En niet altijd op het moment dat zij het vragen.
- H: Dus je zegt van ik neem prima positie in maar op de manier waarop ik denk dat het goed is.
- P: Ja. Ja. Want, weet je, ouders horen pas iets, op het moment dat ze eraan toe zijn. Kijk, een ouder die kun je dingen opleggen, maar als ze niet toe zijn aan die stap, dan horen ze het toch niet. En dan zit je toch weer bij die aansluiting, en bij de verbinding met die ouders, want op het moment dat je dat goed hebt, dan horen ze ook wat je zegt. En je kunt het wel op papier zetten van dat wil ik en dat is mijn eis, ik heb nog nooit een eis gesteld hoor, ik denk ook niet dat ik dat zou doen, nee. Maar je hoort pas de dingen als je er zelf aan toe bent.
- H: Hmhm.

P: En dan wil je ook geholpen worden. Als je je eigen probleem niet ziet, dan kan ik wel vertellen dat je een probleem hebt, maar dan denk je van, lul maar lekker verder.

H: Is het dan ook zo zegmaar als ouders op een gegeven moment door hebben van hé dit is het probleem en dat en dat moet ik gaan veranderen, dat op dat moment de OTS ook kan stoppen en dat de hulpverlening naar een vrijwillig kader kan gaan?

P: Ja.

H: Oké.

P: En daar ligt natuurlijk, dat is wel moeilijk. Het is wel moeilijk om ouders duidelijk te maken, en dat kan wel aan de hand van de ontwikkeling van een kind, doordat je eh, gedrag, doordat ze gedrag laten zien wat niet klopt en kun je aan ouders wel duidelijk maken aan ouders dat komt door.. dat.

H: Ja. Hmm. Ja ik vind het wel mooi en ook knap dat je op die verbinding gaat zitten. Denk wel dat dat het belangrijkste is. Maar juist met zo'n ondertoezichtstelling is dat natuurlijk niet altijd, ja dan is er al zoveel gebeurd, of vaak, dat je dan toch, dat mensen toch het vertrouwen in hulpverlener zijn verloren, dan is het toch natuurlijk wel een uitdaging om dat op te gaan pakken eigenlijk.

P: Ja vind ik wel.

H: Mooi, ja. Dan hadden we nog een afsluitende stelling, zullen we die er maar ingooien?

W: Ja

H: Houd je vast.. (lacht)

P: (lacht) Vertel..

H: De theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen.

P: Nog een keer.. de theorie..

H: De theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen.

P: Ja. Waarbij de verbondenheid dus belangrijker is.

H: Ja, want als ik jou hoor gedurende het hele, jij bent ook wel echt heel bewust mee bezig, vooral die verbinding inderdaad.

P: Ja. Want een kind kan zich alleen maar in veiligheid ontwikkelen. En alleen autonomie kan ook tot verzet leiden he.

H: Ja..

P: Want dat is bij Pauline wel gebeurd bij MST. Als je kijkt naar hoe MST werkt, die gaat heel erg uit van als, we stellen doelen, en als Pauline dat niet doet, dan ligt er die sanctie op. Dat hoort helemaal niet bij mij. Maar goed, dat was al gebeurd. Dus dat ging alleen maar erger. Volgend doel... en op een gegeven moment had ze helemaal geen kleren meer in haar kamer. En toen heeft moeder gezegd: dat ga ik niet doe. Dat is de laatste sanctie. Ik ga niet de hele kamer leeghalen.

H: Ja..

P: En dan denk ik, dat is mijn werkwijze niet. Ik zou zo ook niet kunnen werken. Dat zou ik niet kunnen. Als je dat niet doet dan gelijk een sanctie.. en natuurlijk moet je wel kijken naar een straf of een sanctie, je moet wel iets, maar het is niet het één of het ander. Van als je dit niet doet...

H: Het moet wel passend zijn bij waar de jongere aan toe is.

P: Ja, want als er al een gezagsconflict is, dan is dat heel lastig. Kijk als een ouder, als een kind gezag accepteert van een ouder, accepteren ze die sanctie ook wel.

W: Ja, anders wordt het alleen maar lastiger.

P: En anders wordt het verzet, dat is bij Pauline gebeurd, het verzet is alleen maar gegroeid, met heel MST. En daardoor is ze zich nog meer gaan afkeren van haar ouders.

H: Ja, jammer is dat. Dat je dan ziet wat je juist om ehm, nou die verbondenheid misschien weer tot stand probeert te brengen, met ouders, tussen Pauline en ouders.. juist, doordat je zo ver gaat..

P: Wat niet gezien is, zie je pas later, dat kun je pas later zien, is dat er geen oog is geweest voor de angsten die bij Pauline speelden. Ze heeft gewoon veiligheid gezocht, en die kreeg ze thuis

niet meer, want ze kreeg thuis alleen maar op dr flikker. Ze kreeg alleen maar sancties opgelegd.. dus dat heeft die angsten nog verder getriggerd. En dat heeft nog verder weggeduwd richting vriendengroep. Want daar vond ze die veiligheid wel. En daar kreeg ze wel iemand die luisterde en.. daar is niet naar gekeken toen. Dat is niet gezien toen.

H: Je ogen open houden dus..

P: Heel goed.. Maar dat is een valkuil voor iedereen he. Ik heb hier ook een keer een meisje gehad en dat was ook zo'n kind wat heel erg in verzet ging en wat heel erg opstandig was en hele boel thuis. En ik heb er ook aan meegedaan. En het duurde voor mij ook driekwart jaar voor ik zicht had dat ze gewoon asperger was. Dat ze het gewoon niet kon. Niet dat ze het niet wilde, maar dat ze het niet kon. En dan ga je zo ver op oude rapportages en dan ga je zo mee in die oude rapportages, dat je alleen maar oog hebt voor wat ze niet wil, maar ze kon het gewoon niet.

H: Ja dat lijkt me best lastig, om door te krijgen waar ligt die grens nou, iets niet willen of iets niet kunnen. Ze zeggen natuurlijk ook niet ik kan het niet. Dat weten ze misschien zelf niet eens.

P: Nee dat weten ze niet. Nee.

H: Wil je nog iets weten wat we gewoon gezien hebben in de rapportages, van hoe zagen we die termen terug komen..

P: Ik vind het wel leuk om jullie rapportage te lezen, de eindverslag. Dat vind ik wel heel leuk om te lezen.

H: We zijn ook nog van plan om een presentatie te geven, dat is de bedoeling..

W: Dat wordt ongeveer in juni.

(...) Praktische afronding

6.2 - interview M.

Jeugdhulpverlener
08-04-2013

- M: Nou, barst los.. ikke.. ik wacht rustig.
- W: Nou, we hebben eigenlijk een beetje ehh, een paar thema's waar we het over willen hebben. Over het kind, over de ouder, en over een beetje over jou zelf, als zijnde hulpverlener.
- M: Ja.
- W: En ehm, het gaat vooral over wat is je visie die onderliggend is aan je handelen, eigenlijk in het eh, in hulpverleningsprocessen.
- M: Ja. Nou ik ben heel benieuwd (lacht). Heb ik een visie?
- H: Kom je misschien aan het eind wel achter (lacht).
- W: En ja, de begrippen autonomie en verbondenheid staan wel een beetje centraal, maar die komen ook wel in de loop van het gesprek vanzelf naar voren.
- M: Oké.
- W: Nou, we hebben twee rapportages natuurlijk van jou gelezen en ik moet zeggen dat ik de ene naam kwijt ben, van, want we hebben natuurlijk anonieme namen gebruikt, van die tweeling.
- M: Owja, Hanna en Symone.
- W: Ja die laatste. Symone hebben we gedaan. En die andere was volgens mij Tio, toch?
- M: Tio. Owja.
- W: Ja. Nou bij ons heten ze anders dusse..
- H: Even denken hoe ze bij ons ook alweer heten.
- W: Ehm, Symone hebben we ze genoemd. En Tio geloof ik.
- H: De meest domme namen...
- W: Ja. Maarum, we willen die een beetje als leidraad gebruiken, dat is handig om een beetje naar terug te grijpen. Enne onze eerste vraag is, ehm, in beide situaties eigenlijk, misschien kun je om de beurt over beide iets zeggen..
- M: Ja..
- W: Hoe vind je dat die twee jongeren kind zijn in hun thuissituatie?
- M: Ehm, als ik kijk naar ehm, en dan begin ik bij, ik zeg dan even gewoon Tio, is dat goed?
- H: Ja.
- M: Oké. Als ik, ik zie aan Tio hoe hij kind is in zijn thuissituatie dan, dat was hij niet, denk ik, en ehm, dus en tegelijkertijd weer wel. Dus er zit een hele erg dubbelheid in. Dus als je kijkt naar ehm, hij was zorgend, was heel erg zelfbepalend, ehm, is tie nog steeds, ik praat even in de was maar het is nog steeds. Ehm, hij zorgt heel erg voor zijn moeder, had weinig tijd en ruimte om gewoon kind te zijn, niet de ouderzorgen op zich te nemen, van ehm, want zijn moeder heeft een psychiatrische aandoening, die hoort allerlei stemmen, dus daar was hij altijd heel druk mee bezig, om maar te zorgen dat de situatie voor zijn moeder maar zo rustig mogelijk was. He dus daar binnen zie je dat hij niet echt kind kon zijn, maar in zijn handelen, dus in eh het drammerige en in wat tie allemaal wil, dus hij wil bijvoorbeeld heel veel computerspelletjes kopen, of hij zat uren achter de computer, of hij maakte zijn huiswerk niet, of.. dus daarin zie je dat zijn kind-gedeelte heel sterk nog was. Nou, dat is, dat vind ik in zijn situatie het dubbele. He dus, eh, op bepaald gebied dattie te sterk en te volwassen is geworden heel jong, en dat zie je omdat zijn moeder dat niet heeft kunnen bijsturen, dat op ander gebied, hij juist te kinderlijk is gebleven. Of juist te eh, in zijn kind zijn hangt. Nou dat geeft denk ik ook in hemzelf heel veel innerlijke conflicten.
- W: Ja..
- M: Ja want aan de ene kant wil die het heel erg graag en denktie dat hij ook heel volwassen is, want hij heeft heel veel zorg gehad, maar aan de andere kant, loop hij ook heel erg tegen

- zichzelf aan. Dat het hem eigenlijk niet lukt, omdat zijn, dat is niet evenredig opgegaan. Zegmaar.
- W: Welke gebieden bedoel je dan? Want je zegt ene gebied sterker en andere minder?
- M: Ehm, nouja zijn kind-zijn is, ik weet niet meer aan de hand waarvan ik dat zei is, maar zijn kind-zijn is ook heel sterk. Alleen als je dan ziet in discipline, in afspraken nakomen, in, daar is tie dus niet die volwassene in. Dus daarin zie je dat kind-zijn heel erg naar voren komen. Maar in het zorgen voor zijn moeder en het zorgen voor zijn zusje en het zorgen dat de situatie maar zo stabiel mogelijk blijft, in, eh, de zorg dat zijn vader niet bij zijn moeder zou komen, daarin is hij de man en is hij de sterke. En ja, dat botst. Dat gaat niet samen.
- H: Nee. Ja..
- M: Is dat een beetje antwoord op je vraag? En bij Marisch.. ehm, even kijken hoor, wat was de vraag ook alweer?
- W: Hoe zij kind is geweest of is in haar thuissituatie..
- M: In haar thuissituatie.. ik denk dat zij.. ehm, ook niet heel erg kind heeft kunnen zijn. He dus he op hele jonge leeftijd was er natuurlijk vermoeden van seksueel misbruik, nou dat heeft wat met een kind gedaan. Vanaf toen zijn haar ouders uit elkaar gegaan, zij heeft vader nooit gezien. Haar moeder was ook psychisch belast, die had bordeline en ADHD. Ehm, en die kon eigenlijk helemaal niet voor zichzelf zorgen, Dus eigenlijk ehm, een beetje hetzelfde verhaal. Als je dan ziet dat kinderen toch gaan zorgen voor hun ouders. En toen zijn ze uiteindelijk, of voor haar moeder dan, toen zijn ze uiteindelijk geplaatst in een pleeggezin. En daar is dan heel veel tijd in gaan zitten om he, dat geparentificeerde wat ze had, om dat, om kind te worden. En nu inmiddels denk ik, doordat ze heel lang in een pleeggezin hebben gezeten, dat dat kindniveau er ook heel erg mag zijn. En kan zijn. Dus eh, dat komt wel omdat er in dat pleeggezin tijd en ruimte voor was. En dat kon bestaan.
- W: Dat daar aandacht voor was..
- M: Ja. Terwijl in haar eigen thuissituatie nu.. nu woont ze weer grotendeels bij haar moeder thuis, ehm en is er een bezoekenregeling met haar vader. Dan zie je dat er eigenlijk gelijk weer heel veel onrust ontstaat. Nou en dan zie je, je kunt natuurlijk niet zeggen van nou dat heeft daarmee te maken. Maar vanuit ProPersona geven ze dan wel aan van nou we zien wel weer dat zij veel meer zorg gaat dragen voor haar moeder. He dus dat geparentificeerd zijn met de ouder, dat maakt dan dat een kind niet meer echt kind kan zijn. Dus ik denk in haar situatie is het eh, dat zij, het zijn wel echt meisjes. Dus je ziet niet aan hoe ze eruit zien dat ze heel erg zorgend zijn. Maar in het gedrag wel.
- H: Owja. Dus zodra ze ruimte krijgen om kind te zijn dan zijn ze dat ook, maar zodra ze in de situatie komen dat ze, waar eh, hun zorg nodig lijkt te zijn, gaan ze ook weer zorgen.
- M: Ja. Klopt. Ja. Ja. Dat is eigenlijk wat ik dan in die twee situatie zie.
- W: Ja.
- M: En als er een ouder ehm eigenlijk niet de zorgende rol op zich neemt, en meer in zijn of haar kind-deel blijft hangen, ook het niet kan, zie je dat het kind dat gaat overnemen. En op het moment dat dat niet meer is, dat een ouder kan zeggen, of een pleegouder, van joh het is goed, jij bent kind en ik kan voor jou zorgen, nou dan komt die ontspannenheid en dan is, dan ontstaat er meer ruimte.
- W: Dan kunnen ze het loslaten..
- M: En bij Hanna en Symone, die hebben daar wel hulp bij moeten hebben. Dus die hebben wel therapie gekregen om daar weer bij uit te kunnen komen. Ja.. En zij waren nog jong. En bij Tio, weet ik niet of hij daar ooit helemaal goed uit gaat komen. He dus je ziet dan bij hem dat het echt kind kunnen zijn is er niet. Dus het speelse, het geen zorgen hebben, dat is er nooit geweest. De onbevangenheid mis je. En dat vind ik bij een kind vaak heel mooi. En maar je ziet dan wel dat omdat hij, dat bij hem omdat hij op één vlak veel heeft ontwikkeld, dat hij op dat andere niet tot die volwassenheid komt. Maar ja, en dat is aan kinderen, maar dat is niet de onbevangenheid van een normaal kind. Snap je wat ik daarmee bedoel?

H: Dus voor jou is zegmaar als jij zegt een kind heeft kind kunnen zijn dan bedoel je dat het onbevangen is, geen zorgen heeft en gewoon nou vrij door het leven gaat zonder ook maar ergens over na te denken.

M: Ja. Eigenlijk wel. En dat is wat ik kinderen gun. En wat denk ik het mooie is aan het kind zijn.

H: Ja..

M: Dat je gewoon kan zijn. En niet eh niet heel veel sores op je schouders hoeft te dragen.

H: Dat komt vanzelf..

M: Ja..

W: Want dat was ook een vraag die we hadden, wat vind je wel passend voor een kind in de leeftijd van als je bijvoorbeeld Tio en Symone ziet? Je noemt als dat onbevangene eigenlijk..

M: Ja ik denk, kijk je hebt natuurlijk ehm, je hebt allerlei levensfasen. En je bij al die levensfasen, horen allerlei ontwikkelingen. Dus ook, jullie hebben van Erikson, weet je wel, die ontwikkelingsfasen, ik denk dat dat heel normaal is als een kind zich ontwikkelt, maar daar binnen als ze dan een, als ze bepaalde, inderdaad die onbevangenheid kan blijven, eh en ook de autonomie ontwikkeling, dat groeit ook steeds meer, dus hoe ouder je wordt, hoe meer jezelf mag bepalen wat je wel en niet wil en in gesprek kan met je ouder of met je verzorgende, nou dat hoort daar bij. En als je dan kijkt naar Hanna en Symone, die zijn 9, en Tio die is 13, 14, dus ik denk dat Tio, die zou nu eigenlijk in een fase horen te komen dat hij wat meer zorg voor zichzelf gaat hebben en wat meer ruimte kan krijgen. En ehm, omdat dat bij zijn levensfase hoort. En het opnieuw ontdekken van hoe verhoud ik mij tot mijn moeder, op het moment dat ik tiener ben he, maar goed, omdat dat al helemaal doorbroken is, doordat hij nu ergens anders woont, ben ik wel benieuwd, maar dat weet je nu nog niet, hoe hij daar nu doorheen gaat. Dus dat normale proces wordt eigenlijk een soort doorkruist. En ja, ja dat, ik zou het fascinerend vinden om hem over 10 of 15 of 20 jaar te zien en dan te kunnen zeggen van joh waar zit je dan nu.. Maar wat was je vraag ook alweer precies?

W: Ja wat passend is inderdaad bij zo'n leeftijd als waar zij nu in zitten.

M: Ja. Ja ik vind dat heel lastig. Want dat is ook per kind en per situatie verschillend. Wat ik wel denk is dat je bepaalde grote lijnen ziet in je eigen persoonlijke ontwikkeling.

W: En dan noem je een beetje wat Erikson zegt..

M: Ja. Nou dat, als ik daar, voor mezelf houd ik daar altijd een beetje rekening mee. Van waar zit iemand dan en waarin ontwikkeld zich iets.

W: Ja. Of juist niet.

M: Of juist niet. Ja. Ja.

H: Dan heb je inderdaad wel vaste, eh ja, een vast omlijnd patroon ofzo inderdaad, van nou deze fasen hoort een kind te doorlopen, en dan kun je ook beter zien waarin het afwijkt.

M: Ja. En soms gebruik ik.. ik pak nooit die, dat hele schema erbij, maar soms kan ik wel aan de hand daarvan ook heel makkelijk aan ouders uitleggen.. neem bijvoorbeeld, ik heb een moeder en die is met haar drie kinderen die heel jong waren uit Spanje gevlucht en die woont nu in Nederland, en al die kinderen hebben problemen met vertrouwen, met autonomie, met wat wil ik nou zelf, en dat zit allemaal in die eerste drie soort fasen van Erikson. En precies in die leeftijdsfasen is er heel veel veranderd. Dus vind ik dat wel heel, tenminste ik vind dat dan helpend om aan de ouder uit te leggen van kijk dit is hoe een kind zich ontwikkelt, en in die fasen is er iets gebeurd. Dus logisch dat jouw kind daar vastloopt. Of dattie moeite heeft, of dat het niet lukt.

W: Ja..

M: Dus dat, maar ja, dat is niet he, zo strak dat je dat allemaal kan, per leeftijdsfase kan, dat is dat en dat is dat, nee dat niet.

W: Nee, zo zwart-wit niet. Nee.

M: Nee. Nee.

W: Want welke omstandigheden heeft een kind nodig om die ontwikkeling te kunnen doormaken, hoe zou je die omschrijven?

- M: Ik denk een bepaalde veiligheid, om kind te kunnen zijn, geborgenheid, en dat is die veiligheid, ik denk dat veiligheid heel belangrijk is. Want in veiligheid zit liefde, zit geborgenheid, zit ruimte krijgen en ruimte op de juist momenten weer afgebakend worden.. Eh, ja dat, dat zou ik zeggen. Ja. Veiligheid in relatie met he dat, hoe is de onderlinge relatie van de ouders, nou, als daar spanning in zit merk je gelijk dat dat weer een effect heeft op de ontwikkeling van het kind.
- H: Ja..
- M: Maar als die relatie goed loopt, als dat veilig is, of voorspelbaar, of helder.. dat, dan, dat valt allemaal onder dat veiligheid bij mij. Dan zie je dat een kind weet waar die aan toe is en eh, dus kan groeien of kan floreren ofzo.
- W: Daar ook geen zorgen over heeft.
- M: Nee. Klopt.
- H: Want inderdaad als het kind die veiligheid heeft dan hoeft het ook niet te zorgen. Dan kan het onbevangen zijn enne.. ja.
- M: Ja. Ja dat denk ik dan. En dan veiligheid in de breedste.. begrip zegmaar. Ehm, ja ik denk dat dat heel belangrijk is voor kinderen.
- W: Want als je een kind die binnenkomt bij jou zegmaar, naar wat voor dingen kijk je dan specifiek, als je kijkt naar de situatie?
- M: Phoe.. Eh, moet ik even, ja wij krijgen natuurlijk altijd al een soort aanmelding he, dus je hebt al een beetje een idee, of een gedachte erbij, ondanks dat ik wel altijd heel erg daar ook, ik wil wel onbevangen voor mezelf daarin blijven. Want ik wil niet al het plaatje teveel inkleuren, ehm, en waar ik dan op let is, inderdaad, kan het kind kind zijn, en waar zittie in zijn leeftijdsfase.. Ik probeer het kind ook altijd te zien, altijd iets met het kind te doen om connectie te krijgen om te kijken hé wat gebeurd er met hem of haar.. Hoe praten de ouders over het kind.. Ik had bijvoorbeeld laatst een gescheiden vader en moeder en die praatten heel de tijd over 'het kind'..
- W: Echt?
- M: Waar 'het kind' bij was.. Ja. Nou dat vind ik dan heel typerend. Dan denk ik van waarom benoem je haar niet bij haar naam? En wat maakt dat je altijd maar zegt het kind, het kind doet dit of het kind doet dat, of terwijl Iris heette dat meisje, was er bij.
- W: Ja dat is heel apart.
- M: Dus dat heb ik ook benoemd, ik zeg: waarom noemen jullie haar heel de tijd het kind? Ja, helemaal stil. Weten ze zelf ook niet. Dus daar probeer ik dan een soort op te letten.. ehm, op hoe een kind, of een kind heel druk is, of rustig, of timide, of dat soort dingen. En ik denk dat voor mezelf, en dat is soms heel lastig te definiëren, is een soort onderbuikgevoel.
- H/W: Hmhm.
- M: Toevallig hadden we het er laatst met intervisie ook over, dat je soms niet helemaal kan noemen van wat is nou wat ik voel, maar in sommige situaties kom je binnen en dan denk je er is hier veel meer aan de hand dan dat ik, dan dat ik nu in eerste instantie zie. En dan door de ervaring ook, denk ik, dan, ik durf daar wel op te vertrouwen. Dat dat onderbuikgevoel ergens vandaan komt. Anders had ik dat niet gehad. Maar soms is dat heel lastig, want dan kun je het niet met harde feiten zegmaar, een soort weerleggen. En soms zie je dan, doordat je er wat meer in spit, dat je dan induikt dat dat dan bevestigd wordt, ja dat is dan wel heel raar.
- H: Ja want hoe zorg je er dan voor dat dat onderbuikgevoel wel duidelijk wordt? Of blijft het soms gewoon een beetje van ja, ik weet niet wat het is.
- M: Nou is sommige gevallen blijft het een beetje zo hangen.. en dan kom ik er niet echt heel goed achter. Maar heel vaak dan, als ik dat heb, dan probeer ik altijd wat meer in gesprek te gaan met ouders, en wat meer hier en daar een beetje te prikken, of soms ook wel eens bewust een beetje te irriteren, of iets waarvan ik merk van he hoe reageren jullie erop.
- H: Ja..

- M: En doordat je dan wat vaker contact hebt kun je ook een aantal patronen zien, vaak. En nouja, dan, aan de hand daarvan, kan je dan bepaalde dingen gaan niet concluderen, maar kun je wel weer terugleggen van joh, in het contact met jou heb ik dit en dit gemerkt, herken je dat ook bij je kind, of zie je dat ook in, of ik bedoel, in de interactie tussen jullie zie ik dit en dit, is dat herkenbaar of niet. Nou en dan heel vaak kom je toch wel tot een aantal kerndingen. Want ik was laatst, ik had laatst met Marga een heel leuk gesprek over..
- H: Is gedragsdeskundige..
- M: Gedragsdeskundige. Een jongetje van ehm, die is met 10 weken met een VOTS uit huis geplaatst, en die is nu een half jaar, en die ouders die, jongen lag in het ziekenhuis en die ouders zijn in 10 weken lang, vier keer op bezoek geweest en nou, dat was gewoon eigenlijk heel schrijnend, heel verdrietig, nou, nu zijn we bezig om dat jongetje terug te plaatsen. Het is een prikkelgevoelig jongetje, wat heel erg veel ritme en ruimte en helderheid nodig heeft. Dus vanuit Lindenhout en vanuit het pleeggezin is er een heel duidelijk schema opgesteld van nou dit is wat hij nodig heeft, hij moet in zijn bedje slapen, hij moet dan en dan, hij moet gewoon heel.. maar deze mensen zijn van Molukse en Surinaamse achterkomst, achtergrond, dus dat schema, dat, daar hebben zij helemaal niks mee. Dat is ook helemaal niet wie zij zijn. Want vanuit hun overtuiging moet je een kind altijd bij je houden, moet je het koesteren, moet je het juist niet boven laten slapen, maar het liefst in je armen laten slapen. Toen had ik van de week dat ik merkte, van ehm, dus er zit dan een bepaald onderbuikgevoel merk ik bij mezelf, van tjoh, zijn deze ouders in staat om he, datgeen te bieden wat dat jongetje nodig heeft.. maar tegelijkertijd, besef ik in dit geval dat mijn onderbuikgevoel wel voortkomt vanuit mijn eigen normatieve situatie. Omdat ik heb gezien dat dat bij het pleeggezin goed werkt, dat hij tot rust is gekomen en dat het dus in dit gezin niet gaat of niet lukt, en hoe ben ik dan, zeg ik dan per definitie van dat kan niet, want jullie doen dit en dit en dit niet. Of is dat onderbuikgevoel, zegt dat meer wat over mij dan over die situatie op dat moment. En dan is het soms wel lastig in te, ja dan heb je soms, dat ik daar wel achterkom, dat ik denk van dat ik blinde vlekken heb. Of vanuit mijn eigen normen en waarden dingen zie of ervaar. En daar probeer ik altijd heel voorzichtig mee te zijn.. maar in dit geval, dus toen hebben we ook gezegd als dit jongetje, gaat daar opgroeien, dan moet dat in hun situatie en in hun stijl, hoe lastig dat misschien ook is, he en dan met ik dat ook weer terug communiceren naar Lindenhout, die daar ook weer andere ideeën en mening bij hebben. Maar dat is ook het leuke aan dit vak natuurlijk..
- H: Steeds dat zoeken naar van wat nou goed is.
- M: Ja. Ja. En daarbij ook, dat heb ik ook eerder weleens gezegd, dat ik wel denk dat het een heel, best wel solistisch is wat je doet, als werker, vind ik, en dat ik me er heel erg bewust, wat ik net ook al zei, van mijn eigen eh, achtergrond, geloofsovertuiging, mijn normen en waarden, wat ik als prettig of fijn ervaar, mijn blinde vlekken die ik heb, en wat ik soms wel eh, spannend vind, is dat datgene wat hier terug naar BJZ komt, vanuit een gezin, ben ik de enige die dat verwoord. Snap je wat ik bedoel? Dus ik heb een gesprek gehad met deze mensen, ehm, en tot nu toe gaat het heel vaak heel goed, maar soms denk ik wel van heb ik niet heel veel blinde vlekken of kleur ik deze situatie niet teveel naar mijn eigen, vanuit mijn eigen wezen zegmaar. Ehm, en, dus als ik een gesprek heb met een gedragsdeskundige, of als ik een keuze moet maken voor dat een kind uit huis gaat of niet, dan, ik ben de enige die daar eh, contact heeft gehad en die daar van weet, en ik heb ook weleens gehad dat een vader gigantisch in mijn irritatie zit, vanaf minuut 1. Nou dat zegt wat over mij, niet over die vader. Maar dat kan wel heel erg mijn kijk en mijn beeld veranderen op de situatie. Omdat ik die vader, die irriteert me al, dus alles wat die vader doet zal bij wijze van spreke niet goed kunnen zijn. En dat, dat vind ik soms weleens, eh, daar heb ik wel mijn vragen bij of dat goed is. Of dat het niet wijzer is dat je met meerdere binnen een gezin aanwezig bent. Omdat je altijd andere insteek en dingen hebt.
- H: Zit denk ik wel wat in denk ik. Tenminste, dat herken ik wel met mijn stage heel erg. Met Bas ook. Ik kom natuurlijk ineens met Bas meekijken en dan ga je ook, omdat je het gewoon ook

- niet zo goed kent, omdat het onbekend is ga je vragen stellen, maar ook vanuit je eigen achtergrond van he waarom doe je dat zo, ik zou het misschien wel zo of zo doen, of ik ben het daar niet mee eens, en dan ga je toch heel anders ook daar overnadenken. Van he, dat zou ook nog zo kunnen, of, en dat is denk ik wel heel erg goed.
- M: Ja. Nou dat is, en nou dat is wel dat je met collega's wel daarover praat, maar doordat er iemand meegaat naar het gezin is het anders, heel anders dan dat ik erover praat.
- W: Je wordt ook meer gedwongen objectief te kijken omdat iemand met je meekijkt.
- M: Ja en het is ook heel leerzaam omdat, ik heb dan met verschillende, met Petra heb ik wel samen opgetrokken en met Willemijn en ik vind dat heerlijk, omdat dat een veel breder beeld geeft van het gezin. En eigenlijk vind ik dat ik tekort doe door daar alleen in te zitten. Omdat het, omdat ik maar één persoon ben. En er heel veel verhalen en kanten aan zo'n heel gezin zitten en een hele geschiedenis.
- H: Ja dat kan ik me wel voorstellen ja.
- M: Ja. Dus dat..
- H: Want als jij iets op een negatieve manier interpreteert, kan het maar zo zijn dat Willemijn dat goed vind. En dat jij dan inderdaad hier komt van moet echt uit huis want blablabla, heel verhaal, terwijl Willemijn zoiets heeft van nou ik ben het daar niet meer eens, kun je zomaar tot een heel andere..
- M: Conclusie komen.
- H: Ja.
- M: En dat vind ik soms weleens het lastige aan dit werk. En ook aan ehm, ergens heb ik wel vertrouwen dat het tot nu toe allemaal goed gaat, maar soms maak je hele heftige keuzes en alleen maar gebaseerd op mij zegmaar. Enne, nouja dat vind ik, soms denk ik wel van man, man, wat ben ik eigenlijk mee bezig en hoe zit dat en is het inderdaad zo erg of zo slecht of.. nouja zo.
- H: Dus jij wilt eigenlijk de verbondenheid met je collega's..
- M: In de gezinnen. Want ik voel me wel heel verbonden met mijn collega's hier, maar in de gezinnen verbondenheid met meerdere mensen, ja, dat ja, dat zou ik heel prettig vinden. Ja. En ook veilig. En ik denk dat je ook veel meer recht doet aan de gezinnen. Niet in alle gevallen, maar in veel gevallen denk ik wel.
- W: Ja het is wel goed om erover na te blijven denken dat soort dingen. Want je went op een gegeven moment ook aan de manier waarop je werkt, maar doordat je je bewust hiervan blijft denk ik dat je al wel veel kunt ondervangen.
- M: Ja. Nou dat hoop ik, en ook bijvoorbeeld als ik me irriteer. Of als er, nou, dan ja, dan weet ik inmiddels wel van dat zegt meer over mij dan over die ander. Dus wat moet ik daarmee. En wat doet het dan met mij. En waarom reageer ik zelf ook, want blijkbaar, soms dan heb ik zelf ook, ik kan ook als ouders heel boos zijn, vind ik helemaal niet erg, maar op het moment dat het mij raakt en een irritatie raakt in mijzelf, want het houdt me bezig, dan denk ik van nou, wat leer ik hier zelf van. In plaats van het terug te koppelen naar het gezin van zij hebben dit of dit niet goed gedaan, dat zou zo kunnen, maar alsnog zit er iets voor mij in.
- W: Ja dat is interessant.
- H: Mooie visie, ja.
- W: En want als we een beetje teruggaan naar de cases, we hadden het net natuurlijk over het kind, maar ehm, hoe vind je dat de ouders ouder zijn in die situaties?
- M: Ooohh, och man. Ehm, allereerst heb ik altijd heel veel bewondering en respect voor ouders en wil ik ook vanuit dat benaderen, ehm, wat ik heel erg zie is dat je merkt dat ouders 9 van de 10 keer zelf heel veel hebben meegemaakt, dus een mega geschiedenis aan he, of relaties die niet goed lopen, of in hun eigen kindertijd dingen die niet goed zijn gegaan, dus ik probeer altijd begrip te hebben voor waar zij nu zijn. En niet een oordeel of een eh, nou phoe, ik probeer ook zelfden heel negatief over ouders te praten of mijn irritatie daarover te uiten. Omdat ik dat niet respectvol vind naar de mensen toe. En zij zijn 9 van de 10 keer daarin terecht gekomen zonder dat ze het zelf willen, dus er zit een hele grote onmacht. En

- dat raakt mij heel erg. Dat ouders heel vaak zelf hele gebroken mensen zijn. En vanuit die gebrokenheid zelf eh hun kinderen willen groot brengen maar het niet lukt en het niet gaat. En dan zie je heel vaak, jullie hebben ook wel de Transactionele analyse gehad he?
- W/H: Ja..
- M: Nou hoe vaak ik dat niet bij ouders zie, of de één is slachtoffer, of ze worden dader, of ze worden redder. Nou en dat is allemaal ongezond. En vooral hier in mijn werk zie je heel veel ouders die slachtoffer zijn. En het licht aan alles en iedereen en niet aan hunzelf. Nou dat is soms weleens een zoeken naar hoe je daar goed mee omgaat. Dus ik denk en binnen de TA heb je ook dan het Vrije Kind en het Aangepaste Kind enne Kritische Ouder of Voedende Ouder en als ik naar heel veel ouders kijk dan denk ik dat eh hun kind zijn of hun kindgedeelte in hunzelf heel onderontwikkeld is of juist heel sterk aanwezig is en hun Volwassen-zijn eigenlijk heel laag is en ze dus uit balans raken en ze dus ook niet datgeen kunnen bieden, niet de veiligheid kunnen bieden die een kind nodig heeft, niet de Voedende Ouder kunnen zijn, wat een kind nodig heeft, heel kritisch kunnen zijn, of straffen of mishandelen.. Nouja, maar ik probeer wel altijd het totaalplaatje te zien zodat ik begrip houd. Anders dan.. wordt ik heel hard. En dan wordt ik heel ehm, ehm, ja, dan wordt ik ook oordelend naar mensen toe. En dat vind ik soms ook heel erg een zoeken hoor. Hoe ik daar goed mee omga.
- H: Wel goed dat je dat al weet. Van hé ik moet naar dat totaalplaatje blijven kijken want anders wordt ik inderdaad hard of dan ga ik oordelen en dan raak ik dat neutrale eigenlijk een beetje kwijt.
- M: Ja. En dat probeer ik ook altijd te doen, ik weet niet hoe jullie dat doen, maar ik ben gelovig, en ik probeer dat ook altijd echt met God te doen. Dat ik denk van nou ehm, wilt U me helpen om deze mensen met liefde te benaderen en te kunnen zien vanuit hun hele context en niet alleen vanuit het moment nu en soms, meestal lukt dat, en soms ook niet, soms heb ik ook heel veel vragen. Laatst had ik ook een man die had zijn vierjarig dochtertje seksueel misbruikt.. ja dan, dan kan ik zoo boos worden en dan oh, weetje wel, dan en tegelijkertijd als ik dan zijn verhaal hoor, dan denk ik ja, ik snap ook, he, ik praat het niet goed, maar ik begrijp wel waar je zit en waar je staat.. En dat maakt dan weer een beetje de zachtheid. Ondanks dat ik heel boos ben op die man. Zegmaar.
- W: Maar je zegt eigenlijk het zit ook gewoon in de persoonlijkheid van die ouder, vaak, of in de ontwikkeling van die ouder, in het verleden, dat het nu niet goed gaat in het ouderschap.
- M: Hmm ja. Dat vind ik. Daar verbaas, niet verbaas, maar dat eh, dat zie je zo, en vanuit dan vanuit mijn eigen geloofsovertuiging lees je dat natuurlijk in de Bijbel, dat zonde van het geslacht op geslacht gaan. En dat is gewoon letterlijk de gebrokenheid. Niet alleen maar, heel vaak zie je dat mensen dan niet dat tij kunnen keren, of niet kunnen omzwengelen naar iets goeds. En nouja, dat, ehm, dat vind ik soms weleens moeilijk of lastig om te zien. En ook heel realistisch. Dat ik denk van ja, ik loop ook met dingen vanuit mijn verleden. Enne, dat heeft ook invloed op het heden. En mijn dingen zijn niet eens zo heftig als wat jullie hebben meegemaakt.
- H: Alles heeft gewoon echt invloed op wie je wordt. En op wie je nu bent. En bij hen zijn dat inderdaad veel heftigere dingen dan het bij ons waarschijnlijk zijn, maar iedereen loopt ermee. Of loopt ermee, iedereen draagt dat wel in zich mee.
- M: Ja. Ja. Alleen, en wat ik dan lastig vind is dat slachtofferrol. Dat ze dan zeggen van ik heb zo... en je hoort al aan mijn stem dan ik dan denk van o daar gaan we weer, want dan neem je, op het moment dat je slachtoffer bent, neem je geen verantwoordelijkheid voor je leven.
- W: Ja..
- M: En dan denk ik van ja prima, ik heb alle begrip daarvoor, maar jij bent de volwassene. Jij bent degene die veiligheid hoort te bieden. Waar sta jij en wat ga je doen. En hoe pak je dat aan. En ik ben daar nooit zo eh, ik kan daar heel duidelijk in zijn, naar ouders toe, maar wel met begrip. Maar ik wil dat wel soms zeggen. Van waar staan jullie. Wat willen jullie. Dusse zo..

- H: Zie je daar verschil in, in eh, bijvoorbeeld IQ? Ik bedoel wij zijn natuurlijk HBO'ers, dus ik denk wij kunnen dat reflecteren en.. ik kan me voorstellen dat sommige mensen juist helemaal niet die begaafdheid hebben om daar überhaupt mee bezig te zijn.
- M: Ik denk dat je dat heel erg ziet. Ik denk lager niveau mensen hebben dat, zijn daar sowieso minder mee bezig, kunnen dat misschien ook minder, ehm, en ik denk dat ehm, de angst voor het verleden heel vaak maakt dat mensen daar niet mee omgaan.
- H: Alles wat ze mee hebben gemaakt bedoel je dan?
- M: Ja, bijvoorbeeld, ik heb weleens gedacht bij een moeder dat zij bijvoorbeeld eh, zwakbegaafd zou zijn, en dat bleek helemaal niet zo te zijn. En, dat was, dus he, zij wilde de angst voor wat zij had meegemaakt en dat onder ogen zien, maakte dat zij dat helemaal niets mee deed. Dus soms denk ik dat het terecht is als mensen laagbegaafd zijn dan is dat veel moeilijker, om tot dat zelfinzicht te komen, maar soms zie je ook dat mensen die gewoon wel normaal begaafd zijn, zoveel angst hebben om dat verleden onder ogen te komen, of eh, daar eigenlijk helemaal niet aanwillen, dat ze dat maar wegschuiven of daar niet over willen praten.
- W: Ja.
- M: En dan zie ik meer dat laatste dan dat eerste. Omdat ik denk dat veel meer mensen wel redelijk normaal begaafd zijn. Of een redelijk IQ hebben en daartoe in staat zijn.
- W: En, want, wat voor vaardigheden moet een ouder hebben volgens jou?
- M: Phoe, wat voor vaardigheden moet een ouder hebben. Ik denk dat een ouder moet eh, verantwoordelijkheid kunnen dragen, ehm, moet veiligheid kunnen bieden aan een kind en dan kun je veiligheid weer in de breedste zin van het woord, he een ouder moet grenzen kunnen geven, moet eh, ritme kunnen creëren in het leven van een kind. Want dat creëert allemaal veiligheid. Een ouder moet normen en waarden meegeven, vanuit wie hij is, he, vanuit zijn of haar geloofsovertuiging, maar hij moet iets meegeven aan het kind, ehm, om ouder te kunnen zijn denk ik. Eh, dat. Ehm, en ik denk heel veel liefde. En niet, maar goed, dat is een beetje dubbel, want de meeste ouders hebben heel veel liefde voor hun kind, maar er zit heel veel onmacht. Dat het gewoon niet lukt, omdat anders te formuleren of dat er anders uit te laten komen. Ehm, wat nog meer, ik denk dat het ouders zou helpen om transparant te zijn. Dus op tijd hulp kunnen vragen, of durven vragen en dat dat niet iets zegt over hun falen, maar juist over hun bekwaamheid om dat te doen. Want nu zit er vaak een falen achter.
- H: Dus transparantie naar de buitenwereld eigenlijk, of naar de hulpverlening toe.
- M: Ja.. of naar vrienden toe, of naar familie toe. Of, eerst die laag. En als dat niet lukt dan naar buiten denk ik.
- H: Dus niet zozeer naar het kind, maar eigenlijk naar mensen vanuit dezelfde generatie offe..
- M: Ja. En het zou heel mooi zijn als iedereen een cursus opvoeding, hoe werkt opvoeding zou doen. Maar ja, tegelijkertijd is het zo eigen hoe je een kind opvoedt. Dus je kan dat niet... als je zegt als je dit en dit doet dan gaat het allemaal goed.
- W: Nee..
- M: Maar er zijn wel een aantal richtlijnen denk ik. Is dat een beetje antwoord op je vraag?
- W: Jawel, ja. Nou het is, het komt ook wel overeen met wat je bij het kind zij, wat het kind nodig heeft, en die ouder die moet dat bieden.
- M: Ja. En die ouder die hoort ouder te zijn. Die is de volwassene in het hele verhaal. En niet het kind. Of niet het slachtoffer. Of niet, eh, en ik denk dat ook dat je best wel vaak ziet dat ouders ouderproblematiek moeten bepraten met ouderen. Met hun eigen, en niet met hun eigen kind. En je ziet wel dat het kind heel dicht bij staat, zeker als het wat ouder wordt, dat ouders heel erg over hun problemen gaan praten met het kind erbij. En dat zie je vooral bij echtscheidingen maar ook daarbuiten soms. En dan, dan ontstaat die ongezonde relatie eigenlijk. Dat het kind gaat zorgen en de ouder gaat ontvangen van het kind. En dan zijn die rollen een soort omgedraaid.
- W: Want als je kijkt naar de autonomie die die ouder eigenlijk heeft, zijn stukje van zichzelf, in hoeverre vind je dat hij die opzij moet zetten voor het kind?

- M: Ehm, ik vind dattie dat, ik denk dattie dat niet opzij moet zetten, want vanuit je autonomie ga je alles aan. Denk ik. Vanuit je zijn. Dus vanuit je authenticiteit, dus vanuit wie ik ben ga ik het contact met jou aan. En als dat gezond is, dan ben je goed in staat tussen he dit leg ik niet op mijn kind of dit ga ik niet aan mijn kind vertellen. Want eh, dat is niet voor hem of haar bedoeld. Dus ik moet dat voor mezelf houden en voor mezelf iemand vinden om dat te zeggen. En ik vind wel dat autonomie, is wel, ouders moeten wel in staat zijn om te geven, maar je kunt alleen maar geven als je een sterke ik hebt. Als je weet wie jij bent. Want dan is het geven eh niet afhankelijk van het ontvangen. En bij een kind is heel veel geven. En misschien wat minder terug ontvangen. En als jij, als je weet dat je kunt geven zonder dat het iets met jou doet, en het is gewoon goed ook al reageert het kind niet of geeft het niet terug waar ik eigenlijk naar verlang, want ik ben wie ik ben en ik ben daar zeker van, nou dan zal dat heel veel schelen denk ik.
- W: Dus eigenlijk zeg je die autonomie van die ouder is een soort van voorwaarde om verbonden te kunnen zijn met zijn kind. Ja dat denk ik wel. Want anders dan krijg je of symbiose, of dan wordt je als ouder afhankelijk van het kind. Of allerlei rare dingen. Ja dat wil je niet. En ik denk dat dat een heel groot probleem is. Want ik denk dat omdat ouders vaak veel gebrokenheid hebben meegemaakt in hun eigen leven en hun eigen autonomie niet hebben ontwikkeld, zie je dat ze soms relaties aangaan om die autonomie maar in hunzelf te versterken of er te laten zijn, want ineens ben je weer twee of dan ik voel me zo onzeker en jij maakt mij zeker, als partner, nou dat is al ongezond, en nou dan komen er nog kinderen en op het moment dat die een blik geven van hoe, wie ben jij nou, dan raakt dat jouw onzekerheid. Of eigenlijk wie jij bent in je kern, waardoor je anders gaat reageren. Dus ik denk ja, het autonoom, of eigenlijk het authentiek zijn, dat vind ik ook een heel mooi woord, dat wie ben ik als mens en vanuit daar kan ik geven. En anders dan geef ik, dan geef ik om te, ja, je geeft altijd om te ontvangen.. Er zit een dubbelheid in he, als ik een kaartje naar iemand stuur he, met de verwachting dat die persoon dan een kaartje terug stuurt, of een smsje terug zou sturen, dan is het eigenlijk geen liefde, want dan doe ik het om iets te ontvangen voor mezelf. He want dan he, doe ik het om dat terug te horen. En op het moment dat die persoon dat niet doet denk ik nou, ik heb een kaartje gestuurd en ze reageert niet eens, of hij doet niet eens dit of dat. Nou dan zet je, ik zet hem of haar klem, en ik zet mezelf ten diepste klem. En het is eigenlijk heel egoïstisch wat ik dan doe, en dat is heel mooi in theorie gezegd, want dat doen we allemaal, maar het mooiste is denk ik als je sterk bent en kan geven uit liefde zonder dat daar een soort voorwaarde aanzit van als je dan maar weer terug reageert, dan komt het goed ofzo, of dan is het goed. En natuurlijk is het leuk om dat te horen..
- H: Onvoorwaardelijke liefde dan eigenlijk..
- M: Ja. En dat is flipping moeilijk. Menselief. Tenminste ik vind dat heel moeilijk. Ik ben daar niet altijd even goed in.
- W: Maar waarschijnlijk zie je dat ook bij de ouders in je werkveld. Dat dat moeilijk is.
- M: Ja heel erg. Heel erg. En ouders daardoor, zijn daar ook snel door uit het veld geslagen. Of voelen ze zich eh, onzeker, eh, of hebben ze het idee dat.. ten opzichte van hun kind, snap je, want pietje of klaasje luistert niet, of die ondermijnd mijn gezag of die eh, nou ja dat heeft eigenlijk daar allemaal soort mee te maken. En dat voedt die onmacht. Zeker als kinderen tieners worden voedt dat alleen maar die onmacht.
- W: Ja. Want waarschijnlijk ontstaat die situatie best vaak dat een kind, eh dat die relatie niet echt gelijkwaardig is, ouder-kind, dat een kind wel gaat zorgen, in hoeverre vind je dat soort nog wel acceptabel?
- M: Kijk je bent altijd in relatie, dus je bent altijd, er gebeurt altijd interactie. Ik vind het acceptabel totdat het kind, ehm, als het kind maar onbevangen kan zijn en kan blijven. En eh, en niet de eigen ontwikkeling helemaal in de weg staat, van dat kind. Maar ik denk, ik kom uit een heel mooi gezin en een disfunctioneel gezin, als ik kijk naar mijn eigen situatie, en ehm, bijvoorbeeld ik heb in het verleden gezorgd voor mijn moeder, als kind. He, mijn moeder was

- een fantastische vrouw, ik heb heel veel bewondering voor haar, en niet eens zoveel gezorgd als heel veel kinderen die hier zijn, maar wat je ziet in mijn leven, is dat ik, als ik niet oppas, altijd aan het zorgen ben. Altijd aan het helpen ben. Of sterk wil zijn, omdat dat is wat er van mij in mijn kind-zijn werd gevraagd, toen ik kind was. Dus het heeft altijd een soort gevolg voor in je latere leven. En daar ontkom je niet aan, en dat vormt je ook en dat maakt je ook, dus dat is ook prima, maar zolang ehm, er enige gezondheid is, dan, dan denk ik dat dat goed is. Zo. Ja, wanneer is het teveel. Als een kind niet kind kan zijn, als een kind wordt mishandeld, of als een kind.. ja, dat. Ik vind dat lastig.
- W: Nou dat is ook lastig. Want hoe herken dat zomaar in je werk van wat is normaal en wat is te ver..
- M: Ja.
- W: En dat verschilt misschien per kind en per situatie.
- M: Ja heel erg. En ook per gezinsysteem. Wat is het, hoe werkt dat systeem en is dat, net als wat ik net zei, is dan hetgeen wat ik denk en vind, is dat dan wat de maatstaf is en waar leg ik die maatstaf, staf. Wat is goed genoeg. We zeggen hier altijd het moet goed genoeg. En dan denk ik altijd, ja, wat is goed, wat is nou goed genoeg. Hoe bepaal ik dat?
- H: Ja, dat is ook weer anders voor mij of voor..
- M: Dus ja.. dat.
- W: Nou, we hebben nu, het is denk ik wel leuk dat we nu eigenlijk al best wel hebben gehad over autonomie en verbondenheid, enne, dat je ziet van hé onbewust zit dat overal doorheen, herken je dat zelf ook? Werk je met die begrippen of?
- M: Ehm, ja, ik herken dat, en ja ik werk met die begrippen, ehm, maar niet zo heel ehm, ja hoe zeg je dat, het is niet dat, als ik binnen een gezin ben dat ik die begrippen, dat ik denk dat hé hoe zit het met autonomie, hoe zit het met verbondenheid, het is meer het over-all plaatje. En ik denk dat de begrippen hebben heel erg te maken met eh, kan je uiteindelijk eh, relaties aangaan met mensen. Toch? Als je niet autonoom bent wordt dat wel lastig. Of als je geen verbinding hebt geleerd, hoe kan je dan verbinding aangaan. Dus ik denk ook wel dat het in een kinderleven heel erg de basis is. Dus die hechting, ja dat is zo sterk. Dus dat is, dat zit wel overal door verweven. Absoluut.
- W: Dat is wel leuk, wat je nu zegt daar hadden we een stelling over. Ehm, om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om je werkelijk te verbinden met iemand moet je autonoom zijn.
- M: Ja, klopt.
- H: Eigenlijk zei je dat net al een keertje. Toen dacht ik dat is precies wat onze stelling is.
- M: Ja.. ja. Ja, ik denk dat dat klopt.
- W: Dus zo bedoel jij ook van of je relaties kunt aangaan eigenlijk.
- M: Ja. Ja en dan gezonde relaties kunt aangaan. Ja dat, want ik denk dat iedereen, in meer, soms in, ik ben ook weleens verbaasd over ouders dan heeft moeder de ene relatie na de andere waarin misbruik is of waarin geslagen wordt, of waar, dus die zoekt verbondenheid, die zoekt die relatie, maar omdat zij zelf zich niet goed heeft ontwikkeld, is, wordt dat altijd een relatie die uit balans is. En waar zij altijd het onderspit in delft.
- W: Afhankelijk is..
- M: Ja, die verbondenheid is er maar ten diepste ook niet. Omdat het niet geeft wat je nodig hebt. Ehm, ja, dat. Dus ik denk vooral dat de gezonde verbondenheid, maar dat kun je ook heel moeilijk definiëren.
- W: En als het gaat over verbondenheid, eh, hadden we ook een soort stelling. Verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven.
- M: Ehm.. (herhaalt stelling voor zichzelf)
- W: Herken je dat, of?
- M: Jaa.. maar ik denk wel, ik herken hem zeker, maar ik denk wel verbondenheid moet je leren. Doordat je kind bent en je verbindt aan je ouders. En als je dat als kind hebt geleerd, of als dat veilig genoeg was, dan kan je dat de rest van je leven, is het een gegeven dat je

- verbinding aangaat met mensen. Op het moment dat je dat niet hebt geleerd of daar iets mis is gegaan, is het aangaan of de norma, of dat wordt dan lastig denk ik. Ik merk dat ik een bepaalde, want hoe leer je verbondenheid.. dat ontstaat. Dus het is wel een gegeven..
- W: Want als je bijvoorbeeld kijkt naar het begrip loyaliteit, of hechting, hoe eh, dat wordt natuurlijk vaak gebruikt als het gaat om dat verbondenheid een gegeven is, van loyaliteit is er van kinderen naar ouders of andersom..
- M: Ja dat is, ik denk zeker naar ouders en hun kind is die verbondenheid, die is er altijd. Je bent uit die persoon voortgekomen. Dus dat is een gegeven. Maar.. snapje, dat is de bloedband, dat is een gegeven, dat blijft bestaan, dat zit er ook altijd. Terwijl de verbinding aangaan met mensen, is ook iets wat je moet leren en blijft leren. Ik blijf nu nog steeds elk, eh, ik heb eh, sinds drie maanden een relatie, en ik moet leren om de verbondenheid met die persoon aan te gaan, met hem aan te gaan. En ik heb gelukkig heel veel waar ik op terug kan vallen omdat ik een goeie basis heb, maar ik ben wel continu aan het leren, want dat komt me niet automatisch aanwaaien. Want ik bots tegen mijn eigen angsten aan en tegen mijn eigen onzekerheid en tegen mijn eigen.. dus daarbinnen, ben ik degene die leert, en als ik dat niet doe, dan zou ik dat op hem projecteren. En dan zou ik zeggen ja maar het ligt aan jou.. nee ten diepste ligt het bij mij. Omdat ik dit moet leren en ik dit lastig vind, zo. Snappen jullie een beetje wat ik bedoel?
- H: Ja.. je noemt eigenlijk gewoon twee soorten verbinding.
- M: Ja.
- H: Want aan de ene kant die bloedband met ouders en kind, dat is een gegeven.
- M: En met broers en zussen, dat is er ook altijd.
- H: Ja. Maar aan de andere kant, ehm, nou met een man-vrouwrelatie of iets met vriendinnen, dan moet je, je moet leren om met die ander om te gaan, je moet leren om met vriendjes te spelen, en.. dat gaat niet altijd gelijk goed. Dus je noemt eigenlijk die twee definities van verbondenheid.
- M: Ja, en het is net welke jullie bedoelen dan..
- W: Nouja beide eigenlijk dan, ze zijn er allebei een onderdeel van. Want als je kijkt naar het stukje van die loyaliteit, werk je daar bewust mee?
- M: Bij gescheiden ouders doe ik dat wel altijd heel bewust. Ja. En ehm, ja dan doe ik dat wel altijd bewust en dan probeer ik dat ook wel aan ouders uit te leggen van hé, eh, ja jouw kind is net zo goed kind van de vader als van jou. He en daar zit niet, daar zit voor het kind, ondanks dat hij bij jou woont, blijft vader heel belangrijk. Dus daar zou je wat mee moeten. Of andersom. Enne.. want zeker in vechtscheidingen willen ouders hun kind helemaal bij de ander weghalen. Ja dat kan niet. Want je bent voortgekomen uit die persoon. Je draagt iets, je draagt zelfs DNA en karaktereigenschappen van die persoon mee. Dus logisch als een kind daarnaar op zoek wil. En ook klem komt te zitten als die daar geen ruimte voor mag of dat dat niet kan. Maar ja, dat werkt niet altijd.
- (gelach)
- W: Nee..
- M: Ja je kunt het zeggen maar het heeft niet altijd hetzelfde effect wat je hoopt. Nee. Nee. Omdat er heel veel pijn en verdriet vaak zit. En strijd. Enne eigenbelang. Weet ik wat allemaal.
- W: Dat ouders dat eigenlijk niet meer zien zegmaar.
- M: Ja.
- H: Maar je zet dan dus wel, ehm, bewust in op die verbondenheid tussen ouder en kind.
- M: Ja. Ja dat probeer ik wel echt, dat probeer ik wel te doen. Ik heb bijvoorbeeld ook een moeder die ik net vertelde die uit Spanje was gevlucht, dat zoontje van 6 dat zit nu 1,5 jaar nu bij een pleeggezin en uit het niets begint dat jongetje te praten over zijn vader in Spanje. Uit het niets. Gewoon zonder, hij heeft geen foto's, hij heeft geen, hij heeft niets. En toch is er iets dat maakt dat hij daarnaar vraagt. En dat jongetje is zelfs licht verstandelijk beperkt. En dan ga ik wel met die moeder dat gesprek aan. Van joh, Bastiaan vraagt naar zijn vader. En

dan heel langzaam, want als ik zou zeggen joh het zou goed zijn als Bastiaan, als er weer contact komt, dan schrik ik af. Maar nu, na ehm, we zijn nu daar 6 maanden mee bezig, nu heeft moeder een telefoonnummer van vader in Spanje. En wil ze eigenlijk ook wel dat er iets gebeurd. Ja dat is heel mooi als je dat ziet. En ook heel spannend, want zij weet dat hij wel de vader is van deze kinderen en dus ook een bepaald recht kan hebben op de kinderen. Nou dat maakt het heel ingewikkeld vaak.

W: Nou zeker.

M: Maar ja, dat vind ik dan, dat is zo wonderlijk dat zo'n jochie dan uit het niets over zijn vader..

H: Hij weet gewoon dat hij ook een vader moet hebben. Ja.

M: Ja. Terwijl hij heeft een pleegvader nu, waar hij heel vertrouwd mee is, en toch dan, dan blijft er iets zitten dattie.. op zoek is naar zijn eigen vader. Ja wonderlijk. En mooi.

W: Ja.. Nou we zijn al een heel eind..

M: Ja? Nou goed zo (lacht)

W: We hebben nog een afsluitende stelling, ehm, waar we nog wel benieuwd naar zijn: de theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen.

M: (herhaalt de stelling voor zichzelf) Eh, ja. Heel vaak wel onbewust. Maar ja, ik probeer altijd verbinding met de ouders aan te gaan, dat vind ik één van de belangrijkste dingen. En ik ben altijd op zoek naar hoe ik dat het beste kan doen, of wat daar voor nodig is. Want ik heb gemerkt dat, als die verbinding goed ontstaat, dan kan je heel ver komen. Als die verbinding vanaf het begin af aan al onder spanning ligt, of al niet lukt, bij sommige ouders lukt dat ook niet, omdat zij daar niet toe in staat zijn of dat niet willen, nou dan heb je toch een hels karwei. Want dan ben je zo hard bezig om maar in verbinding te blijven, terwijl als die verbinding er is dan kun je ook heel vaak heel veel maken, of heel veel met die ouders, kun je echt het gesprek aangaan. Omdat er iets, ondanks dat het vaak maar hele korte verbondenheid is, dus ja, en en, ik wil zelf een autonoom persoon zijn, een authentiek persoon zijn. En ik ben heel erg bewust dat ik mezelf meeneem. En ik ook mezelf kan inzetten op bepaalde terreinen. Dus vanuit daar zeg ik ja. En dat is denk ik ook wat ik hoop voor ouders. Ja.

W: Mooi. Ja.

(...) Praktische afronding

6.3 – interview J.

Jeugdbeschermer
09-04-2013

- H: Nou wij hebben de rapportages hebben wij geanalyseerd, van jou en van vier andere hulpverleners. En de bedoeling van dit interview is dat we, nou meer ingaan eigenlijk op ehm jou visie op hulpverlening. En dan hopen we dat we door dat gesprek eigenlijk al vanzelf op de begrippen autonomie en verbondenheid komen.
- J: Oké, ja.
- H: Dus, dat eh gaan we afwachten dan. De vragen zijn natuurlijk al wel een beetje ehm op gericht, dus maar de ervaring is tot nu toe wel dat we nou inderdaad gaandeweg vanzelf wel er op komt, dus eh.
- J: Ja
- H: We hebben drie thema's eigenlijk.
- J: Hmm
- H: We willen het graag over het kind hebben, over de ouder en over jou als hulpverlener.
- J: Ja
- H: En dan beginnen we met het kind en dan gaan we vanzelf eigenlijk gewoon wat vragen en dan gaan we gewoon eh door.
- J: Ja
- H: Ehm, moet ik even denken welke casus wij ook alweer hebben gebruikt. Ik heb vanmorgen ze nog door zitten lezen maar wij hebben ze geanonimiseerd natuurlijk, dus wij hadden het elke keer over twee anderen.
- W: Lacht, ja dat is zo.
- H: Ehm
- J: Eh, Anne en Nico hadden jullie, die eerst niet te vinden waren omdat het dossier opnieuw geopend is, het hulpverleningsplan zat in het oude dossier.
- W: Zo was het.
- H: Ja dat was zo, Anne hebben we inderdaad. En die andere was, Nico zei jij?
- J: Nico, Anne en Nico hadden jullie opgegeven en goed ja..
- H: Een buitenlandse jongen hadden we..
- J: Aran?
- H: Ja
- W: Ja, dat was hem
- H: Ja, Aran en Anne hadden we ja.
- J: Oké.
- H: Ja wij hadden ze, eh Anne en Aran hebben wij ze genoemd.
- J: Oké ja.
- H: Dus ja..
- W: Ja, ik zit ook even te denken. Maar, nee, ja zo klopt het weer.
- J: Ja.
- H: Nou goed die rapportages hebben we dus gelezen. En de eerste vraag is eigenlijk van beide situaties, hoe vind jij dat het kind, kind kan zijn. Dus hoe kan Anne kind zijn in de thuissituatie en hoe kan Aran kind zijn in de thuissituatie.
- J: Ja, eh ten eerste er zit natuurlijk een groot leeftijdsverschil tussen. Anne is een stukje jonger hè dan Aran.
- W: Ja.
- J: Aran is 15, 16 zelfs, nee 15 volgens mij, 16 zelfs, ja. Maarre, ja hoe kan Anne eh thuis kind zijn. Ehm, nou wat ik heel belangrijk vind, is dat eh ouders kinderen eh in staat stellen om kinderen te laten spelen met leeftijdsgericht speelgoed zeg maar wat bij hun leeftijd past.
- W: hmhm

- J: Dat is tegenwoordig erg lastig met alle elektronische en eh digitale toestanden natuurlijk. Hè, daar vind ik ook wel een gevaar in zetten, dat ouders niet goed in de gaten hebben wat kinderen daarop doen. Dus dat vind ik een hele belangrijke. Ehm, ik vind het heel belangrijk dat ouders kinderen buiten ruzies houden van hun en eh van andere in ieder geval eh buiten grote mensen zaken om het maar even zo te zeggen. Dus dat eh de kinderen daarmee niet belast worden. Ik denk dat, ik vind het ook heel belangrijk dat ouders aansluiten bij de behoefte van het kind, hè. Dus dat een kind boekjes krijgt waarmee die kan lezen en eh ehm voorgelezen wordt als het naar bed gaat als het nog die leeftijd heeft. Eh, ja dat soort dingen. Dus vooral dat het niet belast wordt met ouder, met zaken die eh waar ouderen in eh volwassen zaken.
- H: Ja, en hoe zie je dat terug bij Anne en bij Aran? Hebben die ehm die mogelijkheden gekregen, of hebben ouders daarin opgelet?
- J: Bij Anne is dat, is dat beter nu. In het verleden niet, denk ik. Dat is ook één van de redenen waarom ze uit huis is gehaald. Dat was omdat ze verwaarloosd was dat was toentertijd, dat speelde nog in Assen en omdat ze ook wel gewoon eh geconfronteerd werd met enorme scheiding eh tussen die ouders toen. En eh, nu gaat dat met Anne heel erg goed. Die is dus eh terug geplaatst vanuit die kliniek eh zeg maar. Heeft een heel goed traject gehad voor die hechting. En eh, ja het gaat eh, en ook moeder is enorm gegroeid is in haar opvoedkundige vaardigheden. En denkt veel meer uit eh, in het belang van het kind, maar ook vanuit het kind. Van wat heeft Anne nodig? En dat doet moeder nu heel goed en stiefvader, haar nieuwe partner, die doet dat ook wel prima.
- H: Mooi.
- J: Bij Aran vind ik dit veel dubieuzer. Want ik ben nu bezig met eh de rapportage voor de toetsing. En eh ja, ik eh, de Beelen waar hij zit wil dat hij thuis komt wonen. Ik, ik ben er nog heel huiverig voor. Omdat eh, ik zie wel vooruitgang bij deze ouders. Vader me name heeft Aran in het verleden enorm verwaarloosd, heeft alleen maar aan zijn werk gedacht en is er gewoon niet voor de thuissituatie geweest. Moeder heeft onvoldoende vaardigheden en macht, pedagogische macht zeg maar, om om Aran de baas te zijn. Maar goed, ouders zijn nu weer bij elkaar. Dus eh wonen weer, gaan sinds eh 1 april woont moeder weer bij, woont toch weer in Wijk bij Duurstede nu. Vader heeft zijn zaak achter het werk, dus eh het huis achter het werk. Dus eh hij hoeft alleen klein plaatsje over en dan is hij ook thuis. Dus hij kan meer thuis zijn voor de kinderen, voor beide jongens zo meteen. Nou ja, ik zei net tegen Lien toevallig (gedragsdeskundige), je moet ouders altijd wel een tweede kans geven natuurlijk. Dus eh, wat vader wel eh, wat deze ouders hebben gedaan is de kinderen enorm betrekken bij die eh scheiding en eh spanning tussen die ouders.
- W: Bij hun eigen problemen.
- J: Bij hun eigen problemen ja, ja. En ik hoop, ik hoop dat het nu beter wordt.
- W: Ja.
- H: Je zegt eigenlijk, nauw ze hebben tot op zekere hoogte wel kind kunnen zijn, maar ze zijn zowel Anne als Aran heel erg ehm belast eigenlijk met die volwassen problematiek.
- J: Ja, ja, vind ik wel.
- H: Oké. Zijn ze daardoor ook hun naïviteit en onbevangenheid zeg maar kwijtgeraakt of hebben ze dat nog wel? Als kind kunnen..., dat onbezorgde?
- J: Nou dat is altijd moeilijk te ehm, ehm, moeilijk te meten of te zien natuurlijk hè. Ik denk dat Anne voor een deel gevluht is in eh door eh heel apart gedrag te gaan vertonen. Want echt wel voor een heel groot deel is dat de hechtingsproblematiek, maar dat kan ook natuurlijk heel veel dingen zijn dat ze denkt, dan ga ik wel lekker gekke dingen doen en eh hè dan ben ik het allemaal een beetje kwijt. Aan de andere kant kan ze ook heel spontaan en gek eh vreemd en maar ook leuk vreemd reageren. Dat je denkt van ja, ze ook best nog wel kind en ze best wel heel onbevangen, soms is dat zelfs wel te. Dat je denkt van hmm past dit wel bij deze leeftijd, bij wijze van spreke. Dus, ja dat is moeilijk te zeggen.
- H: Ja, oké.

- J: Ik denk Aran wel, ik dat Aran wat sneller volwassen in geworden. Als je hem nu ook ziet is het gewoon een man.
- W: Ja.
- J: Hij komt naar de rechtbank met een pak aan en denk ik hèèè, is dit Aran! En tegelijkertijd is hij eigenlijk innerlijk en cognitief en dergelijke is hij nog een stuk jonger dan die qua kalender leeftijd is.
- H: Ja.
- W: Ja, precies.
- J: Dus ja, dat vind ik wel een lastige. Ik denk dat Aran wel wat, wat sneller volwassen is geworden zeg maar dan had moeten.
- H: Gewoon door alles waar hij mee belast is door zijn ouders.
- J: Ja, ja.
- H: Want wat vind jij eh passend bij deze kinderen of gewoon de leeftijdsfase waarin zij zich bevinden? Ehm, we het net natuurlijk wel een beetje er over gehad in hoeverre ze kind hebben kunnen zijn. Van welke vaardigheden vind je daar wel of niet bij passen? Of eh ja.. inderdaad het zorgen voor ouders misschien.
- J: Nou, ik denk Aran nu wel een leeftijd heeft, dan is het ook wel een beetje normaal als je af en toe wat voor je ouders doet in ieder geval. Of dat echt meteen zorgen is, ik denk zelfs in dien nodig zou dat ook nog kunnen, stel dat moeder een been breekt denk ik dat je op die leeftijd wel mag verwachten dat Aran eh een tandje bij zet en wat helpt met allerlei dingen. En dat kun je zelfs van Anne ook al verwachten. Ik bedoel de kleine klusjes van eh tafel dekken of eh de spullen naar de afwasmachine brengen of naar de keuken brengen. Hè dus het is natuurlijk heel afhankelijk van de situatie. Maar eh, Aran kun daar al veel meer bij vragen dan van Anne. Ik denk dat je Anne wel wat kleine dingentjes kan vragen dan te doen, stel hè dat moeder een been breekt. Maar verder eh moet zij daar zo min mogelijk last van hebben. En zou moeder dan, stel dat zo iets zou gebeuren een andere oplossing zou moeten vinden om Anne lekker te kunnen laten doorspelen en ontwikkelen en zich niet helemaal bemoeien met het verzorgen. Dus ik denk ook dat als ouders een ernstige ziekte zouden krijgen, dat ze daar heel alert op moeten zijn. Van hè wacht even maar ik wel kinderen en die moeten zich wel doorontwikkelen. Je moet onafhankelijk van, en natuurlijk krijgen ze er altijd iets van mee en dat is niet altijd slecht want daar leren ze ook een heleboel van. Maar uiteindelijk staat het kind zijn wel voorop.
- W: Ja.
- J: Dat is wel de bedoeling.
- H: Want wat heeft een kind volgens jou het meest nodig om zich te kunnen ontwikkelen? Dat heb je natuurlijk aan het begin al wel iets over gezegd waar je het meest op let.
- J: Wat het kind het meeste nodig heeft?
- H: Ja, bijvoorbeeld gewoon van zijn omgeving waarin het omgroeit.
- J: Nou, begrip en en dat ouders begrijpen dat kinderen dat nodig hebben. En liefde en aandacht en de gelegenheid daartoe hè dat ze niet gedwongen worden om iets te doen dat niet bij het kind zijn hoort. Maar het kind moet, dat de ouders in alles in staat stellen om hun kind voor zover het kan gezien de omstandigheden die er dan is zoveel mogelijk kind te laten zijn ja.
- H: Ja.
- J: Dus ja..
- H: Oké, dat is op zich wel duidelijk denk ik. We hadden nou eigenlijk nog de vraag, ik denk dat je daar eigenlijk al wel een beetje antwoord op hebt gegeven. Van op welke dingen let jij het meest bij de ontwikkeling van een kind. Of van waarom je op die dingen let. Maar eigenlijk heb je dat aan het begin al wel eh uitgelegd.
- J: Ja, dat is natuurlijk wel één van de dingen. Maar waar je verder natuurlijk op let is de gezondheid. Hè, of kinderen gezond opvoed zijn qua leeftijd. We weten natuurlijk niet helemaal precies de tabellen. Maar je kunt wel ongeveer zien is het kind een beetje op lengte is het te dik of te dun en hoe ziet het er uit, hoe is het gebit? Hoe is de algemene verzorging.

Ehm ja, ik vind het helemaal niet erg als kinderen vieze kleding aanhebben. Waar ik niet, van mij mag het ook kapot zijn, het zijn mijn normen niet maar die mag je niet opleggen aan ouders vind ik. Zo lang het maar, de prioriteit is dat het veilig is en dat die liefde en aandacht krijgt en dat het kind mag zijn, dat staat voor mij voorop. En als het daarnaast wat viezig is dan denk ik nou, oké. Ik ben vroeger ook wel naar buiten geweest en altijd vies geweest en ik ben er echt niet slechter door geworden.

Gelach.

W: Ja, precies.

J: Toevallig hadden wij een zaak, Eef en ik hebben samen een zaak waarin de vorige gezinsvoogd daar heel erg op gezeten heeft en die ouders werden er stapel van. En wij hebben alle twee alleen zoiets van ja..Het is ook maar weer hoe je er naar kijkt hè.

W: Wat je zelf belangrijk vindt ja.

J: Voor mij is dat niet punt één. Wat is de prioriteit? Maar wel hè, is het kind gezond, gaat het op naar school en eh wordt het vaak thuis gehouden of eh gaan ouders op tijd met kinderen naar een arts indien nodig. Dat zijn wel belangrijke dingen. Zien ouders ook dat bijvoorbeeld een kind naar een arts moet als er iets aan de hand is. Of eh zien ze dat niet eens? Dat zijn natuurlijk wel eh...

H: Dus dan is het meer afhankelijk van hoe een hulpverlener er zelf soms ook in staat. Hè met die waarden en normen van kleding of eh hoe het thuis is.

J: Ja, dat wel. Qua waarden en normen en inderdaad de schoonheid thuis denk ik ja, als we daar echt helemaal naar moeten kijken. Tuurlijk kom ik in gezinnen waar ik denk hoeoe. Maar dat is niet een reden voor een OTS natuurlijk.

W: Ja, dat zal best.

J: En dan kan je half Nederland misschien wel onder een OTS zetten. Dat is natuurlijk helemaal niet eh..

H: Dan hebben we wel werk.

Gelach.

J: Ja, dat absoluut, ja.

H: Nee, oké.

H: Hè eh, dan willen we graag verder gaan over de ouders, eigenlijk ook over het ouderschap. Hebben we eigenlijk een beetje dezelfde soort ehm vragen. Of natuurlijk tenminste, maar dan natuurlijk toegepast op de ouder. Want hoe vind jij dat de ouders ouder zijn? In situaties van Anne en Aran.

J: Hoe de ouder ouder is. Ow echt op die twee specifieke.

H: Ja.

J: Nou ja, wat ik nu zei bij Anne is, is nu moeder, want die is eh ze woont bij moeder hè, is echt vind ik een goede betrokken moeder. Absoluut, enne eh als zij ook, we hebben daar ook een eindgesprek gehad in de eh, eh, hoe heet het nou?..

H: De kliNico?

J: Ja, de kliNico. Als ik hoorde hoe ze dingen verwoordde en waar ze eh ehm feedback op bepaalde dingen gaf en mooi, eigenlijk had ze een beetje kritiek op een aantal dingen, hoe ze dat ook keurig positief aangaf en wat zij gezien dus heeft. Dacht ik wauw, wat is deze vrouw gegroeid. Die is van eigenlijk niet naar iets geworden eigenlijk, vind ik. Dat is, ik weet niet, dat heeft mij weer gesterkt in mijn hulpverlening, dat ik denk. Want toen we begonnen met deze zaak dacht is, dat gaat nooit meer wat worden. Ik heb echt, ik had er zo'n zwaar hoofd in omdat moeder eigenlijk alleen over ze sprak en niet over Anne. Haar eigen dochter niet eens bij naam noemde, dacht ik oh help. Maar ja, als ik nu zie hoe ze het doet en ze doet het gewoon, hè ze, ze weet wat het kind nodig heeft eh ze gaat op tijd eh ze gaat naar school. De kinderen, ze is ook altijd op tijd naar school, ze heeft goed contact met school. Ze eh ziet als iets niet goed gaat, ze gaat naar de arts als het inderdaad eh nodig is. Eh ze heeft, ja goed het is eh ze zit in de schuldsanering dus het is niet ruim allemaal. Maar ze hebben wel van mijn

- hulpaanbod gebruikgemaakt om naar de speel-o-theek, nee naar de speelgoedbank te gaan in Wageningen. Dus eh prachtig speelgoed met kerst en oud en nieuw eh gehad en met sinterklaas. Nou ja, dan staat moeder daar helemaal met tranen in der ogen van wauw dat ze dat haar kinderen een keer kan geven. Ja, dat is geweldig.
- W: Heeft ze daar hulp bij gehad die moeder? Om, om dat zo te leren?
- J: Ehm, eh ja ze heeft wel door de jaren heen heeft zij ook therapieën gehad hè. En eh, ja ze heeft ook wel heel veel zelf gedaan. Ja, heel veel. En eh toch open gaan staan voor eh, want in het begin moest ze echt niks van Bureau Jeugdzorg en mij hebben. En als je het nu ziet, dan is het één van de makkelijkste gezinnen die ik nu heb. De samenwerking is geweldig. Dan denk ik ja..Ja echt.
- H: Mooi, ja.
- W: Ja.
- J: Vorig keer zelfs gevraagd, zou je niet een keer, we hadden een thema over hechting. Ik zei zou je niet een keer als moeder mee willen komen om nou eens jou als ervaringsdeskundige. Want jullie zitten er veel dichterbij dan wij, jullie maken het mee. Dat zou ze zo doen. Ja, maar ze vonden het hier niet eh, in het team niet zo goed. Want Thea zei later nog ow dat hadden jullie moeten doen. En eh, nee ja die moeder is heel goed. Vader, de biologische vader, die woont in Assen nog, ja dat is nog een heel ander verhaal. Dat, die, daar kan ze absoluut niet wonen. Vader sluit echt niet aan, hij bedoelt het goed maar hij is nog steeds eh aan het gebruiken. Eh, hij sluit gewoon niet voldoende aan bij de kinderen. Hij heeft wel liefde en dat toont hij ook, zeker, hij is betrokken absoluut. Maar hij is niet in staat om deze kinderen die veiligheid te bieden en de structuur hè. Want dat is natuurlijk ook een heel belangrijk iets. Structuur en..
- W: Dus die verantwoordelijkheid nemen eigenlijk.
- J: Verantwoordelijkheid nemen, dat kan deze vader gewoon echt niet.
- H: Nee.
- J: In ieder geval onvoldoende, laten we het zo zeggen.
Bij Aran ehm, ja heb ik allemaal nog een beetje een zwaarder hoofd in. Ik heb er echt een zwaarder hoofd in. Moeder is een vrouw die gaat van de ene kant naar de andere. Ze zwalkt heen en weer. Er is een zeer problematische echtscheiding geweest met enorme ruzies waardoor Numan nota bene nog een keer uit huis hebben moeten halen op verzoek van moeder zelf vanwege de bedreigingen. En een paar maanden, nou ja een paar maanden, een jaartje later gaat ze weer samenwonen met deze man en alles is weer koek en ei. En oh alles wat toen zo slecht was is alweer goed en..
- W: Heeft dat ook te maken met de cultuur of..?
- J: Nou ik denk wel dat ze zich een beetje schaamt inderdaad en dat maar ook dat ze gewoon in financiële problemen zit.
- H: Hmm.
- J: En dat moeder of oma waar ze nu steeds inwoonde heeft gezegd, nu is het klaar je gaat er uit.
- W: O ja.
- J: Ik denk dat dat meespeelt. Ze zal het niet hardop tegen mij zeggen maar ik denk dat het meespeelt. Ja. En ja vader is in mijn ogen een ramp voor deze kinderen. In die zin dat hij ze alles geeft en verwend tot op het bot. En en, totaal..als Numan wat roept ik moet €5,00, dan hups krijgt hij €5,00. En echt de man heeft schulden van hier tot ginter en heeft zo'n pak geld in zijn achterzak zitten, ongelooflijk. Dus hij helemaal geen duidelijkheid bieden aan de jongens, helemaal geen grenzen. Helemaal niet eh, ik heb er een heel hard hoofd in.
- H: Ja.
- W: Maar is dat zijn manier dan van liefde geven ofzo? Of wat is dat dan?
- J: Ja, ik denk dat hij zich tekort gedaan heeft gevoeld, ik heb mijn hele leven eigenlijk heel hard gewerkt, zegt hij altijd, ik ben er gewoon, dat geeft hij wel toe, ik ben er gewoon niet geweest voor de jongens.

W: Ter compensatie.

J: Ja, ik denk dat het ter compensatie is. Ik heb moeder heel erg in de steek gelaten, ze heeft het alleen moeten doen en eh de jongens hebben mij gewoon te weinig gezien. En dan roepen ze maar nu, dan kan ik ze geven ander moet ik ze daar ook nog teleur in stellen. En ik denk ook een stukje bang dat de kinderen gewoon boos worden. Eigenlijk kan vader het helemaal niet aan.

W: Want wat wel echt me opviel in die rapportage is dat vader steeds benadrukte, ik wil dat hij weer thuis komt wonen.

J: Ja, ja. Hij heeft het van het begin af aan daarover gehad.

H: Ja.

J: Begin af aan. Ik werd er op een gegeven, daarom is mijn reden geweest waarom ik steeds minder naar Aran toe ben gegaan. Want het brengt voor hem steeds meer spanning op als ik daar kom. Want ik heb in Arans ogen hem uit huis gehaald hè. Dus hij vraagt steeds, wanneer mag ik nou terug van jou Jet? Ik kan het wel honderd keer aan hem uitleggen dat ik dat niet alleen beslis maar dat dat hier gaat in overleg. En dat er een behandeling is maar dat snapt dat joch gewoon niet.

W: Nee.

J: En bij vader is dat net zo. Ja, jij zei die de laatste. Nou de laatste, het staat niet in deze rapportage maar de evaluatie was echt ongelooflijk. Ik had een hele zaal vol en die waren allemaal tegen mij en allemaal schreeuwen en doen..

W: Ow, vreselijk.

J: Ja, en vader, en jij zit altijd dwars! Terwijl wij proberen te kijken wat het belang van Aran is. Maar dat komt bij deze vader gewoon totaal niet binnen.

H: Want die vader had natuurlijk heel erg zoiets, ik wil dat hij bij één van zijn ouders woont en niet op zo'n groep. Ja.

J: Ja. En daar zit denk ik ook wel een stukje cultuur in hoor. Dat hij zich schaamt..

W: Stukje eergevoel ofzo..

H: Ja.

J: Ja, het kind hoort bij zijn ouders te wonen. Ja dat willen we het liefst allemaal, dat willen we ook graag.

H: Maar dat kan niet altijd.

W: Ja, precies.

J: De Beelen geeft wel toe en moeder geeft ook toe dat als deze jongen niet geplaatst was op de Beelen dan was er geen klap van hem terecht gekomen. Dan was het echt helemaal mis gegaan. Hij was natuurlijk al met justitie, hij is ook naar aanleiding van een inbraak is hij daar ook gekomen. Zucht. Ja.

H: Nou, afwachten.

J: Ja, ben benieuwd.

H: Hè en we hebben het nou gehad over wat die ouders nou, je geeft natuurlijk aan de moeder van Anne is eigenlijk heel erg gegroeid. Nou en bij de ouders van Aran heb je nog iets meer vraagtekens over zij het als ouder doen. Want welke vaardigheden heeft een ouder nodig volgens jou om een kind goed op te kunnen voeden?

J: Ehm, ja volgens mij hebben we het daar al wel een beetje over gehad denk hè.

H: Ja, een beetje in het begin een beetje.

J: Ja, in ieder geval de vaardigheden dat ze eh ehm buiten liefde geven, dat vind ik eigenlijk geen vaardigheid want dat heb je voor je kind neem ik aan, hoop ik. Nou dat is niet altijd zo maar 99% heeft toch wel liefde voor de kinderen. Maar het ook kunnen tonen natuurlijk. Maar ja, pedagogische vaardigheden waar bestaan die uit? Uit uit, ik vind het heel belangrijk dat als je eigenlijk terugkijkt naar de ouderwetse 3 r'en, rust, reinheid en regelmaat kunnen geven. Daar zit toch vooral de basis, de basis is voor mij liefde kunnen geven, betrokken zijn en affectie kunnen tonen. En je kind laten ervaren je bent er en je mag er zijn en we houden van je. Dat een kind dat ervaart. En dat een kind een thuisgevoel ervaart. En als ze dat

- ervaren dan ervaren ze ook veiligheid. Dus ouders moeten voor een kind, in het algemeen gezegd, een veilige thuissituatie kunnen creëren. Ja, en daar hoort natuurlijk van alles bij. Van voldoende en gezond eten, op tijd naar bed gaan eh en cognitie een beetje, dat de kinderen boekjes lezen en eh dat ze naar school gaan. Dat ze in contact mogen zijn en kunnen zijn met leeftijdsgenootjes hè, dat ze lekker kunnen spelen. Nou ja, het mooiste zou zijn als ze ook iets aan ontspanning kunnen doen. Maar goed dat is ook niet alle ouders gegeven, hè, voor Anne is dat ook lastig. Het zit er financieel niet in om bijvoorbeeld op vakantie te laten gaan maar dat wil niet zeggen dat je dan geen goede opvoeding krijgt.
- H: Nee.
- J: Dus eh de basis.
- W: De basisdingen ja.
- J: Ja, de basisdingen moeten er in ieder geval toch zijn.
- H: Ja, eigenlijk ook hele praktische dingen hoor ik jou eigenlijk wel zeggen. Net als een boekje voorlezen of eh..
- J: Ook ja. Beide hè. Ik vind het belangrijkste de affectie en de liefde kunnen tonen. En ook kunnen beseffen wat een kind nodig heeft. Hè dat je niet tegen een kind van drie zegt hè ga jij maar alleen naar weet ik het wat hè.
- W: Ja precies.
- J: Dat je wel beseft wat heeft een kind nodig. Ja, dus dat moet er vooral zijn. Maar eh de praktische dingen zijn ook heel belangrijk maar die staan voor mij wel op het tweede punt.
- W: Ja.
- H: Ja, oké. En als we dan kijken van nou iedereen heeft z'n eigen autonomie, iedereen heeft een eigenlijk persoonlijkheid. En in hoeverre moet een ouder iets van zijn of haar autonomie opgeven voor het kind? En een voorbeeld kan bijvoorbeeld zijn, nou daar hadden..ik weet niet eens meer met wie we het daarover hadden, over voetballen ofzo. Als een vader bijvoorbeeld vijf keer in de week gaat voetballen terwijl die er eigenlijk drie keer van die vijf keer voor zijn kind moet zijn. Zeg je dan van nou die eh dan moet hij maar minder gaan voetballen of eh dat is gewoon even een voorbeeldje zeg maar.
- J: Ja, nee dat vind ik wel. Ik vind het heel belangrijk dat ouders wel aan hun eigen dingen toekomen ook. Hè want ouders zijn natuurlijk ook mensen met eh..en opvoeden is zwaar. Het is gewoon een hele zware klus. En het is heel, vind ik tenminste dat is mijn mening altijd geweest, ik vind het heel belangrijk dat ouders hun eigen dingen hebben, hun eigen ontspanning het liefst ook nog wat los van elkaar en niet alles met elkaar. Leuk ook dat ze af en toe ook tijd voor elkaar maken. Wat dat betreft dat zie je in relatietherapie ook wel, ga ook eens zorgen dat er oppas is voor de kinderen en ga ook weer samen leuke dingen doen want dan heb je daarna weer energie. En dan kan je het over de kinderen samen hebben en dan kun je samen ook weer lekker er goed tegen aan. Maar je moet natuurlijk ook inzicht hebben, ja als een vader, mooi voorbeeld, alleen maar gaat voetballen en denkt ja, ik had eigenlijk bij mij kind moeten zijn maar ik ga toch voetballen, ja dan vind ik dat geen goede zaak.
- W: Hmm.
- J: En dat geldt net zo goed als ouders van elkaar eh iets moeten kunnen opofferen. Van ja, dat kan nu niet omdat zij bijvoorbeeld naar volleybal moet. Want dat is dan haar ontspanning. En dan denk ik ja, het geldt voor de kinderen maar het geldt ook voor elkaar. Dat je dingen moet kunnen, het is geven en nemen. Dat is je hele leven maar zeker in het opvoeden van kinderen.
- H: Ja zeker.
- J: En ik vind dat en dat hoop je maar dat gebeurt in onze casuïstiek natuurlijk bij lange na niet. Dat mensen nadenken voordat ze aan kinderen beginnen. Van hè, en je kan niet alles weten want je leert het gewoon door ze te krijgen. Je kunt het niet helemaal maar je kunt het wel een beetje inschatten van wat gaat er dan een beetje gebeuren als ik een kind op de wereld

- zet. Hè en dan weet je gewoon, het vrije en leuke leventje is voorbij. Ik zeg altijd, kinderen krijg je levenslang.
- H: Ja, dat is zo.
- J: Je hebt levenslang de zorg en al zijn ze..ik bedoel mijn kinderen zijn ook uit huis maar als er iets is dan bellen ze mij. Ma! Ja, zo gaat dat gewoon.
- Gelach.
- J: En dan ben je er voor ze als het goed is. Er zitten wel grenzen aan natuurlijk, op een gegeven moment geef je aan, nu moet je het even zelf uitzoeken. Maar in wezen ben je er eigenlijk altijd voor je kinderen. Als het goed is.
- H: Dus jij ben inderdaad vanuit die autonomie die hè dat is ook belangrijk maar moet niet ten koste gaan van de kinderen.
- J: Nee, anders moet je niet aan kinderen beginnen. Maar het hoeft ook niet alles, want dat zie je ook wel eens dat ouders alles in teken van het kind doen
- W: Dan raken ze zelf haast burn-out.
- J: Precies en ik vind ook niet dat kinderen altijd alle zorg nodig hebben. Kinderen kunnen ook leren, ow nee, nu is het even voor papa en mama. En nu even een pas op de plaats en nu ga je maar even lekker spelen. Of nee nou moet papa even voetballen, papa moet wel kunnen voetballen en die is er dus vanmiddag niet voor jou. Moeten kinderen ook leren.
- H: Dus het moet eigenlijk een beetje in balans zijn.
- W: Hmm.
- J: Absoluut, ja. En voor de één ligt dat natuurlijk, en dat is natuurlijk ook maatwerk. Dat is voor de één anders dan voor de ander. Het kan zijn dat je een gezin hebt dat de moeder zegt, ik vind het heerlijk ga jij maar lekker voetballen joh, zalig en de kinderen ook. Nou geweldig. Prima.
- H: Blij dat hij weg is.
- Gelach.
- J: Nou bijvoorbeeld. Maar als dat voor hun zo goed voelt, ja..Dus dat is heel..
- H: Afhankelijk van de situatie dan misschien een beetje.
- J: Ja, het is natuurlijk wel afhankelijk van de situatie.
- H: En andersom inderdaad, in hoeverre een kind ehm dingen op moet geven voor zijn ouders. We hebben het eigenlijk, die vraag heb ik net ook eigenlijk al wel een beetje gesteld.
- J: Ja, ik denk eh dat ouders eerder moeten opgeven aan een kind. Maar ik denk wel dat het normaal is als je het kind kunt leren van papa is er nu even niet of mama is er nu even niet. Of nee nu kan iets niet. Ik vind dat kinderen heel duidelijk moeten leren wat kan maar ook wat niet kan.
- W: Ja.
- J: Een heel stuk duidelijkheid. Mensen kunnen soms zo, of beloven kinderen soms van alles en dan kan het eigenlijk helemaal niet. Of ze kunnen het uit praktische zin of uit financiële zin of gewoon het is niet haalbaar. Dat vind ik erg.
- H: Ja.
- J: Dan denk ik, had dan of doe dat dan maar niet. Ik hoor wel eens mensen in de winkel ofzo heel duidelijk tegen kinderen iets zeggen. En dan denk ik oh wat heerlijk.
- W: Ja, zoals je zegt eigenlijk. Als het maar duidelijk is dan kan er eigenlijk best veel bij kinderen.
- J: Ja, want zoals je nu ook ziet we leven wel in een maatschappij, dat ouders de neiging hebben om vriendjes te worden van de kinderen. Hè dat die band ontstaat. En dat kan als het goed gaat, dat is ook prima maar ik denk dat je wel heel duidelijk moet zijn. Ik ben in elk geval de ouder en ik beslis.
- H: Ja.
- J: Ik heb altijd gezegd jongens er kan bij mij een heleboel maar het is mijn huis. Jullie wonen gelukkig hier en met elkaar wonen we hier maar we maken hier met elkaar de regels. En niet alleen jullie.
- H: Zo werkt het wel denk ik, ja.

J: Hoop ik ja. Maar dat is mijn visie hè, maar ja dat kan heel anders..

Gelach.

H: Hè en wat is volgens jou een goede ouder? Dat sluit eigenlijk wel heel erg aan, van nou welke vaardigheden moet een ouder hebben volgens jou hebben.

J: Ja, die hebben we denk ik al wel gehad.

H: Dus dat hebben we eigenlijk al beantwoord.

J: Ja.

H: Ehm nou, dan willen we het tenslotte nog hebben over jou als hulpverlener. En dan hebben we ook een paar stellingen maar eerst wilden er eigenlijk wel weten van wat is autonomie en verbondenheid volgens jou. Wat versta jij daarbij?

J: Als hulpverlener?

H: Ja, ja.

J: Nou de autonomie zoals ik nu als gezinsvoogd werk, is dat ik denk ik een hoop autonomie heb, dat ik een hoop eh kan, mag. En alles gaat wel in overleg maar in principe heeft de gezinsvoogd wel een hele grote inbreng in de zaak. Dus eh ik probeer, laat ik het zo zeggen, ik probeer altijd met mensen die eh.....in de gezinnen te zeggen, het is niet zo dat ik boven hen sta of wat dan ook. Ik probeer naast hen te staan en we zijn er om jullie te helpen. Dat is wat ik hier kom doen. Kijken hoe, hè, jullie hebben een maatregel van de kinderrechter daar kun je niet onderuit, dat is zoals het is. Hoe gaan we dat nou maken dat de kinderrechter straks zegt, het is niet meer nodig. Daar wil ik jullie bij helpen en daar wil ik dat, het zou fijn zijn als we dat met elkaar kunnen doen en dan leg ik altijd wel uit hè dat ik het op deze manier wil doen. Alleen daar waar ouders zich daar niet aan houden of daar niet mee kunnen ga ik nog een keer met ze in gesprek. Van goh hè hoe komt dat nou en vervolgens zou ik zeggen maar als ouders echt niet willen dan leg ik ook altijd uit, is de ots er om te zeggen nee dan moet Bureau Jeugdzorg ingrijpen.

W: Hmm.

J: Dan heb ik als gezinsvoogd het recht om te zeggen, nee we gaan het toch anders doen. Dus ik probeer eh om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de mensen en om zoveel mogelijk naast hen te staan en zo veel mogelijk een helper te zijn. En eh daar mee ook met hen te verbinden, zeg maar. En eh het vingertje wijzen dat heeft geen enkele zin.

H: Nee.

W: Het is wel mooi, ja.

J: Ja, want het werk zit zo ook niet in elkaar. Wie ben ik, ik bedoel ja ik ben ook maar zeven jaar geleden dit vak ingerold en het is een hellefootjob. Je moet meedenken en beslissen over andermans kinderen. En iedereen heeft een enorme rugzak aan ouders, dat hebben we allemaal. En ehm, en de één heeft dit meegemaakt en is gekomen tot dat en denk ja, daar mag je nooit een oordeel over hebben. Wat het mooie is vind ik wel, dat vind ik ook dat we hier heel mooi mee bezig zijn is 'signs of safety'. Dat je veel meer gaat kijken van wat gaat er goed.

H: Hmm.

J: En dan zijn we nu, want dat is een beetje oude rapportage die jullie ook nog een beetje bekeken hebben, we gaan nu steeds meer over natuurlijk van eerst kijken wat gaat allemaal goed. Veel beter proberen positiever te rapporteren dan het negatieve en dat sterkt mensen vaak al. In die zaak ook samen met Eef nu, dat is een moeilijk gezin. Toevallig hebben we daar van de week ook een gesprek gehad weer en daar steken we ook wel heel veel tijd in. Dat is ook een facet die je dan moet nemen. Je kunt in een zaak waar het heel moeilijk is gegaan niet verwachten dat je in twee à drie weken eh daar grote veranderingen in kunt aanbrengen. Dus we steken eerst, we doen eigenlijk nog helemaal niks werken aan de doelen. We steken alleen maar energie aan in contact maken met die ouders. Hè van de week hebben we gewoon echt gezellig zitten lachen. Vader was er bij en Eef ik zeiden gister

- nog tegen elkaar, wat een gesprek was dat hè. We voelen dat het gaat komen, we voelen dat ze gaan vertrouwen dat we er voor hun zijn.
- W: Hmm.
- J: En dat we hun niet alleen maar gaan afbranden of negatief. Nou vanmiddag hebben we de zitting met dit gezin dus ik ben heel benieuwd. En eh...
- W: Dus je zet heel erg in op die verbondenheid eigenlijk richting ouders. Zo van ik sta naast je en ik ga met. En als het moet dan zeg je, gebruik ik mijn positie, mijn autonomie om..
- J: Ja, daar waar het echt moet. En eh, dat heb ik eigenlijk niet zoveel meer nodig. Je ziet eigenlijk ook dat het steeds minder nodig is. Schriftelijke aanwijzingen geef ik eigenlijk amper nog.
- H: Komt dat dan doordat je zo op die verbondenheid in zet?
- J: Ja. Ik denk wel dat dat heel belangrijk is. En ook die coachende vaardigheden, als je coachende vaardigheden, je ontwikkelt je in dit beroep zo enorm. Dat merk ik gewoon zelf ook nog elke keer weer, ja ik denk al ben je zestig dan ontwikkel je nog steeds.
- W: Ja.
- J: Want het is gewoon heel ingewikkeld om hè met mensen te communiceren, communicatie is sowieso ingewikkeld. Ik had net een stukje rapportage terug van Lien (gedragsdeskundige) en die zei, die had iets heel anders gelezen dan ik had bedoeld. En toen legde ik dat uit en ja, ja zo kan je hem ook lezen.
- H: Ja, ja.
- J: Dat toont wel hoe ingewikkeld het is. De één zet deze bril op en de ander zet die bril op. Nou ja, dat zeg ik ook weleens tegen mensen, jullie kijken door die bril en wij kijken of ik kijk misschien wel door deze bril en belangrijk is dat we straks één bril op kunnen zetten. Dat zou het mooiste zijn. En ga eens naast de mensen zitten en ga er soms eens heen. Ik heb de opleiding kindercoaching gedaan en daar leerde je, daar heb ik echt heel veel geleerd toen. Je gaat ook weleens met een kind aan de slag en dan denk je, ik wil dat en dat en dat aan het eind weten van het kind. Want dit signaal heb ik gehoord. Nou dat kind denkt barst jij maar, ik ga lekker spelen en ik ga helemaal niet doen wat jij wil. Van die opleiding kindercoaching leer je van laat het, laat gaan. Dat hebben ouders soms ook wel, die hebben helemaal geen zin om met jou te praten. Nou dan ga je het hebben over een foto die daar staat, goh mooie foto die daar staat, is dat uw kind of is dat uw kleinkind of..? En als in de loop van het gesprek komt het los en op eh aan het eind van het gesprek zeggen mensen het viel toch wel heel erg mee. Kom je volgende keer weer?
- W: Ja, zoals je dit ook zo zegt, dan klinkt het ook wel of je dus eh eh wij werkten met die begrippen autonomie en verbondenheid, of je die ook gebruikt of tenminste...Doe je dat ook bewust? Gebruik je die ook..
- J: Ja, het is wel mijn stijl van werken geworden. Ik ben hier een beetje in ieder geval in mijn team wel bekend geworden als degene die de enorme weerstanden kan wegwerken. Dus als er een hele moeilijke zaak komt met heel veel weerstand dan vraagt Thea (teamleider) goh Jet zou jij eens naar deze zaak kunnen kijken? En dat ja, dat heb ik toch wel een beetje, niet om mezelf nou op de schouder eh want je gaat soms ook best nog wel eens de mist in, maar eh ja dat ontwikkel je ook al doende. En die opleiding kindercoaching heeft me daar enorm geholpen. En eh, ja het heeft ook wel te maken met hoe je in je vel zit natuurlijk. De ene dag is beter dan de andere dag. Je hebt ook weleens dagen dat je denkt, ik moet zoveel mensen, schiet nou toch gewoon op doe nou even wat ik wil bij wijze van spreke. En dat voelen ouders meteen hè als jij eh hè gehaast bent ...
- H: Ja.
- J: Ja, zo werkt dat. Ja en prioriteiten kunnen stellen ook wel denk ik. Wat is echt belangrijk in een zaak? En daar eh, ja en je niet meer zo snel druk maken, te druk laat ik het zo zeggen. Als vroeger eh ik ben nou een collega aan het mentoren en die is te laat met de rapportage nou dat gaf mij vroeger ook heel veel stress. Ow, dan sliep ik gewoon niet, dan dacht ik oh help.

- En dat neem je weer mee naar je cliënt als je gestrest bent en dan denk je shit werkelijk. Dus hoe rustiger hoe meer je, hoe beter je presteert.
- W: Ja, ja.
- H: We hebben ook een stelling: "Om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om werkelijk je te verbinden met iemand moet je autonoom zijn. Dus dat is niet, ja dat heeft gewoon eigenlijk te maken ook met het kind van nou of het autonoom..om autonoom te kunnen zijn of zich te kunnen ontwikkelen tot autonomie moet het verbonden zijn. Maar het is net, je kunt hem eigenlijk op verschillende manieren wel eh.
- J: Oké, maar dan heb je het nu meer, wil je het over het kind hebben of over de hulpverlener?
- H: Dat maakt eigenlijk niet zoveel uit.
- J: Nou, ik denk niet dat het helemaal los kan zijn van elkaar. Nee, dat geloof ik ook niet. Of het zo stellig is weet ik niet maar ik denk wel dat je eh als je je niet verbonden voelt tot iemand of tot je ouders, dat probeer ik me in te denken, dan kan je ook niet goed je autonomie ontwikkelen denk ik. Ik denk dat kinderen die eh zich niet veilig voelen of zich niet verbonden voelen of niet gehecht zijn, want dan heb je het eigenlijk ook een beetje over hechting, dat die moeite hebben met hun autonomie.
- H: Waarom denk je dat?
- J: Eh, omdat ze die basisveiligheid dan een beetje missen. Ik denk dat als je autonomie, hè zelfstandigheid dat is eigenlijk een ander woord ervoor, zelfstandig opereren, zelfstandig zijn en zelfstandige beslissingen nemen en vooruit denken. Dan heb je een eh basisveiligheid nodig voor mijn gevoel. En als je die niet meekrijgt van thuis uit of als je, je voelt je, maar kan ook best volwassenen zijn die helemaal alleen voelen en alleen staan en helemaal geen vrienden meer hebben of of hè geen verbondenheid voelen met het vriendschap of met de wereld. Nou, dan is het heel moeilijk om je autonomie staande te houden.
- W: Ja.
- J: Ja, dat denk ik wel. Ik wil niet zeggen dat het helemaal zonder kan, het zou heel moeilijk zijn denk ik.
- W: En andersom? Van als je dat tweede stukje van die stelling van om verbonden te zijn moet je ook die eigen autonomie hebben.
- J: Om verbonden te zijn moet je ook autonomie hebben..Ik denk het wel ja. Ik denk ook dat als je je autonomie, dus als je voelt dat je dingen eh hè dat je dat autonoom kunt doen, dat geeft ook iets een gevoel van veiligheid. Dat je dat alleen kan als je je veilig voelt en als je dat voelt, je voelt je veilig en je kunt autonoom functioneren dat je je makkelijker in ieder geval, je kunt verbinden met mensen.
- H: Hmm.
- J: Dat denk ik wel. Kijk als je niet autonoom kunt wezen dat je ook bijna niet kunt verbinden nee.
- W: Dus je herkent de stelling wel?
- J: Ik herken hem wel ja. Ik ben natuurlijk ook benieuwd hoe de anderen daar straks over praten.
- Gelach
- H: Nou we hebben er nog eentje. Vaardigheid, of vaardigheid. Verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven. En wat doe je daar mee of herken je dat?
- J: Ehm, verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven. Nee, dat denk ik niet, ik denk dat je kunnen verbinden een vaardigheid is. Dat denk ik.
- H: Dan ben ik natuurlijk wel benieuwd waarom je dat denkt.
- J: Dat is eigenlijk een beetje waar we het net over hadden. Je kunt, je ontwikkelt jezelf en waardoor en hoe je ontwikkelt hè hoe is je basis hoe is je veiligheid geweest. Hoe ben je gehecht hoe eh ontwikkel je je verder in het leven met vallen en opstaan. Denk ik dat mensen groeien, kunnen groeien in ieder geval. Dat zie je natuurlijk niet altijd maar wij zien gelukkig dat de moeder van Anne bijvoorbeeld, als je daar naar kijkt. Nou, die heeft zo'n groei doorgemaakt, dan denk ik ja het is toch eh..Wat zei je nou precies, wat is de stelling?

- H: Verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven.
- J: Ja, ja nee dan denk ik dat je dat kunnen verbinden ook kunt ontwikkelen.
- H: En als je dan kijkt naar loyaliteit, dat is natuurlijk ook verbondenheid. Als je daarnaar kijkt?
- J: Is dat, ja ze zeggen je wordt geboren met loyaliteit naar je ouders hè dat is de basis. En vandaar die verticale loyaliteit die altijd het belangrijkste is. Dat waar een kind ook terecht komt ze toch altijd terug vragen van waar kom ik vandaan, ook al heeft het de ouders nooit gezien, wie waren mijn ouders en de behoefte om daar meer over te weten. Dus dat is denk ik wel een gegeven die iedereen meekrijgt.
- H: En hoe ga jij daarmee om, zeg maar met die verbondenheid dan naar ouders toe? Dus die loyaliteit als je bijvoorbeeld een kind uit huis plaatst of...
- J: Ja, daar eh dat vind ik één van de moeilijkste dingen daarin. Dat ik denk van, je snijdt in wezen in stukje, maar dat wil niet zeggen helemaal want ouders blijven vaak wel contact houden met die kinderen en dat, ik denk dat, en dat proberen we ook zoveel mogelijk. Hè dat de bezoekenregelingen heel belangrijk zijn, wel heel afhankelijk van de situatie natuurlijk. Mits het veilig is, mits het verstandig voor het kind is. Als het niet verstandig is moet je de bezoekenregeling niet zo frequent doen natuurlijk. Maar het is heel belangrijk om eh dat ouders ook hè daar heb ik het met ouders ook heel vaak over, ik heb al wel eens gezegd het zou mooi zijn als we eens een keer een filmpje hadden waarin je ouders dat kon laten zien. Wat er nou, hoe belangrijk die loyaliteit voor kinderen is. We hebben hier natuurlijk zoveel vechtscheidingen en elke keer kan je dat wel honderd keer zeggen, soms denk ik wel eens je kan het beter tegen die schapejes in het schilderij zeggen want die ouders lijken het gewoon niet te willen of niet te kunnen omdat ze zo midden in die strijd zitten.
- W: Ja.
- J: Dat vind ik dan wel weer het mooie van waar we nu mee bezig zijn, scheiding en omgang. Die mediatie waar je in ieder geval kunt proberen om iets te betekenen, om ouders dat mee te geven. Maar kijk eens hè hoe belangrijk het is voor kinderen dat ze contact mogen hebben met beide ouders. En dat het buiten die ruzies gehouden moet worden, dat is zo belangrijk.
- H: En is het werken aan die verbinding dan ook een doel van jou in die hulpverlening?
- J: Ja, ik denk dat dat het grote doel is en dat dat echt het grootste doel moet zijn. Die veiligheid van een kind en daar valt die verbinding natuurlijk wel onder. Altijd proberen contact te blijven houden met beide ouders.
- W: Wel leuk, dus eigenlijk zeg je van die stelling van verbondenheid is zowel een vaardigheid als een gegeven. Zeg maar in plaats...
- J: Ja, ik denk dat de loyaliteit wel een gegeven is inderdaad en dat dat zo ook wel bewezen is en eh of het moet nog een keer anders naar voren komen. Ik denk wel dat het een gegeven is. En, maar dat je het ook kunt leren.
- H: Dat je het ook kunt leren tegelijkertijd.
- J: Ja.
- H: Nou, we hebben nog een afsluitende stelling 'de theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen'.
- J: Ja, dat is denk ik wel zo. Want daar draait het allemaal om natuurlijk.
- H: Ja? En op wat voor manier draait het er om?
- J: Nou ja, eigenlijk waar we het net allemaal over gehad hebben denk ik hè. Als je probeert om eh ouders in te laten zien dat je er komt om eh ze te helpen en dat je graag wil dat hun kinderen geholpen worden en dat kinderen weer veilig bij een ouder of de ouders kunnen en mogen wonen. Dat ouders daar weer toe in staat zijn, dat ze daar weer autonoom voor kunnen zorgen. Dat ouders en kinderen een goede band met elkaar ontwikkelen zolang die er nog niet is hè. Ehm, ja dat is toch waar het om draait.
- W: Ja.
- J: En als het echt niet meer mogelijk is dan vind ik wel dat je ook zo professioneel moet zijn, kunnen zijn om te zeggen en nu kan het ook echt niet meer. Nu is het gewoon niet meer verstandig ouders, hè en dan probeer de ouders daarin mee te nemen. Om niet te zeggen,

we halen ze er wel uit en ze zoeken het maar uit. Nee op het moment ouders in te laten van waarom het dan niet meer kan. Wat maakt nou en wat zou dan het beste zijn voor je kind. En hoe kan je dan het beste met je kind verbonden blijven..maar niet hier maar ouders op afstand.

W: Dus eigenlijk zowel die autonomie en verbondenheid in het gezin zelf, van hoe zijn ze verbonden onderling en hoe zit het met die ontwikkeling als eigenlijk ook vanuit je hulpverlener zijn richting het gezin.

J: Ja, absoluut. Ik denk dat het echt de basis is van eh de hele hulpverlening. En hier in de delta noemen we dan ook een beetje engageren en positioneren. Dat zijn dan die termen, die komen wel een beetje overeen. In wezen komt het allemaal natuurlijk een beetje op hetzelfde neer. Dat zullen jullie ook geleerd hebben en zoals ik in mijn opleiding ook geleerd heb, aansluiten en eh op een gegeven maar ook kunnen zeggen zo is het nu zoals het is.

H: Ja. Nou fijn. Ik denk dat we weer wat meer eh te weten zijn gekomen, tenminste het is gewoon leuk om te horen hoe jij daar op je eigen manier weer over vertelt.

J: Ja zo zal iedereen weer een eigen manier hebben hè.

H: Maar ik vind wel dat het heel erg overeenkomt. Iedereen vertelt het op zijn eigen manier en heeft soms een iets andere insteek maar ik heb wel het idee dat de basis voor iedereen eigenlijk wel op hetzelfde neer komt.

6.4 – interview B.

Jeugdbeschermer
09-04-2013

- W: Nou, wij hebben natuurlijk die rapportages van jou gelezen, en ook van de anderen..
- B: Poëtisch he?
- W: Nou zeker... (lacht). En eh, die willen we een beetje als uitgangspunt nemen voor het gesprek. Dan moet ik even nadenken..
- H: Julia en.. Rianne.
- B: Owja.
- H: Ja dat, bij jou onthoud ik dat precies, omdat ik natuurlijk weet welke het zijn..
- W: Nou ik haal het altijd door elkaar want wij hebben al die mensen andere namen gegeven natuurlijk, dus dan moet ik elke keer nadenken oké, wat was ook al weer de echte naam.
- B: Oja, oké.
- W: Maar goed, ehm, we hebben een beetje drie thema's in het gesprek, en het gaat vooral over jouw visie zegmaar, op eh, op die drie thema's. Het kind, en de ouder, in zijn ouderschap zegmaar, en over jouzelf als hulpverlener.
- B: Hmhm.
- W: Maar gewoon bij het begin beginnen?
- B: Is goed.
- W: Eh, als jij kijkt naar die twee casussen dus, van Noami en van Julia, hoe vind je dat zij kind kunnen zijn of hebben kunnen zijn in hun thuissituatie?
- B: Ehm, oké. Daar kan ik wel wat mee, met die vraag. Eh, voor Julia geldt, dat het eigenlijk een beetje dubbel is. Julia zat in een symbiotische relatie eigenlijk met haar moeder. Zo zou je dat kunnen zeggen. En dat betekend dat zij.. veel te lang afhankelijk is gebleven van haar moeder. Dus.. dat zou je ook kunnen interpreteren als veel te lang kind.
- W: Ja..
- B: Veel te lang, als je verdrietig bent of bang, bij je moeder in bed kunnen stappen. Tot aan 16 jaar toe zegmaar. Dus in dat opzicht eh, is ze misschien juist teveel kind gebleven. Terwijl ze veel meer aan haar autonomie had moeten werken. En daar de mogelijkheden niet voor kreeg. De andere kant, het dubbele is, dat Julia wel ook ergens een heel wijs, volwassen meisje is. En dat heeft te maken met het feit dat ze al heel vroeg werd geconfronteerd met zaken als een scheiding, een gewelddadige vader die op de stoep kwam, allerlei dreigingen, en angsten, dus in een bepaald opzicht is ze teveel kind en in een bepaald opzicht is ze veel te volwassen. Bij haar is het veel helemaal wat dat betreft uit balans.
- H: Ja..
- B: Enne, als ik dan toch één antwoord moet geven op jouw vraag, dan denk ik dat snelle volwassenheid een groter stempel drukt op haar ontwikkeling dan het stukje kind kunnen zijn.
- W: Ja toch wel?
- B: Ja. Want dat stukje te lang kind kunnen zijn komt eigenlijk voort uit al die nare gebeurtenissen. He, dus daardoor heeft die moeder zoiets gehad van ik ga jou nu heel erg beschermen, en dus, dat vind daar zijn oorzaak. Dat is eigenlijk de bron.
- W: Oké.
- B: Ja. Eh, als het gaat om Rianne, dan heeft Rianne heel veel dingen niet kunnen doen die andere kinderen wel konden. Zij werd thuis met allerlei wisselende volwassenen geconfronteerd, eh, er werd thuis met haar niet gespeeld, ehm, er werd met haar nauwelijks gepraat, er was heel veel ruzie om haar heen, dat zijn allemaal volwassen zaken eigenlijk en er was te weinig aandacht voor haar kind-zijn en haar behoeften als kind. Dat werd wel

- gecompenseerd door eh, school, en het Medisch Kinder Dagverblijf, maar thuis, bij haar moeder echt die gezinssituatie kon Rianne eigenlijk niet voldoende kind-zijn naar mijn idee.
- W: Ja..
- B: En is ze daardoor ook beschadigd geraakt.
- W: Nou dat lees je inderdaad ook wel terug in de rapportage..
- H: Ja.
- B: Ja..
- W: Want wat vind je eigenlijk wel passend voor eh, hun beide gezien hun leeftijd, wat zou wel passend zijn geweest?
- B: Heel specifiek wat ze in die tijd nodig hadden bijvoorbeeld?
- W: Ja en wat er nu dus ontbrak, of..
- B: Voor Rianne geldt dat zij, ik vind dat bij Rianne lastig omdat er ook een heel cultureel aspect is. Maar daar heeft ze wel last van, want bijvoorbeeld in Afrika, ja daar spelen ze op een heel andere manier en gebeurd opvoeden op een andere manier. Maar Rianne is wel hier geboren en ze heeft ook allemaal voorbeelden, voorbeeltjes van kinderen hier, die wel een Nederlandse opvoeding krijgen..
- H: Ja..
- B: Ehm, wat ik Rianne en haar zusje Christine heel erg had gegund was dat moeder en vader beter in staat waren om echt in te spelen op hun behoeften. Dus om na te denken van wat heb jij nodig. En om ze daarin ook te stimuleren en.. Bijvoorbeeld te stimuleren om met andere kinderen te spelen, stimuleren op het gebied van spel, speelgoed in huis te hebben, eh eh goed samen te werken met allerlei volwassenen om de kinderen heen, en ook met de kinderen te kunnen communiceren in hun eigen taal. Dat is wat ik haar concreet had gegund.
- W: Ja.
- B: En ehm ik had het Julia gegund dat eh, ze loyaal kon zijn aan beide ouders. Dat de ouders zijn gescheiden, oké. Maar dat de ouders daardoor zo slecht met elkaar zijn gaan communiceren dat zij daar last van heeft gehad, dat het zo'n negatieve ontwikkeling heeft gehad, dat vind ik echt onnodig en jammer. Ik denk dat zij zich veel relaxer had gevoeld en veel minder last had ondervonden van al die gebeurtenissen als de ouders gewoon met elkaar waren blijven communiceren. Dan kon ze loyaal blijven.
- W: Ja.. ja. Precies. Daardoor kan ze in de klem.
- H: Nu is ze eigenlijk te vroeg volwassen geworden. En anders had ze nog langer kind kunnen zijn. Is dat een beetje wat je bedoelt?
- B: Ik denk, tja, ik denk het wel ja, want ehm, als je je verplaatst in een kind, in wat een kind wil, die wil graag dat, het liefst dat ze, dat de vader en moeder bij ze is. En die wil ook graag allebei de ouders tevreden stellen. En op het moment dat dat niet kan, dat je je moeder probeert tevreden te stellen maar dat je daarmee een vader kwetst, dan gebeurd er iets wat voor een kind helemaal niet natuurlijk is. En dan kom je in een soort van tweestrijd, waarvan je zou kunnen zeggen dat het het kind zijn wel ondermijnd.
- H: Ja..
- B: Dus met die toevoeging, ja, zeg ik ja op die vraag.
- W: Want als je dan meer in het algemeen kijkt, iets los van deze twee cases, zegmaar, wat heeft een kind volgens jou nodig om te kunnen ontwikkelen, welke omstandigheden?
- B: So. Ehm, ik denk misschien veel te ingewikkeld over die vraag, dan denk ik weer aan allerlei fases..
- W: Dat mag hoor, zeg maar hoor..
- B: O ja maar dan moet, dan zitten jullie hier, dan moeten we deze ruimte langer huren..
- (gelach)
- B: Ik denk dat het in de kern wel neerkomt op ehm, in eerste plaats liefde en geborgenheid, daar begint het mee. En ik durf er bijna mijn hand voor in het vuur te steken dat, ik weet zeker dat alle ouders bij Bureau Jeugdzorg dat ook hebben, en ook kunnen bieden, maar ook een gevoel van basisveiligheid, ouderwets structuur en regelmaat, daar sturen we toch

- telkens ook op aan, en ouders die.. het belang van hun kind voor hun eigen belang zetten. En in staat zijn om zich ook echt in het kind te kunnen verplaatsen. En ook in staat zijn om dat ook om te zetten in gedrag.
- W: Ja.
- B: En wat wij heel vaak zien bij ouders is dat, dat ouders die liefde wel hebben, maar ehm, niet in staat zijn om daar ook iets hard tegenover te zetten. Dus 'wil je een snoepje? Ja, natuurlijk, neem maar een snoepje', tot je kind 100 kilo weegt, zoals bij een casus die ik heb. He dus het is heel lief, maar uiteindelijk is het helemaal niet lief om niet ook streng te zijn. Dus het gaat om dat lieve stuk en die strengheid erbij. Die combinatie en een goed evenwicht zorgt ervoor dat kinderen zich ook goed kunnen ontwikkelen.
- W: Die balans daartussen.
- B: Ja.
- H: Die duidelijkheid.
- B: Ja. En ik moet ook wel denken aan alle vreselijke casussen dus ik zeg ook vooral ouders moeten de botten van hun kinderen niet breken, geen heroïne gebruiken in het bijzijn van hun kinderen, nouja, noem maar op, maar dat spreekt min of meer voor zich, want dat heeft met die basisveiligheid te maken.
- W: Ja.. Maar dat vind je wel het belangrijkste zegmaar, die basis..
- B: Ja daar komt het in de kern wel op neer. En dat zeg ik ook omdat ik zelf ook vader ben, en merk dat, ook hoe ingewikkeld het is. Maar als je dat simpele regeltje in acht houdt, dus dat je die liefde biedt maar ook tegelijkertijd die strengheid, dat dat de beste kans biedt op een gezonde ontwikkeling.
- W: Ja.. mooi. He want als eh, als je hier een casus binnenkrijgt, of tenminste je moet gaan kijken naar een bepaalde situatie, op welke dingen let je dan in de ontwikkeling van het kind?
- B: Ehm, nou ehm, we stappen er natuurlijk nooit bij de jeugdbescherming blanco in, dus we hebben altijd al een lijstje met aandachtspunten die best specifiek soms kunnen zijn en daar let ik dan ook vooral op, ehm, wat eh, zegmaar een heel concreet voorbeeld was dat ik vorige week bij een client was die heeft een kindje van 1,5.. en dat kindje viel en zij, de moeder reageerde daar totaal niet op. Terwijl het kindje echt wel hard viel en ook wat letsel had daarvan. Dus dan.. op zo'n moment let ik heel erg op hoe, op de responsiviteit van hoe reageer je op je kinderen en hoe speel je daarop in. En daar schort het dus aan basisveiligheid. Want dat kindje weet ook, ik hoef naar mijn moeder niet toe. Want die bekommert zich daar niet zoveel om.
- H: Ik kan huilen maar het helpt niet..
- B: Ja. En, ja, dat zijn toch ook wel die basiszaken. Ehm en waar ik ook in het algemeen op probeer te letten is dat ik niet mijn eigen referentiekader probeer te projecteren op gezinnen. He ik kom weleens in een carvan met zo'n televisie met Frans-Duits, wat ik opzich al een ontwikkelingsbedreiging vind, Frans-Duits.. enne, eh helemaal doorrookt en het kind met een heel klein slaapkamertje, terwijl het in principe wel goed genoeg is. Want die basisveiligheid is er, die vader, in dit geval is hartstikke lief, kan ook regels en structuur aanbrengen, maar ik, als ik kijk naar die situatie nou daar zou ik mijn eigen kind nooit laten wonen.
- W: Nee, precies. Maar dat is dan misschien ook wel, lijkt me ook wel juist lastig. Je hebt toch altijd je eigen beeld van hoe moet iets zijn en dat je dan toch denkt van ja.. ze missen dat toch niet perse.
- B: Ja.
- H: Denk dat je toch steeds moet scheiden van wat echt moet veranderen en wat jijzelf vind.
- B: Ja. En wat ik ook doe is dat ik veel met kinderen praat van alle leeftijden. Dat ik probeer contact met ze aan te maken. En dat ik dan ook kan peilen soms, wel vaak op een verstandelijke manier maar ook heel vaak op een gevoelsmatige manier van hoe kinderen in hun vel zitten. Hoe ze reageren op mij, of op hun ouders of op een opdracht die ik ze geef, bijvoorbeeld een tekening die ze moeten maken of iets dergelijks.. en ik heb het idee dat ik

- daar ook wel veel uit kan halen ook al kan ik niet goed, niet in eerste instantie onder woorden brengen wat het dan precies is dat ik voel dat er iets mis is. En dat, maar dat is voor mij wel een eerste aanleiding om vervolgens op onderzoek uit te gaan. En het heeft denk ik wel heel erg te maken met in hoeverre kan een kind kind zijn. Kinderen zenden signalen uit als ze niet helemaal goed in hun vel zitten, dan merk je dan, dat merk je vaak aan iets.
- H: En wat voor soort signalen zijn dat dan?
- B: Ehm, nou dat is dus, kan dus heel vaag zijn, maar eh, dan kan bijvoorbeeld ook taalgebruik zijn. Vooral in scheiding- en omgangszaken hoor je dan allerlei woorden van nou ik wil niet naar papa toen want.. en dan komt er een heel sjiek woord of zo iets.
- W: Oja..
- B: He waarvan je gewoon weet van die kennis kunnen ze gewoon van niemand anders hebben dan van hun moeder.
- H: Ja precies..
- B: Ja nou dat is dan een heel concreet voorbeeld daarvan.
- H: Oké.
- W: En terug naar die twee casussen die we dan van jou gelezen hebben, hoe vind je dat die ouders daarin ouder zijn?
- B: Ehm, het zijn me nogal wel, wel pittige casussen ook. Want als je kijkt naar Julia, dan overcompenseert moeder dus, die is veel te veel aanwezig in het leven van Julia. He Julia heeft nauwelijks vrienden of vriendinnen, die blijft eigenlijk altijd bij haar moeder.. dus daarvan zou ik zeggen die is een beetje over-de-top-ouder. He, met de beste bedoelingen maar die, die ja, die overspoelt haar met aandacht. En vader is helemaal op afstand en er is niet eens een bezoekenregeling. Dus die is gewoon echt veels te veel buiten beeld. Dat is volstrekt scheef.
- W: Ja..
- B: En als het dan gaat om ehm Rianne zeg maar, dan ehm, is het op dit moment wel lastig omdat ze uit huis geplaatst is, en de bezoekenregeling heel moeizaam verloopt. En als er dan een bezoekenregeling is dan reageert moeder vooral op het andere zusje en niet zozeer op haar. Ze negeert Rianne een beetje. En dat betekent dat die band heel zwak is. En.. eh.. dat komt ook nog eens bij dat ze niet met haar kinderen kan communiceren, dus nouja, ze is wel moeder en ze is wel in beeld, want er is een bezoekenregeling en wij hebben regelmatig gesprekken met haar en ze is wat dat betreft ook heel belangrijk. Alleen als het gaat om het affectieve stukje, dan is dat heel beperkt. En dat geldt voor vader ook. Ja. Die is heel weinig in beeld en die kan echt totaal niet communiceren met ehm, met Noami. Dus ja het is heel beperkt allemaal.
- W: Wat jammer.
- B: Ja..
- H: Want hoe zou je wel willen zien dat ze het zouden doen?
- B: Nou ja, wat ik wel zou willen zien is ehm, wat ik het liefst zou willen zien is dat de moeder van Rianne ook wat inzicht had in wat wel en niet kan. He dat he, dat ze het inzicht heeft in van hé, misschien vind ik Christine wel liever maar ik ga Rianne en Christine allebei aandacht geven. Als Christine jarig is geef ik een cadeautje, maar als Rianne jarig is doe ik dat ook. Want dat doet ze nu niet. En als het dan, want dat soort, als er dan zo'n fundamenteel inzicht al ontbreekt, ja dan is het heel moeilijk, dat kun je niet iemand aanleren ofzo. Dat is best lastig. Ja. Dus.. ja.
- H: Dus meer dat reflecteren misschien ook wel. Dat ze dat wat meer..
- B: Ja, dat ze daartoe in staat was.
- W: Ja..
- B: En dat we, dat ze ook ehm, Nederlands kon spreken of zo iets, waardoor we gewoon met haar kunnen communiceren want we mogen geen tolk inschakelen..

- H: Maar zou daar ook iets met cultuur inzitten, bijvoorbeeld dat inzicht hebben in.. of dat reflecteren? Dat het misschien ook bij haar iets is wat cultuurgebonden, dat je dat in die Afrikaanse cultuur gewoon sowieso minder doet?
- B: Dat kan... alleen ik.. ik heb dat wel zoveel mogelijk proberen uit te sluiten doordat ik ook het Afrikaanse netwerk van moeder erbij betrek.. He we hebben één heel leuk gesprek gehad waar jij toen bij was (knikt naar Hinke), toen zaten er heel veel vrouwen, en die geven aan dat zij binnen hun eigen gemeenschap ook wel heel uitzonderlijk is qua gedrag.
- H: Oké, ja.
- B: Dus dat geeft mij het idee dat het niet perse iets is wat heel cultuurgebonden is. Ja. En we hebben ook aangemeld voor onderzoek, maar ze wil zelf niet onderzocht worden. Dus dat maakt het ook extra lastig.
- W: Dat maakt het zeker lastig..
- B: Dan kun je dat niet uitsluiten.
- W: En je kunt er ook niet mee verder.
- H: Je kunt er inderdaad helemaal niets mee omdat je ook die taal niet spreekt.
- B: Klopt.
- W: Lijkt me heel lastig ja, zo'n situatie.
- B: Ja, is het ook wel. Maar de kinderen zitten nu in een heel leuk pleeggezin en daar gaat het super goed met ze dus.
- H: Dus dat is in ieder geval goed.
- B: Klopt.
- W: En weer, wat ik bij kinderen net vroeg in het algemeen, wat zou je, eh, over de omstandigheden zegmaar voor het ontwikkelen, welke vaardigheden moet de ouders in het algemeen hebben vind jij, om op te voeden?
- B: Welke vaardigheden ouders in het algemeen.. Ehm, ja.. ik denk dat ouders ehm, goed moeten kunnen aansluiten bij de beleavingswereld van hun kinderen. Als de ouders bij elkaar zijn moeten ze ook goed kunnen communiceren met elkaar. Ik vind dat ouders ook moeten kunnen reflecteren, want als je met je kinderen omgaan dan geven kinderen heel veel signalen ook over jou af, dat is echt een soort spiegel, dat kun je negeren of je pakt het op, dus je moet over een bepaalde sensitiviteit kunnen beschikken. En ehm, het is meer een eigenschap dan een vaardigheid maar kinderen vragen heel veel geduld. Je kunt dingen niet in het hier en nu oplossen, dat is echt soms een planning van weken of soms van jaren. En je moet wat dat betreft heel erg ver vooruit kijken. En ehm, je moet in staat zijn om je eigen gevoel ook te kunnen overstijgen. Door bijvoorbeeld soms streng te zijn op het moment dat je eigenlijk denk van 'ah laat maar', meer toegeeflijk wilt zijn. Dat je dat dan wel herkent bij jezelf maar dat je dan dat, dat je daar je gedrag niet door laat leiden. En dat je iets doet wat een meer rationele keus is in plaats van een gevoelsmatige.
- W: Met het oog op het belang van het kind.
- B: Met het oog op het belang van het kind. Ja.
- W: En je noemt ook reflecteren, denk je dat iedere ouder daartoe in staat is?
- B: Nee, maar ik vind ook niet dat iedere ouder zomaar kinderen moet kunnen krijgen.
(gelach)
- Dat klinkt als een harde uitspraak, maar daar denk ik wel over, en ik denk dat het merendeel van mijn collega's daar ook zo over denkt. We hebben ook wel te maken met ouders die, waarvan al 3 of 4 kinderen uit huis zijn geplaatst en gewoon zeggen van joh, we gaan gewoon door, we gaan gewoon door met kinderen maken. Het maakt mij allemaal niets uit. Of een vrouw waarvan laatst, waarvan al 3 kinderen van uit huis waren geplaatst, die was in de 40, die vroeg nog om invitro vertiSahratie aan.
- W: Echt?
- B: En die kreeg het ook. Toen kreeg ze de vraag van nou we hebben hier drie bevruchte eicellen wilt u ze allemaal, toen zij ze ja dat wil ik wel. Kwam he, er kwamen drie kinderen uit, waarvan eentje wat minder gezond en eentje heel ongezond met echt een chronische ziekte.

- Die wilde ze niet, die heeft ze gewoon afgestaan, die wilde ze niet mee naar huis nemen, en die andere die wat minder gezond was ook niet, ze heeft alleen de gezonde gehouden.
- H: Ooo.. dat is wel heel erg.
- B: Ja dus het gaat om, mensen kunnen soms zo kinderen als een ding zien. Wat je kan wegwerpen en gewoon zo ongeïnteresseerd over kunnen zijn. Dus daarom denk ik ook, en dat is wel stellig, maar sommige ouders zouden helemaal geen kinderen mogen krijgen. Ze zouden gewoon een soort van bewijs moeten halen, net zo als een rijbewijs ofzo.
- (gelach)
- W: Voordat je mag beginnen..
- B: Voordat je mag beginnen.
- H: Nou ja, je bespaart kinderen wel een hoop leed. Als je het vanuit dat oogpunt bekijkt, en dat doe je hier bij Bureau Jeugdzorg natuurlijk, dan snap ik dat ergens wel. Omdat je kinderen heel veel leed kunt besparen.
- B: Ja want wij leven in een super complexe maatschappij en je kinderen groeien ook op in deze maatschappij, en er worden veel eisen aan jou gesteld, aan de kinderen zo meteen, om dat allemaal goed te kunnen begeleiden, ja dat is heel erg moeilijk als je bijvoorbeeld al niet op jezelf kunt reflecteren.
- W: Nee daarom, ja.
- B: En ik heb ook heel vaak ouders, ik bedoel, bij dat gebrek aan reflecteren denk ik ook aan bijvoorbeeld een vader die ik heb die gewoon een ontzettende gebrekkige impulscontrole heeft, die heel erg vaak boos wordt maar dat helemaal niet door heeft. Die is dus heel erg externaliserend, die zegt ja, natuurlijk wordt ik boos want de belasting stuurde mij weer zo'n brief of want zij zei dat en dat. Maar hij wordt boos en dat kind is erbij. En die heeft dat vermogen niet.. dus dat kind wordt maar met zijn boosheid geconfronteerd, wordt daar bang van, daarom vind ik het wel echt een voorwaarde dat je dat in ieder geval in een bepaalde mate kan.
- H: Ja.. dus eigenlijk vooral dat de ouder zelf, een aantal vaardigheden heeft, om het kind op te voeden.
- B: Ja en ook wel vermogens om het te kunnen doen. Dat vind ik wel ja.
- W: Hé en je zei net al iets over eh de ouder moet soms dingen opgeven voor het kind, ehm, we hadden ook een vraag van nou iedereen heeft natuurlijk zijn eigen autonomie, zijn eigen persoonlijkheid, ook die ouder.. in hoeverre vind je dat die ouder zijn of haar autonomie onderschikt moet maken in het belang van het kind?
- B: O dat vind ik, dat is een lastige vraag. Want kijk, ook juist jouw autonomie en de mate waarin je dat kunt verweven in je ouderschap, maakt je tot een goede ouder. He, anders zou je allemaal dezelfde ouders hebben zegmaar. Naar mate je meer als je je autonomie uit kon schakelen. Dus ik denk dat het juist nodig is. Ehm, maar misschien gaat jouw vraag, dus dan interpreteer ik hem, dus dat is eigenlijk een vraag aan jou, als je het niet erg vind, zo van in hoeverre gaat het er bijvoorbeeld concreet om als je bijvoorbeeld voor dat je kinderen had vier keer per week uit ging, dat als je kinderen hebt je dat nog maar één keer in de maand kan doen. Snap je? Dat is ook een bepaald belang wat je dan onderschikt maakt en ik denk dat je, dat het daarmee valt of staat ook, het proces wat je daarin doormaakt.
- W: Dus gezien dat stukje zou je zeggen van ja, daarin moet hij wel..
- B: Ja je moet bereid zijn om daarin heen veel offers te brengen. Ja. En dit is dan een heel duidelijk voorbeeld maar het gaat eigenlijk wel veel verder. Want je, je hebt straks gewoon heel weinig vrijheid. Nee maar als je dat vooraf een beetje incalculeert, je kunt niet helemaal bedenken hoe het helemaal zal gaan als het echt zo is, maar dat is wel iets wat je moet gaan doen.
- H: Nou we hadden inderdaad ook wel als voorbeeld een beetje de vraag van bijvoorbeeld de vader die elke avond gaat voetballen, inderdaad..
- B: Dat kan niet..
- H: Of op moet geven of er misschien één avond van moet gaan maken.

- B: Ja precies. Ja zo'n praktisch voorbeeld. Want ja wat wil je nou, het kan niet én én. Enne, en als het én én wordt, moeten kinderen altijd voorgaan. Naar mijn idee hoor.
- H: Ja dat denk ik ook.
- W: En andersom, de situatie van, ik zei natuurlijk in hoeverre moet een ouder iets opgeven voor het kind, maar andersom, in hoeverre mag een kind wel zorgen voor zijn ouders, waar ligt dat de grens?
- B: Een kind zorgen voor zijn ouders?
- W: Ja in de zin van eh, als we het net hadden over kind kunnen zijn, niet alle situaties zijn natuurlijk zo dat een kind écht kind kan zijn, in hoeverre zeg je dan van nu gaat het echt te ver, nu is het niet goed voor het kind, maar in hoeverre kan het acceptabel zijn dat een kind soms dingen doet die soms niet helemaal zijn leeftijd past?
- B: Nou, ik denk dat de grens moet liggen, en dat hoort echt bij het werk van mij als jeugdbeschermer, wanneer het kind in zijn ontwikkeling wordt bedreigd. He dus opzich als je moeder ineens ziek wordt en je moet dingen gaan doen in het huishouden, dat soort zaken, dan kan dat zijn, ook voor een bepaalde periode, daar kunnen ook even wat dingen onder gaan lijden, maar als het gaat betekenen dat jij vier maanden of langer gewoon helemaal niet meer naar school gaat, he dan, dan ondermijnt het jouw cognitieve ontwikkeling. Dus het gaat echt om een ontwikkelingsbedreiging dan. En dan nog blijft het nog wel een beetje maatwerk. Want je moet altijd belangen tegen elkaar afwegen. Het kan ook een bedreiging zijn dat je bijvoorbeeld tegen zo'n kind zegt nu plaatsen we je uit huis, we laten jouw moeder maar stikken, en je gaat weer naar school. Dan heb je dat stukje school wel gefikst, maar dan is het probleem niet opgelost, want dan raakt het kind sociaal-emotioneel weer heel erg in de knel.
- W: Ja..
- B: Dus er is niet een eenduidige grens. Maar er is altijd een afweging tussen allerlei belangen en ontwikkelingstaken.
- W: Ja..
- H: Maar het belangrijkste is wel wat je noemt dat de ontwikkeling niet bedreigd moet worden. Dat dat eigenlijk gewoon door moet kunnen gaan.
- B: Ja dat is het.
- H: Vanmorgen hadden we inderdaad ook een voorbeeld van als je moeder ineens d'r been breekt, ja dan kan het best zijn dat jij eens een extra boodschapje moet doen of iets dergelijks. Ja dat moet dan ook op een bepaalde leeftijd gewoon kunnen. Zolang het maar niet inderdaad belemmerd in je ontwikkeling.
- B: Precies. Zelfde als een kind bijvoorbeeld een maand niet naar school gaat ofzo. Ja dat kan een keer gebeuren, maar veel langer moet het ook niet zijn.
- H: Ja.. Duidelijk.
- W: Dus samengevat, wat is volgens jou een goede ouder?
- B: Maar dat mag jij dan doen toch?
- (gelach)
- B: Nou een goede ouder is in de eerste plaats een ouder die gek is op zijn kind, kind op de eerste plaats zet, en dat betekend concreet dat die ouder ook in staat is om zijn eigen belang op de achtergrond te schuiven wanneer dat nodig is, wanneer het kind daarom vraagt, die sensitief reageert op het kind, weet wat het kind nodig heeft en er voor zorgt dat het kind gewoon in een hele goede situatie kan opgroeien. He met eh voldoende structuur, voldoende regels, duidelijkheid, en stimulans op alle gebieden. Dat zou het zijn.
- W: Ja. Mooi. Concreet ook wel.
- B: Ik hoop het. Ja.
- W: En als we dan eh, dan komen we automatisch ook wel een beetje bij autonomie en verbondenheid, dat is ook wel leuk want in het gesprek hoor je het ondertussen ook zelf, omdat je er zoveel mee bezig bent.. Ehm die twee begrippen, werk je daarmee?

- B: Ehm ja, in sommige casussen concreter dan andere. Bijvoorbeeld in de casus van Julia speelt dat een hele belangrijke rol. Dan wordt het ook als ontwikkelingsbedreiging opgevoerd dat haar autonomieontwikkeling verstoort raakt. Dus in, die begrippen komen, of trouwens, meer autonomie dan verbondenheid. He als het gaat om het letterlijk verwoorden ervan. Maar verbondenheid zie ik ook als een kind uit huis geplaatst is er voor zorgen dat het contact met de biologische ouders in stand blijft. He dat die band, verbondenheid dat staat daarvoor, die band blijft bestaan. En dat is wel wat we, wat onze opdracht is en wat we ook altijd proberen. Waar we altijd veel energie insteken.
- W: Mooi. Dat hadden we inderdaad ook als vraag. Van eh, hoe je bijvoorbeeld bij uit huis plaatsing werkt met die verbondenheid, of met loyaliteit ook eigenlijk.
- B: Ja. Nou op die manier dat we er altijd voor zorgen dat het contact zo goed mogelijk is stand kan blijven en daar gaan we heel ver in. Ja. Zo ver dat ik ook wel eens in een spreekkamer zit met een bezoeksregeling en een vader die anderhalf uur om de haverklap aan het schreeuwen is maar dat we toch maar blijven omdat het kind er gewoon heel veel plezier aan heeft. Ja.
- W: Dus dan is in die zin werken aan verbondenheid wel een doel van hulpverlening.
- B: Ja. Alleen niet letterlijk zo verwoordt, maar wel, als je kijkt naar wat verbondenheid inhoudt en betekend.
- W: Ja. Want hoe zou je die begrippen zelf omschrijven?
- B: Ehm.. in dit kader dan het in tact houden van een band. Ehm, maar ik denk dat je het ook wel ruimer zo kunnen zien, eh en daar zijn we ook mee bezig, dat we minder vanuit de autonomie als gezinsvoogd of casemanager ons werk uitvoeren, maar dat we überhaupt bij alles wat we doen dat meer in verbinding doen met de mensen waarmee we werken. Die cliënt, maar ook het netwerk eromheen en de andere instanties. Dusse.. dat is een wat ruimere definitie. Maar ik denk dat, dat verbondenheid steeds meer zijn intrede doet. Steeds minder de autonomie als het gaat om de taken en verantwoordelijkheden van een casemanager bij Bureau Jeugdzorg.
- W: Ja precies.
- B: We doen meer met elkaar. Eerst deden, namen we de beslissingen in een heel klein teampje met een teamleider een gedragsdeskundig, nu doen we dat al in een basisteam met veel meer collega's eromheen, enne we betrekken daar ook veel meer onze cliënten bij. Er is meer verbinding.
- H: En wat voor gevolgen heeft dat? Wat merk je dat dat..
- B: Ja echt een zootje. Ik wil hier echt weg. Maar goed er is zo weinig werkgelegenheid.. geef mij die autonomie maar. Ehm, een groter draagvlak voor de beslissingen die je neemt, ehm, dat is een voordeel..
- H: Voor Bureau Jeugdzorg of ook bij de client?
- B: Ehm, bij de cliënten. Ehm, meer mogelijkheden ook, binnen het netwerk ook. Dat je minder snel naar een instelling gaat en meer probeert in het netwerk op te lossen. Dat ook. Meer in tact houden van de band eigenlijk, de verbondenheid ook van de ouders. En een nadeel is een veel grotere tijdsinvestering. In een al heel drukke situatie.
- W: Ja..
- H: Ja het verbinden kost natuurlijk meer tijd dan dat je gewoon autonoom optreedt.
- B: Ja op de korte termijn wel maar op de langere termijn niet. Dan levert het meer tijd op. Alleen eh op het moment dat het meer tijd oplevert zie je vaak dat de zaak dan over kunnen worden gedragen naar de jeugdhulpverlening. En dan komt er weer een nieuwe zaak waarbij je weer opnieuw moet beginnen.
- H: Daar heb je er dus nog niks aan..
- B: (lacht) ja zo zou je dat kunnen zien ja.
- H: Maar betekend dat ook dat je jeugdbeschermingszaken sneller kunt afsluiten? Dus dat een client, dat een casus minder lang onder beheer zegmaar valt van Jeugdbescherming?
- B: Nee. Voor mijn eigen afstuderen ben ik bezig met een project wat juist gaat over het verkorten van die doorlooptijden en het is al jaren lang stabiel. Ondanks de intrede van

- oplossingsgericht werken. En sterker nog, we kregen een training van een oplossingsgericht werken bureau en die is al heel lang betrokken bij Bureau Jeugdzorg Brabant en die beweerde stellig dat de duur van de OTS'sen al heel lang is gedaald met 20%. Ik heb daar de cijfers van gezien, het is toegenomen met 5%. Ten opzicht van 5 jaar geleden. En absoluut niet gedaald.
- H: Echt?
- B: Op één of andere manier, ik weet ook niet hoe dat komt, heeft het dat effect tot dusver niet. Gek genoeg.
- H: Maar jullie zijn hier natuurlijk nog niet zo heel lang bezig met dat je in een groter verband beslissingen neemt en echt dat verbindend werken.. Dus misschien dat dat op termijn daaruit blijkt dat je misschien een OTS sneller kunt afsluiten?
- B: Dat kan. Maar dat doen ze daar al jaren en jaren, terwijl dat cijfermatig nergens terug te vinden is. Maar dat kan misschien ook een andere verklaring hebben, dat weet ik niet. Nee. Het lijkt er gewoon echt op dat de toestroom van jeugdbeschermerscliënten min of meer stabiel is, de doorlooptijd ook min of meer stabiel is en eh, dat er nog geen goede manier gevonden is om dat te verkorten. Ja. Niks aan te doen. Nee. Maar misschien is dat verbondenheid wel, ja wie weet.
- W: En hoe definieer je autonomie dan? Want je zei net ook, bij haar is het ook een concreet doel zeg maar van haar autonomie wordt bedreigt, haar autonomieontwikkeling, waar heb je het dan concreet over?
- B: Nou ik denk, autonomie bestaat bij de gratie van verbondenheid, dus dat is eh, tegelijkertijd, het kan alleen maar samen, allebei. Je kunt alleen maar binnen verbondenheid autonoom zijn. He want, het gaat erom dat je je identiteit ontwikkelt of je een beetje los maakt, of een eigen ik vormt, en dat kan alleen maar binnen die verbondenheid. Anders gaat dat niet. Ehm, dus dat is een aspect, dat het bij elkaar hoort. En ja, autonomie gaat om de, ja, om een eigen individu te ontwikkelen eigenlijk.
- W: Ja. Ja dat is leuk want de dingen die je noemt hadden we inderdaad ook een stelling van. Om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om je werkelijk te verbinden met iemand moet je autonoom zijn.
- B: Ja.
- W: Ja dat zei je eigenlijk net al.
- B: Klopt. Ja daar sta ik echt helemaal achter. En ik heb jouw vragen ook niet van te voren gezien (lacht).
- W: (lacht) Nee daarom. Nee het is wel leuk want we hebben meer interviews dat we daarop komen zeg maar en dat mensen dat ongeveer zeggen en dat we zeggen van hé dat is juist die stelling die we...
- B: Ja. En dat is ook zo. Ja.
- W: Nou eigenlijk gaan we best heel snel. Owja we hebben nog een stelling. Verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven. Herken je dat of?
- B: Ehm.. ja ik vind het ook niet echt een vaardigheid. Maar ik weet ook niet of het voor veel mensen echt een gegeven is.
- W: Want..
- B: Want hoewel denk ik feitelijk iedereen wel verbonden is met iemand, is het van best wel wat mensen de beleving die ik ken dat ze dat niet hebben, dat ze die verbinding niet voelen. Terwijl die er wel is en ook door de ander zo wordt ervaren. Maar dat het niet wederkerig is. Het is geen vaardigheid, het is wel een vaardigheid om je verbindingen sterker te kunnen maken en daarop te investeren. Maar ik vind het nog een vaardigheid, nog een gegeven. Als je het op een subjectieve manier bekijkt.
- W: En denk je dan ook aan de begrippen als hechting bijvoorbeeld, loyaliteit, is dat ook hoe je gegeven ziet?
- B: Ehm, hoe bedoel je?

- W: Nou als je zegt van het is een gegeven, dus het is er op één of andere manier, ook al wordt het niet ervaren..
- B: Nee dat vind ik dus niet. Ik vind het niet echt een gegeven.
- W: Nee dat vind je niet. Dus hoe kijk je dan aan tegen dingen zoals hechting, want dat valt natuurlijk een beetje samen met iets wat er is of wat er moet zijn of..
- B: Hechting is ook geen gegeven. Dat kan gaan, en dat kan ook niet gaan. He waarbij, je zou kunnen denken er is automatische een band tussen moeder en kind.. (telefoon gaat over) bijvoorbeeld die moeder, daarbij is de hechting geen gegeven. Die verbondenheid komt niet goed tot stand. Die moeder voelt gewoon niet zoveel voor dat kind. Die ziet het meer als een ding wat iets nodig heeft, en ze kan wel feitelijk bieden, maar echt gevoelsmatig die verbondenheid, was het maar een gegeven. Dat zou echt het aantal klanten terug dringen denk ik bij Bureau Jeugdzorg.
- (gelach)
- H: En loyaliteit dan, zie je dat als een gegeven? Want het is natuurlijk wel een beetje de theorie vaak, van nou je bent verbonden met je ouders, die verticale loyaliteit..
- B: Nou zo zou je natuurlijk, je kunt het op allerlei niveaus bekijken he. Je kunt het op allerlei niveaus bekijken. Want je bent verbonden met je ouders, bijvoorbeeld door middel van de wet, er staat gewoon ergens letterlijk, je komt eruit voort, dus dat is ook een vorm van verbondenheid. Ik heb het denk ik over een andere manier van verbondenheid, soort van gevoelsmatige vorm van verbondenheid. Meer op een emotioneel vlak. En wat jij zegt van loyaliteit.. ehm, in principe is ieder kind, wil ieder kind loyaal zijn naar zijn ouders toe. En dat woord in principe staat ook voor uitzonderingen. Bijvoorbeeld zijn er kinderen met autisme, waarvoor dat begrip heel abstract is. En die daar een heel ander idee van hebben van loyaliteit dan wij. Er zijn ook kinderen die zoveel mee hebben gemaakt met hun ouders dat ze voor een gedeelte van de tijd helemaal niet meer loyaal aan ze willen zijn. En misschien wel nooit meer. Maar ik denk dat het gros van de kinderen, laten we zeggen 99% dat wel is. En dat het ook een, dat ouders er ook vanuit moeten gaan dat kinderen altijd loyaal aan hen wil zijn. En aan allebei de ouders, niet aan één.
- W/H: Ja.
- W: Je maakt eigenlijk onderscheid tussen loyaliteit en hechting en die verbinding..
- B: Ja precies. Want je noemde ze in één adem en toen dacht ik van waar wil je dat ik op reageer. Want het heeft wel met elkaar te maken, maar het zijn voor mij ook wel losse begrippen.
- W: Oké. Ja. We hebben nog een afsluitende stelling. Zo snel gaan we al.. De theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen.
- B: De theorie... ten grondslag aan mijn handelen. Ehm, ik ben het ermee eens als het woord 'de theorie' veranderd wordt door 'het principe van'. Want 'de theorie' zegt mij niet zoveel. Ik weet niet precies wat er wordt bedoeld met de theorie van autonomie en verbondenheid en welke theorieën je het dan over hebt. Maar er is wel een principe van autonomie en verbondenheid wat heel erg verweven is met mijn werk en wat ook wel een uitgangspunt is voor het werk. Ja.
- H: En welk principe is dat dan?
- B: Ehm, het principe dat, dat dit altijd een thema is in welke relatie dan ook. Tussen partners, tussen ouders en hun kinderen.. en dat het ook altijd een heel belangrijk thema is.
- H: Bedoel je dan, ja dan interpreteer ik dat misschien een beetje. Maar bedoel je dan als ouders hier komen zegmaar met een kind zegmaar, als die aangemeld wordt of via de kinderrechter, dat de problemen die dan spelen eigenlijk altijd te maken hebben met autonomie en verbondenheid?
- B: Ja en bijvoorbeeld ook eh, ja, dat het altijd een thema is wat daarbij een rol speelt. En plus, extra, omdat een gedwongen maatregel die ingrijpt in de levens van mensen, hun autonomie min of meer beperkt. He want ze kunnen als ouder niet zomaar zelf meer allerlei beslissingen nemen, er is altijd iemand die meekijkt. En dat je automatisch ook moet zorgen dat je de verbinding krijgt met die ouders. Bijvoorbeeld als ik die twee woorden hoor en ik denk aan de

maatregelen die we uitvoeren, dan is dat ook een link, ook een hele belangrijke link. Ja. Ik vind het wel mooie begrippen. Naar mate ik ze meer van jullie hoor beginnen ze bij mij ook meer te leven. Ofzo. Dat ik door zo'n soort van bril meer ga kijken denk ik. Dat het wel zou kunnen. Ja.

H: Ja dat hebben wij natuurlijk ook wel een beetje.

W: Ja, als je er zo lang mee bezig bent en eerst al de literatuurstudie natuurlijk.. dan neem je het gewoon mee.

B: Ja want voor jullie is 'de theorie van autonomie en verbondenheid' de theorie die jullie kennen over autonomie en verbondenheid.

W: Daarom dacht ik ook hé dat is leuk om te onthouden hoe bepalend soms één woord kan zijn in je vraag of in je stelling.

H: Ja.

W: Nou we hebben denk ik beste wel weer veel interessante dingen naar boven..

H: Ja je was erg concreet.

(...) Praktische afronding

6.5 – interview C.

Jeugdhulpverlener
10-04-2013

- H: Nou, wij hebben de rapportage van Peter en Sahra, hebben wij gelezen en we willen in dit interview vooral stilstaan bij jouw visie op hulpverlening en gaandeweg hopen we dan te komen tot autonomie en verbondenheid, dat we automatisch al daarop komen van op wat voor manier ben je daar mee bezig. En onze ervaring tot nu toe is ook wel dat je daar gaandeweg het gesprek ook wel op komt. En de vragen zijn er natuurlijk ook wel op gericht. We hebben drie thema's, het kind, de ouder en de hulpverlener. Op alle drie de thema's willen we wat nader ingaan.
- C: Oké.
- H: Nou we willen eerst ingaan op het kind en de eerste vraag is eigenlijk: op welke manier heeft het kind kind kunnen zijn in de thuissituatie. Dus dan hebben we het met name over Peter en Sahra. Hoe vind jij dat zij kind hebben kunnen zijn in de situatie waarin ze op zijn gegroeid.
- C: Ik denk dat daar, dat zij allebei te kort zijn gekomen in dat stuk, kind kunnen zijn in de thuissituatie. Ja.
- H: En op wat voor manier zijn ze tekort gekomen, kun je dat..
- C: Ehm, ik weet niet of ik het antwoordt daarmee goed geef, maar bij Peter bijvoorbeeld, door zijn loyaliteitsproblematiek en het belast worden met ouderproblematiek, ehm, is hij bezig met zaken waar hij op zijn leeftijd eigenlijk helemaal niet mee bezig hoort te zijn. Dus in die zin vind ik dat hij onvoldoende kind kan zijn.
- H: En wat voor zaken zijn dat dan? Vooral zaken die te maken hebben met die loyaliteit of?
- C: Ja. Ouders die mekaar ofwel zwart maken in zijn richting of ehm, moeder die heel verdrietig is om de scheiding, en waar Peter getuige van is die dat voelt, ziet, meemaakt.. Ja.
- H: En Sahra?
- C: Bij Sahra is het denk ik meer dat ze ehm, Sahra had uit mijn hoofd PDD-NOS, moeder kan niet met die problematiek omgaan, moeder ergert zich aan Sahra, ehm, en Sahra mag er eigenlijk überhaupt niet zijn, laat staan dat ze kind mag zijn. Ja. Deze moeder heeft zo'n negatieve houding ten opzichte van Sahra, dat, dat vind ik maken dat ze geen kind kan zijn.
- H: Want Sahra heeft toch ook een zus?
- C: Ja, Charlotte. Dat is het lievelingetje zegmaar, en Sahra die moet maar weg. Ja.
- H: Ja dat viel me inderdaad ook wel op, dat hebben we toen ook tegen elkaar gezegd, die zus die doet het allemaal maar goed en je ziet ook in die rapportage die wordt helemaal opgehemeld door moeder en Sahra wordt helemaal weggecijferd.
- C: Ja dat is echt sneu. Klopt. Terwijl het tegelijkertijd een meisje is die hier zit te vertellen van nou ik vind het zo gezellig als mijn moeder, al is ze maar in huis, weet je wel en dan al doen we niks samen, maar dan vind ik het gewoon leuk als mijn moeder er is. Ik denk die behoefte is er zo erg.. maar goed, ja.
- H: Die wordt niet opgepakt door moeder.
- C: Nee absoluut niet. Nee.
- H: Jammer.. En wat vind je wel passend voor een kind in die leeftijd waarin ze zich bevinden van hoe ze kind moeten kunnen zijn.. welke ehm, waar zou je dat aan moeten zien? Wat zou.. even denken hoe ik dat nu even goed zeg.. Nou bij Peter zeg je die wordt eigenlijk teveel belast met volwassen problematiek door die scheiding, wat zou die wel nodig hebben waardoor hij kind zou kunnen zijn?
- C: Ehm, ik denk ehm, ja dat klinkt ook weer zo algemeen, maar ik denk dat hij leeftijdsadequaat benaderd wordt, dus dat er leuke dingen met hem gedaan worden, dat hij aandacht krijgt, dat hij zijn verhaal kwijt kan, dat hij kan spelen, eh en natuurlijk mag een kind heus wel eens zien dat zijn ouder verdrietig is, ehm daar ontkom je ook niet aan, maar wel binnen bepaalde grenzen. En binnen bepaalde frequentie. Dus dattie, minder zorgen op zijn schouders heeft.

- H: Ja. En Sahra?
- C: Eigenlijk op een gekke manier ook wel weer hetzelfde. Maar ik denk bij haar leeftijd ook meer dat ze er echt mag zijn. Ik bedoel het is een jong meisje in ontwikkeling dus dat ze er mag zijn en dat ze ehm, dat ze d'r moeder wel als moeder ervaart maar ook als steunbron. En praatpaal en.. ja voor een meisje van die leeftijd is een moeder hartstikke belangrijk.
- W: Zeker ja, ook als identificatiefiguur..
- C: Ja precies.
- H: En als we dan kijken naar welke omstandigheden een kind nodig heeft, om kind te kunnen zijn dus bijvoorbeeld wat ouders moeten bieden, om ehm, wat een kind nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen, wat zeg je dan nou die dingen vind ik daarin wel belangrijk?
- C: Op de eerste plaats liefde, veiligheid, in de breedste zin van het woord, structuur, aandacht, tijd, ja.. regels, grenzen, ook, even zo goed..
- H: Dat hoort inderdaad ook wel bij die structuur, dat je regels en grenzen krijgt.. Ja. Het is wel grappig, ik kon je eigenlijk al wel vertellen welk antwoordt er ging komen.
- C: Zegt iedereen hetzelfde?
- H: Ja iedereen zegt liefde natuurlijk en veiligheid, dus dat vind ik wel leuk om te horen. Hé en op welke dingen let jij het meest, als jij in een gezin komt en je eh let op de ontwikkeling van het kind, want daarom kom je natuurlijk, omdat het kind bedreigd wordt in zijn ontwikkeling, omdat er thuis problemen zijn, wat zijn dan dingen waar jij het meest op let, in zo'n situatie?
- C: Pffoe.. So. Daar moet ik echt over nadenken, want.. En dat komt door de manier waarop wij werken binnen de jeugdhulpverlening en die analysetrajecten moeten we eigenlijk zo gauw mogelijk zoveel mogelijk informatie hebben dus let je eigenlijk op 1000 dingen tegelijk zonder dat je daar heel bewust van bent maar ehm, inderdaad die veiligheid, ook zijn er signalen van verwaarlozing of kindermishandeling of, eigenlijk of is de situatie in ieder geval good enough om niet acuut te hoeven ingrijpen. Dat is al de basis zegmaar, dat moet je op de eerste plaats zeker weten. En daarna ga ik pas wat breder kijken van wat is hier nu aan de hand en wat is hier nodig.
- H: Dus je kijkt vooral naar is het op dit moment nog goed genoeg. Kan het kind hier nu nog blijven of moet het nu uit huis.
- C: Precies, dat is het eerste wat je moet weten eigenlijk.
- W: De basis ook eigenlijk een beetje.
- C: Ja exact.
- H: Duidelijk. We hebben nog een vraag waarom let je op deze dingen maar eigenlijk heb je dat al een beetje gezegd, ik hoor het ook wel een beetje terug, dat je zegt van nou een kind heeft veiligheid en liefde nodig om zich te ontwikkelen, en die veiligheid is ook eigenlijk het eerste waar je op let als je in een gezin komt. Dus dat eh.. is op zich wel een logisch gevolg.
- C: Ja.
- H: En als we naar de ouders kijken, hoe vind je dan dat de ouders van Peter ouders zijn en de ouders van Sahra, of de moeder van Sahra, hoe vind je dat zij ouders zijn?
- C: De ouders van Peter dat vind ik buitengewoon treurig wat daar gebeurt, zij ehm, met name vader vind ik kan niet kijken naar het belang van de kinderen en kijkt vooral naar zijn eigen belang, naar wat hij nodig heeft, wat hij belangrijk vindt, wat hij wil en ziet niet dat zijn kinderen nog niet toe zijn aan de stappen dus hij gaat veel te snel. Hij forceert, dat is wat hij doet. Moeder slaat teveel door in dr eigen verdriet. En daar is ze zich wel van bewust, ze weet het ook, ze doet er ook haar best voor omdat niet te doen maar het gebeurt wel. En zij zal ook ongemerkt allerlei in blik, in he zodra er gevaar dreigt, en die kinderen pakken dat op. He dat, dat ervaren dat zij boos en verdrietig is omdat vader haar verraden heeft met haar beste vriendin. Dus in die zin geldt het ook wel voor moeder, dat ze eerder kijkt naar wat ze zelf nodig heeft he, dus dat zit er nog wel een beetje.. Ja.
- H: En het verschil is dan dat vader zich er totaal niet van bewust is en moeder, zij weet het wel, die doet ook haar best om het te veranderen maar dat lukt niet.
- C: Ja dat is wel het verschil.

W: Ik vind het altijd weer zo, vanuit die ouders gezien snap je hun verhaal ook weer, vanuit die moeder..

C: Tuurlijk. Ja.

W: Is altijd zo dubbel allemaal he.

C: Ja. Nee maar ik snap het wel. En ik ben zelf ook moeder en als mij zo iets zou overkomen dan zou ik ook denken van ja... ja ik bedoel, het is allemaal wel begrijpelijk, het is niet oké, maar je snapt het wel. Ja.

H: En hoe zie je dat bij Sahra?

C: Ehm, bij Sahra.. Ja de afwezige moeder eigenlijk. Op alle fronten, maar vooral emotioneel is ze niet aanwezig. Ja.

W: Is ze dat bij die zus dan wel?

C: Die indruk.. ik heb haar nooit in interactie met die zus gezien, maar de indruk die ik krijg, zoals ze erover praat, denk ik het wel ja.

W: Owja.

C: En Sahra voelt dat.

W: Dus het is iets wat ze wel kan ofzo. Het is niet onkunde of onmacht van die moeder in het algemeen, maar richting haar echt.

C: Ja.

H: Dat ze het inderdaad gewoon niet wil, omdat Sahra niet goed genoeg is. Of omdat Sahra.. dat ze die eigenlijk niet wil.

C: Ja. En bij deze vader, die heb ik dan nooit gezien, maar dan valt het me op dattie ehm, collega van mij, stagiaire die heeft hem aan de telefoon gehad en hij toont zich dan wel betrokken maar vervolgens duurt het weken voordat hij een reactie op een verslag geeft. Weet je wel, terwijl je denkt van jij wilt toch ook dat er iets gaat gebeuren, dat er hulp komt voor je dochter, doe dan ook iets. Dat vond ik ook weer zo iets dan denk ik ja..

W: Typisch ook ja.

C: Ja. Daar heb je dus twee ouders die er niet echt voor je zijn.

H: Ja dat is wel sneu want daar kan zo'n meisje echt niks aan doen.

C: Nee.

H: En als we dan kijken, we hebben nu natuurlijk vooral wel gehad over wat ze niet goed doen of tenminste naar wat ze eigenlijk anders zouden moeten doen. Welke vaardigheden vind jij dat een ouder moet hebben? Om een kind goed op te kunnen voeden?

C: Ja welke vaardigheden.. ehm, ja, ik denk, maar dan gaan we weer he, sowieso in staat zijn om lief te hebben. Ik bedoel als je dat al niet kan wordt het allemaal wel erg lastig. Ehm, verder denk ik dat je ehm, flexibel moet zijn, duidelijk, consequent, ja..

H: En flexibel, op wat voor manier bedoel je dat dan?

C: Ehm, nou ja flexibel, omgekeerd niet star zijn. Ik denk dat kinderen zoveel van je vragen dat je je ook moet aan kunnen passen aan de behoeften van het kind.

H: Oké op die manier. Dat je op die manier flexibel genoeg bent om die behoeften te vervullen vooral eigenlijk.

C: Precies, precies.

H: Ja. En mis je dan die vaardigheden bij de ouders van Sahra en Peter? Flexibel zijn en..

C: Ja. Met name bij de vader van Peter dan en de moeder van Sahra. Ja. Nee die vind ik allebei niet bepaald flexibel zegmaar.

H: Niet echt capabel genoeg om een ouder te zijn.

C: Nee. In dat gedeelte niet nee.

H: Want als we het hebben, net noemde je er al wel iets van, nou iedereen heeft een eigen autonomie, iedereen heeft een eigen persoonlijkheid, ehm, en gewoon is een persoon. En in hoeverre vind je dat een ouder zijn eigen autonomie moet opgeven in het belang van het kind? En als voorbeeld hebben we daar al een keer bijgenoemd een vader die zeven dagen in de week gaat voetballen en nouja terwijl hij er eigenlijk vijf van de zeven dagen voor zijn kind

- moet zijn maar er dan eigenlijk niet is, als je naar zoiets kijkt of misschien in de bredere zin van het woord, in hoeverre vind je dan dat de ouder zijn autonomie op moet geven?
- C: Ik denk daar waar het kind zich niet veilig kan ontwikkelen en niet krijgt wat hij nodig heeft, daar zal een ouder zich op aan moeten passen. Ik denk niet dat je als ouder je hele autonomie op moet gaan lopen geven en daar wordt je ook niet gelukkiger van en dat draag je dan ook weer uit naar je kind dus, maar het moet niet de veiligheid en de ontwikkeling van het kind in de weg gaan staan. Je moet het kind niet belemmeren.
- W: Dus je zet het kind in die zin soort bovenaan zegmaar. Zo van daar moet eerst naar gekeken worden.. die ouder heeft wel zijn eigen autonomie maar wel dat het belang van het kind veilig is zegmaar.
- C: Ja dat denk ik wel ja. Dat moet wel voorop staan.
- H: Ik zit een beetje met de vraag te spelen van in, waarom vind jij het belangrijk dat de ouder ook wel zijn eigen autonomie vasthoudt, tenminste na het belang van het kind maar..
- C: Omdat ik denk dat als je geen, als je niet voldoende eigen autonomie hebt, dat je je dan niet gelukkig voelt. Als mens, als persoon niet en dus ook niet als ouder. Want dan loop je jezelf voorbij.
- H: Dus dan bedoel je eigenlijk als je niet toegeeft aan je eigen behoeften, bijvoorbeeld ontspanning of iets van voetbal dat je dan daaraan voorbij gaat en dat je dan ook het kind niet kunt geven wat het nodig heeft.
- C: Ja. Ja.
- H: En in hoeverre vind je dan dat een kind moet zorgen voor zijn ouders? Dat zie je natuurlijk heel vaak, misschien bij Peter wel een beetje, dat die moeder dan verdrietig is en dat Peter dan misschien wel voor dr gaat zorgen, gaat troosten. In hoeverre vind jij dat passend bij Peter of bij Sahra en wat is dan passend voor welke leeftijd?
- C: Ik vind het bij allebei niet passend. Maar ik denk wel, maar dat zei ik straks al, ik vind ook niet dat je, dat je mag stellen van een kind zou nooit eens zijn ouders mogen troosten ofzo, dat is onzin. Ik denk tuurlijk, dat gebeurt en dat zal in ieder gezin weleens gebeuren. Maar ik denk als dat een structurele situatie is binnen het gezin, de manier van, ja dan vind ik het fout.
- H: Ja.
- C: Dan wordt het een soort parentificatie.
- W: Dan gaat het ten koste van het kind-zijn zegmaar
- C: Ja.
- H: Ik vind het wel mooi dat je dan.. Want we hadden inderdaad ook van de week het voorbeeld van dat iemand noemde bijvoorbeeld een moeder met een gebroken been, dan moet je misschien ook eens een keer een boodschap doen offe.. maar dat is tijdelijk, maar dat moet niet structureel zijn.
- C: Nee. Klopt. Ja.
- H: Ik vind dat wel mooi want we hadden inderdaad dan ook de vraag van wanneer mag dat wel of wanneer mag dat niet en welke leeftijd is dat wel of niet passend.. maar als je zegt van het moet niet structureel zijn het mag soms best wel is, dan vind ik het wel een duidelijk antwoordt. Dat kun je op alle leeftijden natuurlijk toepassen.
- C: Absoluut. Ja.
- H: Ja. Lijkt me wel lastig ook ja. Van wanneer is het structureel en.. ik bedoel kijk als het elke maand één keer gebeurt dan wordt het op een gegeven moment ook structureel natuurlijk. Dat lijkt me best lastig van hoe moet je dat in de praktijk dan weer tot uiting brengen.
- C: Ja.. En ik denk dan, stel dat het zowel de moeder betreft en het kind vervallen in dat patroon, dan kan het lastig zijn om weer uit dat patroon te komen. Ja. Dan wordt het een gewoonte.
- H: Ja. Hé we hebben het natuurlijk een beetje over de ouder gehad, als je het dan een beetje samenvat, wat is dan volgens jou een goede ouder?
- C: Ik denk een ouder, een goede ouder weet goed wat een kind nodig heeft, in het belang van het kind kan kijken en inderdaad die liefde, veiligheid biedt wat een kind nodig heeft. passend ook bij de leeftijd van het kind. Ja.

W: En kijken in het belang van het kind, denk je dat iedere ouder daartoe in staat is?

C: Nee dat kan niet iedere ouder. En er zijn ook ouders die dat gedeeltelijk kunnen. En ik denk dat iedere ouder, dat nooit altijd kan. Maar dat is ook normaal. Ja.

H: Je kunt niet altijd helemaal perfect zijn.

C: Nee. Ik zal ook niet altijd helemaal naar het belang van mijn dochter, mijn dochter is nu 21, 22, ik zal ook wel momenten hebben gehad dat ik onvoldoende, ik de haast van alledag even niet zo naar haar belangen hebben gekeken. Ja weet je, dat gebeurt. Maar ook hier geldt weer van het moet niet altijd..

W: Niet altijd.

C: Ja. Niet altijd even erg zijn.

H: Bij jou is geen jeugdbescherming om de hoek gekomen..

(gelach)

H: Ja maar ja, soms in de haast van alle dag gebeurt dat gewoon inderdaad, jij moet naar je werk en hupatee, dan moeten we gewoon even opschieten. Ja.. ik bedoel het is gewoon praktisch gezien dan is dat gewoon soms zo. Ja dat is wel zo ja.

C: Ja.

H: Hé en als we dan kijken naar jouw rol als hulpverlener en we kijken naar de termen autonomie en verbondenheid, welke uitleg geef jij aan die termen? Als je aan autonomie denkt waar denk je dan aan, en aan verbondenheid?

C: Pfoe. Ehm, ja autonomie het, het bij jezelf blijven zegmaar, je eigen ontwikkeling daarin, je eigen eh zijn zegmaar, ehm, en verbondenheid, ehm, ja ik denk, ja dat vind ik ook wel met overgave te maken hebben.

H: En wat bedoel je daar precies mee?

C: Nou ja, of dat nu is tussen twee volwassenen is of tussen een ouder en een kind, maar je je overgeven aan de ander en ook aan de behoeften van de ander.

H: Dus dat je daarin ook aansluit bij wat de ander nodig heeft.

C: Ja.

H: Ja dat is denk ik ook wel een beetje de definitie wat wij eraan hebben gegeven inderdaad. Van autonomie nou dat je, dingen waarbij je vooral gericht bent op jezelf eigenlijk, zoals zelfstandigheid en zelfverzorging en eigenlijk al die dingen die daarmee te maken hebben eigenlijk. En verbondenheid van nou, gericht zijn op de ander, er voor de ander kunnen zijn maar ook je kunnen laten troosten dat heeft natuurlijk ook weer met verbondenheid te maken.

W: Ja het is wel mooi dat je het woord overgeven dan eigenlijk.. ja dat is ook als je je laat troosten wat jij bijvoorbeeld als voorbeeld geeft, dat is ook iets waar je je aan moet overgeven.

C: Ja.. precies.

H: Tegelijkertijd zie je ook weer dat moet je eigenlijk ook zelf doen. Dus het heeft ook weer heel erg met elkaar te, het overlap elkaar soms ook wel heel erg. Want je bent natuurlijk altijd zelf weer in die verbondenheid. We hadden daar ook een stelling over, over autonomie en verbondenheid, ik zal hem even oplezen. En als ik hem moet herhalen moet je het maar zeggen, want het is wel een lange stelling.. Om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om werkelijk je te verbinden met iemand moet je autonoom zijn. Wat vind je daarvan?

C: Ja volgens mij klopt het. Ja in de zin van het één kan niet zonder het ander bestaan. Nee. Je hebt dat allebei nodig. Ja. Het één is een voorwaarde voor het ander..

H: Heb je daar een voorbeeld van?

C: Ehm..

H: Misschien een casus waar je dat duidelijk in terug ziet ofzo..

C: Ongetwijfeld hoor, maar ik zou het nu zo 123 even niet weten..

H: Oké. En zie je dat misschien bij jezelf als hulpverlener, hoe je daar mee bezig bent, met die begrippen, ben je daar bewust of misschien onbewust mee bezig?

- C: Nou ik vond het wel leuk, want ik heb toen jullie hiermee begonnen of mij benaderden, toen dacht ik volgens mij ben ik daar helemaal niet zo mee bezig. Maar dat ben je wel degelijk, maar dat ben je je niet zo bewust. Ik denk met Peter bijvoorbeeld heb ik die, dat kennen jullie wel he, die drie huizen van oplossingsgericht werken..
- H: Ja ik ken dat wel..
- C: Enne, dan komen eigenlijk al die twee die dingen terug. Het stukje wat hij bij moeder, ook bij vader probeert te halen en niet krijgt, maar ook ergens wel dat hij ook ergens boos is om dingen en dingen raar vindt. Enne daar zie je het allebei in terug. Alleen nu kijk je, nu denk ik daar anders over omdat wij het erover hebben. Ja.
- H: Nou dat vind ik wel mooi, om te zien dat je daar nu eigenlijk ineens bewust van wordt omdat wij inderdaad met dat thema bezig zijn en dat jij er over na gaat denken en denkt van hé eigenlijk ben ik daar best wel mee bezig.
- C: Ja.
- H: Dat is wel leuk wat daar hebben we ook een stelling over, eigenlijk een afsluitende stelling, maar.. De theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen. Gister verving iemand al 'de theorie' door 'het principe' van autonomie en verbondenheid..
- C: Ja.. Ja weet je, nu we het er zo over hebben, komt dat wel aardig in de buurt. Alleen niet bewust. Dat is het denk ik. Maar het klopt wel, ja.
- H: Leuk. Dat hadden we in andere gesprekken ook wel, dat mensen zoiets hadden van hé daar ben ik toch wel mee bezig. Dan kom je daar gaandeweg het gesprek ook wel op.
- C: Ja.
- H: Hé en waar ik ook wel benieuwd naar ben is waar richt jij jezelf op als hulpverlener. Richt jij je bijvoorbeeld vooral op de autonomie van een kind of zet jij meer in op verbondenheid tussen jou en ouder of tussen de ouders en het kind..
- C: Ehm..
- H: Ben je als hulpverlener bijvoorbeeld heel erg van wat ik zeg dat moet gebeuren of zoek je juist meer die aansluiting..
- C: Ik zoek wel meer de aansluiting denk ik. Maar.. ehm, het hangt ook een beetje, het hangt ook een beetje van de casus af. Bijvoorbeeld een meisje dat je op een crisisopvang plaatst, ik noem maar een voorbeeld he, ik denk dat ik daar eerst meer geneigd ben om te richten op autonomie omdat ze uit een hectische situatie komt en pas daarna weer ga kijken van oké he nu kom je weer wat dichterbij jezelf om het zo te noemen en dan kun je weer naar die verbondenheid toegaan. Denk ik.
- H: Ja.. En als we zeggen, dat is ook wel een beetje een stelling, van verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven. Herken je dat of ben je het daar mee eens of helemaal niet?
- C: Is geen vaardigheid maar een gegeven.. Ja dat denk ik wel ja. Ik denk dat dat eerder een gegeven is dan iets wat je, een vaardigheid klinkt bijna als iets wat je aanleert ofzo.. maar daarvoor hoort het teveel bij mensen zegmaar, om te kunnen zeggen.. nee ik zou het geen vaardigheid willen noemen.
- H: Kun je.. want ik ben wel benieuwd, want..
- C: Je kunt daar wel aan werken denk ik. Maar in de basis moet er in ieder mens bijna al wel iets zitten denk ik.
- H: Heb je het dan ook over, tenminste daar hadden wij het ook wel over, als je het over verbondenheid hebt heb je het natuurlijk ook wel over hechting, over loyaliteit.. doel je daar dan ook een beetje op, dat het daarom een gegeven is?
- C: Ja.. Nou precies, in die hoek zit ik meer ja.
- H: En net had je het over dat meisje die je bijvoorbeeld geplaatst hebt op een crisisgroep, als je dan kijkt naar verbondenheid is een gegeven, ook juist vanuit die loyaliteit gezien, is het dan ook een doel voor jou om te werken aan die verbondenheid tussen ouders en dochter op zo'n moment?
- C: Ja ook. Ja. Na verloop van tijd. Eerst even pfft..
- W: Even rust.

C: Ja.

H: Dus eigenlijk wat je net zei natuurlijk, eerst die autonomieontwikkeling, laat het eerst allemaal maar even rustig gaan, dat je dan daarna meer op die verbondenheid ingaat.

C: Ja.

W: Maar uiteindelijk zet je daar altijd weer op in?

C: Ja. Behalve daar waar het echt niet haalbaar is.. ja.

H: Ja het verschilt natuurlijk heel erg per situatie.

C: Ja.

H: Volgens mij hebben we eigenlijk alles al wel een beetje..

C: Wat zijn we snel.. ben ik zo kort van stof ofzo? (lacht)

H: Nou ik weet niet, volgens mij hebben we alles wel wat we willen weten.. Je bent ook gewoon wel concreet. De één noemt wat meer voorbeelden en de ander is gewoon wat korter, maar volgens mij is het wel compleet zo.

W: Denk je dat het iets is vanuit Bureau Jeugdzorg, dat je daar bijvoorbeeld mee werkt? Wij hebben ook meer interviews gehad en iedereen zegt wel een aantal dezelfde dingen dat het ook iets is van het werken hier, of denk je dat hulpverleners bij andere instellingen daar ook meer werken?

C: Dat moet haast wel.. dat moet haast wel. Ik kan me niet voorstellen.. ja het lijkt mij wel ja. Maar ook zij zullen zich er niet zo bewust van zijn denk ik.

W: Ja precies..

C: Ja..

(...) Praktische afronding

BIJLAGE 7 – Uitwerking interviews

Bijlage 7 – Uitwerking interviews

Hulp-verleners	7.1 – Het kind Fragmenten	Labels
	Hoe vind je dat het kind kind is in deze situatie?	
P.	Pauline heeft zeker kind kunnen zijn in de thuissituatie. Alleen Pauline is zelf gaan blowen en is zelf heel opstandig gedrag gaan laten zien, waardoor dat niet meer mogelijk was. En qua hulpverlening, is er door een vorige collega van mij MST ingezet, en dat heeft absoluut niet aangesloten bij Pauline. Wel bij het systeem, maar niet bij Pauline. Waardoor de rol ouders-kind echt in gedrang kwam. Maar Pauline heeft alle ruimte gehad om zich te ontwikkelen. Met één kanttekening, ze heeft een broertje die PDD-NOS heeft, en ook een verstandelijke beperking, en daar is veel aandacht naar uitgegaan. En ik denk dat daarom de aandacht van Pauline afgeleidt is, op het moment dat zij de aandacht nodig had. Dat je te vroeg op straat loopt, en je je veiligheid zoekt bij je, de peergroep zegmaar. En niet meer thuis waar die hoort. Toen werd zij wat moeilijker, kwam ze in de puberteit, verlies je als ouders even de connectie met je kind.. En als je dan niet alert genoeg bent, dan is, dan is het heel makkelijk dat kinderen op zo'n moment gaan afglijden.. En Lyke heeft nooit kind mogen zijn thuis. Groeit op met haar moeder en haar moeder heeft een hele ambivalente relatie met Lyke. En moeder heeft Lyke ook nodig. En moeder heeft Lyke ook belast met haar problemen. En dat is ook de problematiek van Lyke. Zelf zegt ze dat één van de problemen is dat moeder haar niet vrij kan laten, want als ze maar vijf minuten later thuis is dan wordt er al gebeld, en als ze dan niet opneemt gaat moeder echt op de fiets erachteraan of ze het fietsje wel kan vinden. Lyke is veel te vroeg belast met problematiek van haar moeder. Moeder heeft psychiatrische problematiek en ik denk dat moeder haar teveel belast heeft met haar scheidingsproblematiek en de verhalen. Ze heeft een tijdje geleden wel dat ze dwanghandelingen had, waarbij ze zei dat ze het deed om haar moeder te beschermen. Zodat haar moeder niets zou overkomen. Daarin heeft ze geen kind kunnen zijn.	Voldoende ruimte kind zijn Te weinig aandacht Belast met ouder / scheidingsproblematiek Parentificatie Ouder heeft kind nodig
M.	Ik zie aan Tio hoe hij kind is in zijn thuissituatie, dat was hij niet, en tegelijkertijd weer wel. Dus er zit een hele dubbelheid in. Hij was zorgend, was heel erg zelfbepalend, is hij nog steeds, ik praat even in de was maar het is nog steeds. Hij zorgt heel erg voor zijn moeder, had weinig tijd en ruimte om gewoon kind te zijn, niet de ouderzorgen op zich te nemen, want zijn moeder heeft een psychiatrische aandoening, die hoort allerlei stemmen, dus daar was hij altijd heel druk mee bezig, om maar te zorgen dat de situatie voor zijn moeder maar zo rustig mogelijk was. Dus daar binnen zie je dat hij niet echt kind kon zijn, maar in zijn handelen, dus in het drammerige en in wat hij allemaal wil, dus hij wil bijvoorbeeld heel veel computerspelletjes kopen, of hij zat uren achter de computer, of hij maakte zijn huiswerk niet, daarin zie je dat zijn kind-gedeelte heel sterk nog was. Dat vind ik in zijn situatie het dubbele. Op bepaald gebied is hij te sterk en te volwassen geworden heel jong, en dat zie je omdat zijn moeder dat niet heeft kunnen bijsturen, dat op ander gebied, hij juist te kinderlijk is gebleven. Of juist in zijn kind-zijn hangt. Nou dat geeft	Parentificatie Te jong volwassen Te lang kind

	denk ik ook in hemzelf heel veel innerlijke conflicten. Want aan de ene kant wil hij het heel erg graag en denkt hij dat hij ook heel volwassen is, want hij heeft heel veel zorg gehad. Aan de andere kant, loop hij ook heel erg tegen zichzelf aan. Dat het hem eigenlijk niet lukt, omdat zijn ontwikkeling niet evenredig is opgegaan. Zijn kind-zijn is ook heel sterk. Alleen als je dan ziet in discipline, in afspraken nakomen, in, daar is hij dus niet die volwassene in. Dus daarin zie je dat kind-zijn heel erg naar voren komen. Maar in het zorgen voor zijn moeder en het zorgen voor zijn zusje en het zorgen dat de situatie maar zo stabiel mogelijk blijft, de zorg dat zijn vader niet bij zijn moeder zou komen, daarin is hij de man en is hij de sterke. En ja, dat botst. Dat gaat niet samen. Ik denk dat Symone ook niet heel erg kind heeft kunnen zijn. Op hele jonge leeftijd was er natuurlijk vermoeden van seksueel misbruik, nou dat heeft wat met een kind gedaan. Vanaf toen zijn haar ouders uit elkaar gegaan, zij heeft vader nooit gezien. Haar moeder was ook psychisch belast, die had bordeline en ADHD en kon niet voor zichzelf zorgen. Als je dan ziet dat kinderen toch gaan zorgen voor hun ouders. En toen zijn ze uiteindelijk geplaatst in een pleeggezin. En daar is dan heel veel tijd in gaan zitten om kind te worden. En nu inmiddels denk ik, doordat ze heel lang in een pleeggezin hebben gezeten, dat dat kindniveau er ook heel erg mag zijn. En kan zijn. Dus dat komt wel omdat er in dat pleeggezin tijd en ruimte voor was. En dat kon bestaan. Terwijl in haar eigen thuissituatie, nu woont ze weer grotendeels bij haar moeder thuis, en is er een bezoeksregeling met haar vader. Dan zie je dat er eigenlijk gelijk weer heel veel onrust ontstaat. Vanuit ProPersona geven ze dan wel aan: we zien wel weer dat zij veel meer zorg gaat dragen voor haar moeder. Dus dat geparentificeerd zijn met de ouder, dat maakt dan dat een kind niet meer echt kind kan zijn. Dus je ziet niet aan hoe ze eruit zien dat ze heel erg zorgend zijn. Maar in het gedrag wel. Ze hebben geen kind kunnen zijn. Dus het speelse, het geen zorgen hebben, dat is er nooit geweest. De onbevangenheid mis je. Maar je ziet dan wel dat hij pp één vlak veel heeft ontwikkeld, dat hij op dat andere vlak niet tot die volwassenheid komt. Maar ja, en dat is aan kinderen, maar dat is niet de onbevangenheid van een normaal kind. Snap je wat ik daarmee bedoel?	Zorgen voor moeder Onvoldoende ruimte kind-zijn In pleeggezin wel kind Ontbreken onbevangenheid
J.	Bij Anne is dat beter nu. In het verleden niet, denk ik. Dat was toen ze verwaarloosd was en omdat ze ook geconfronteerd werd met enorme scheiding tussen die ouders toen. En nu gaat dat met Anne heel erg goed. En ook moeder is enorm gegroeid in haar opvoedkundigevaardigheden. En denkt veel meer in het belang van het kind, maar ook vanuit het kind. Van wat heeft Anne nodig? En dat doet moeder nu heel goed en stiefvader, haar nieuwe partner, die doet dat ook wel prima. Aan de andere kant kan ze ook heel spontaan en gek vreemd en maar ook leuk vreemd reageren. Dat je denkt van ja, ze ook best nog wel kind en ze best wel heel onbevangen, soms is dat zelfs wel te. Dat je denkt past dit wel bij deze leeftijd, bij wijze van spreke.	Verwaarlozing Kan meer kind-zijn dankzij hulp moeder Meer onbevangen

	Bij Aran vind ik dit veel dubieuzer. Vader met name heeft Aran in het verleden enorm verwaarloosd, heeft alleen maar aan zijn werk gedacht en is er gewoon niet voor de thuissituatie geweest. Moeder heeft onvoldoende vaardigheden en macht, pedagogische macht zeg maar, om Aran de baas te zijn. Maar goed, ouders zijn nu weer bij elkaar. Vader kan nu meer thuis zijn voor de kinderen, voor beide jongens zo meteen. Wat deze ouders hebben gedaan is de kinderen enorm betrekken bij die scheiding en spanning tussen die ouders. Ik denk dat Aran wat sneller volwassen is geworden. Als je hem nu ook ziet is het gewoon een man. Dus ja, dat vind ik wel een lastige. Ik denk dat Aran wel wat, wat sneller volwassen is geworden dan had moeten.	Verwaarloosd Vader meer aanwezig Snel volwassen
B.	Voor Julia geldt dat het eigenlijk een beetje dubbel is. Julia zat in een symbiotische relatie eigenlijk met haar moeder. Zo zou je dat kunnen zeggen. En dat betekend dat zij veel te lang afhankelijk is gebleven van haar moeder. Dat zou je ook kunnen interpreteren als veel te lang kind. Veel te lang, als je verdrietig bent of bang, bij je moeder in bed kunnen stappen. Tot aan 16 jaar toe. Dus in dat opzicht is ze misschien juist teveel kind gebleven. Terwijl ze veel meer aan haar autonomie had moeten werken. En daar de mogelijkheden niet voor kreeg. De andere kant, het dubbele is, dat Julia wel ook ergens een heel wijs, volwassen meisje is. En dat heeft te maken met het feit dat ze al heel vroeg werd geconfronteerd met zaken als een scheiding, een gewelddadige vader die op de stoep kwam, allerlei dreigingen, en angsten, dus in een bepaald opzicht is ze teveel kind en in een bepaald opzicht is ze veel te volwassen. Bij haar is het veel helemaal wat dat betreft uit balans. En als ik dan toch één antwoord moet geven op jouw vraag, dan denk ik dat snelle volwassenheid een groter stempel drukt op haar ontwikkeling dan het stukje kind kunnen zijn. Want dat stukje te lang kind kunnen zijn komt eigenlijk voort uit al die nare gebeurtenissen. Daardoor heeft die moeder zoiets gehad van ik ga jou nu heel erg beschermen, en dus, dat vind daar zijn oorzaak. Dat is eigenlijk de bron. En als het gaat om Rianne, dan heeft Rianne heel veel dingen niet kunnen doen die andere kinderen wel konden. Zij werd thuis met allerlei wisselende volwassenen geconfronteerd, er werd thuis met haar niet gespeeld, er werd met haar nauwelijks gepraat, er was heel veel ruzie om haar heen, dat zijn allemaal volwassen zaken eigenlijk en er was te weinig aandacht voor haar kind-zijn en haar behoeften als kind. Dat werd wel gecompenseerd door school, en het Medisch Kinder Dagverblijf, maar thuis, bij haar moeder echt die gezinssituatie kon Rianne eigenlijk niet voldoende kind-zijn naar mijn idee. En is ze daardoor ook beschadigd geraakt.	Te lang afhankelijk van moeder Te vroeg volwassen Te lang kind Geen kind kunnen zijn Te weinig aandacht Niet voorzien in behoeften
C.	Ik denk dat zij allebei te kort zijn gekomen in dat stuk, kind kunnen zijn in de thuissituatie. Bij Peter bijvoorbeeld, door zijn loyaliteitsproblematiek en het belast worden met ouderproblematiek, is hij bezig met zaken waar hij op zijn leeftijd eigenlijk helemaal niet mee bezig hoort te zijn. Dus in die zin vind ik dat hij onvoldoende kind kan zijn. Ouders die elkaar ofwel zwart maken in zijn richting of moeder die heel verdrietig is om de scheiding, en waar Peter getuige van is die dat voelt, ziet, meemaakt.	Loyaliteit/ Ouderproblematiek

	Bij Sahra is het denk ik meer dat ze, Sahra had uit mijn hoofd PDD-NOS, moeder kan niet met die problematiek omgaan, moeder ergert zich aan Sahra, en Sahra mag er eigenlijk überhaupt niet zijn, laat staan dat ze kind mag zijn. Deze moeder heeft zo'n negatieve houding ten opzichte van Sahra, dat vind ik maken dat ze geen kind kan zijn. De zus van Sahra is het lievelingetje, en Sahra die moet maar weg. Tegelijkertijd is het een meisje die hier zit te vertellen van nou ik vind het zo gezellig als mijn moeder, al is ze maar in huis, weet je wel en dan al doen we niks samen, maar dan vind ik het gewoon leuk als mijn moeder er is. Ik denk die behoefte is er maar die wordt niet opgepakt door moeder.	Er niet mogen zijn Geen aandacht voor behoeften
--	--	--

	Wat is (wel) passend voor het kind/jongere in deze fase/leeftijd?	
P.	Ouders moeten er dan op dat moment zijn, maar die ouders hebben dan de verwachting dat kinderen groter worden en volwassener en het wel kunnen. En ze kunnen het nog niet. Dan hebben ze nog net dat stukje zorg hebben ze dan juist nog nodig. En juist dan zou het belangrijk zijn dat, heel veel ouders zeggen als ik kleine kinderen heb dan moet ik er zijn, maar eigenlijk is het veel belangrijker dan je er juist op dat moment er bent. En dan gaan ouders er juist vanuit dat je er niet meer hoeft te zijn, omdat ze al zo groot zijn.	Aanwezigheid ouders
M.	Je hebt natuurlijk allerlei levensfasen. En je bij al die levensfasen, horen allerlei ontwikkelingen. Ik denk dat dat heel normaal is als een kind zich ontwikkelt, maar als dan die onbevangenheid kan blijven, en ook de autonomie ontwikkeling, dat groeit ook steeds meer, dus hoe ouder je wordt, hoe meer jezelf mag bepalen wat je wel en niet wil en in gesprek kan met je ouder of met je verzorgende, nou dat hoort daar bij. En als je dan kijkt naar Hanna en Symone, die zijn 9, en Tio die is 13, 14, dus ik denk dat Tio nu eigenlijk in een fase hoort te komen dat hij wat meer zorg voor zichzelf gaat hebben en wat meer ruimte kan krijgen. En omdat dat bij zijn levensfase hoort. En het opnieuw ontdekken van hoe verhoud ik mij tot mijn moeder, op het moment dat ik tiener ben, maar goed, omdat dat al helemaal doorbroken is, doordat hij nu ergens anders woont, ben ik wel benieuwd, maar dat weet je nu nog niet, hoe hij daar nu doorheen gaat. Dus dat normale proces wordt eigenlijk een soort doorkruist. Ik wel denk is dat je bepaalde grote lijnen ziet in je eigen persoonlijke ontwikkeling.	Onbevangenheid Leeftijdsadequate benadering
J.	Nou, ik denk Aran nu wel een leeftijd heeft, dan is het ook wel een beetje normaal als je af en toe wat voor je ouders doet in ieder geval. Of dat echt meteen zorgen is, ik denk zelfs in dien nodig zou dat ook nog kunnen, stel dat moeder een been breekt denk ik dat je op die leeftijd wel mag verwachten dat Aran een tandje bij zet en wat helpt met allerlei dingen. En dat kun je zelfs van Anne ook al verwachten. Ik bedoel de kleine klusjes van eh tafel dekken of eh de spullen naar de afwasmachine brengen of naar de keuken brengen. Hè dus het is natuurlijk heel afhankelijk van de situatie. Dus ik denk ook dat als ouders een ernstige ziekte zouden krijgen, dat ze daar heel alert op moeten zijn. Van hè wacht even maar ik wel kinderen en die moeten zich wel doorontwikkelen. Je moet onafhankelijk van, en	Bijdrage kind congruent leeftijdsfase Voortgang ontwikkeling

	natuurlijk krijgen ze er altijd iets van mee en dat is niet altijd slecht want daar leren ze ook een heleboel van. Maar uiteindelijk staat het kind zijn wel voorop.	
B.	Voor Rianne geldt dat zij, ik vind dat bij Rianne lastig omdat er ook een heel cultureel aspect is. Maar daar heeft ze wel last van, want bijvoorbeeld in Afrika, ja daar spelen ze op een heel andere manier en gebeurd opvoeden op een andere manier. Maar Rianne is wel hier geboren en ze heeft ook allemaal voorbeelden, voorbeeldjes van kinderen hier, die wel een Nederlandse opvoeding krijgen.. Wat ik Rianne en haar zusje Lianne heel erg had gegund was dat moeder en vader beter in staat waren om echt in te spelen op hun behoeften. Dus om na te denken van wat heb jij nodig. En om ze daarin ook te stimuleren, bijvoorbeeld om met andere kinderen te spelen, stimuleren op het gebied van spel, speelgoed in huis te hebben, goed samen te werken met allerlei volwassenen om de kinderen heen, en ook met de kinderen te kunnen communiceren in hun eigen taal. Dat is wat ik haar concreet had gegund. En ik had het Julia gegund dat ze loyaal kon zijn aan beide ouders. Dat de ouders zijn gescheiden, oké. Maar dat de ouders daardoor zo slecht met elkaar zijn gaan communiceren dat zij daar last van heeft gehad, dat het zo'n negatieve ontwikkeling heeft gehad, dat vind ik echt onnodig en jammer. Ik denk dat zij zich veel relaxer had gevoeld en veel minder last had ondervonden van al die gebeurtenissen als de ouders gewoon met elkaar waren blijven communiceren. Dan kon ze loyaal blijven.	Inspelen op behoeften Stimulatie Loyaal kunnen zijn aan beide ouders
C.	Ik denk bij Peter dat hij leeftijdsadequaat benaderd moet worden, dus dat er leuke dingen met hem gedaan worden, dat hij aandacht krijgt, dat hij zijn verhaal kwijt kan, dat hij kan spelen, en natuurlijk mag een kind heus wel eens zien dat zijn ouder verdrietig is, daar ontkom je ook niet aan, maar wel binnen bepaalde grenzen. En binnen bepaalde frequentie. Dus dat hij, minder zorgen op zijn schouders heeft. Bij Sahra is het eigenlijk op een gekke manier ook wel weer hetzelfde. Maar ik denk bij haar leeftijd ook meer dat ze er echt mag zijn. Ik bedoel het is een jong meisje in ontwikkeling dus dat ze er mag zijn en dat haar moeder wel als moeder ervaart maar ook als steunbron. En praatpaal en voor een meisje van die leeftijd is een moeder hartstikke belangrijk.	Leeftijdsadequate benadering Gezien worden

	Welke omstandigheden heeft een kind nodig om te ontwikkelen volgens jou?	
P.	Ik denk dat het meest belangrijke op dat moment is er zijn en de communicatie. Hoe ga je hoe communiceer je met elkaar. En hoe luister je naar elkaar. Ik denk dat dat het belangrijkste is. Want je kunt een kind niet meer sturen op een gegeven moment. Die wil ook niet meer gestuurd worden. Die wil in zijn onafhankelijkheid erkent worden. Alleen je kunt nog wel de veiligheid bieden waarbinnen dat gebeurd. Thuis met een kopje thee, gewoon heel pragmatisch er zijn. Want je hoeft niet te ingewikkeld te doen met de puber en elke dag te gaan zitten, want dan is	Open communicatie vanuit ouders Aanwezig zijn

	het verzet ook alleen maar groter. En waar ben je mee bezig en welke vrienden heb je en wat denk je nu, want dat verzet wordt alleen groter. Maar thuis met het kopje thee hoe was je dag.. dat is heel belangrijk.	Tijd
M.	Ik denk een bepaalde veiligheid, om kind te kunnen zijn, geborgenheid, en dat is die veiligheid, ik denk dat veiligheid heel belangrijk is. Want in veiligheid zit liefde, zit geborgenheid, zit ruimte krijgen en ruimte op de juist momenten weer afgebakend worden. Veiligheid in relaties, hoe is de onderlinge relatie van de ouders, nou, als daar spanning in zit merk je gelijk dat dat weer een effect heeft op de ontwikkeling van het kind. Maar als die relatie goed loopt, als dat veilig is, of voorspelbaar, of helder, dat valt allemaal onder dat veiligheid bij mij. Dan zie je dat een kind weet waar die aan toe is en dus kan groeien of kan floreren.	Veiligheid Liefde Geborgenheid Ruimte krijgen en afbakenen Goede relatie tussen ouders
J.	Nou, begrip en dat ouders begrijpen dat kinderen dat nodig hebben. En liefde en aandacht en de gelegenheid daartoe, dat ze niet gedwongen worden om iets te doen dat niet bij het kind zijn hoort. Dat de ouders in alles in staat stellen om hun kind voor zover het kan gezien de omstandigheden die er dan is zoveel mogelijk kind te laten zijn ja.	Begrip Liefde Aandacht
B.	Ik denk dat het in de kern wel neerkomt op in eerste plaats liefde en geborgenheid, daar begint het mee. En ik durf er bijna mijn hand voor in het vuur te steken dat, ik weet zeker dat alle ouders bij Bureau Jeugdzorg dat ook hebben, en ook kunnen bieden, maar ook een gevoel van basisveiligheid, ouderwets structuur en regelmaat, daar sturen we toch telkens ook op aan, en ouders die het belang van hun kind voor hun eigen belang zetten. En in staat zijn om zich ook echt in het kind te kunnen verplaatsten. En ook in staat zijn om dat ook om te zetten in gedrag. En wat wij heel vaak zien bij ouders is dat, dat ouders die liefde wel hebben, maar ehm, niet in staat zijn om daar ook iets hards tegenover te zetten. Dus 'wil je een snoepje? Ja, natuurlijk, neem maar een snoepje', tot je kind 100 kilo weegt, zoals bij een casus die ik heb. Hè dus het is heel lief, maar uiteindelijk is het helemaal niet lief om niet ook streng te zijn. Dus het gaat om dat lieve stuk en die strengheid erbij. Die combinatie en een goed evenwicht zorgt ervoor dat kinderen zich ook goed kunnen ontwikkelen.	Liefde Geborgenheid Basisveiligheid Structuur Regelmaat Kind prioriteit voor ouder
C.	Op de eerste plaats liefde, veiligheid, in de breedste zin van het woord, structuur, aandacht, tijd, regels, grenzen..	Liefde Veiligheid Structuur Aandacht Tijd Regels Grenzen

	Op welke aspecten let je in de ontwikkeling van een kind?	
P.	De school, hoe doet ze het op school, hebben ze contact, wat doen ze na school, gaan ze met leeftijdsgenootjes om, fietst ze met kinderen weg, wordt ze gepest, is er iemand die de pik op ze heeft in de klas.. En dat vraag ik natuurlijk ook aan de jongere zelf. En aan moeder. Gaat ze weleens uit, gaat ze teveel uit, gaat ze te weinig uit, komen er wel kinderen thuis.	Schoolprestaties Contact leeftijdsgenootjes Ligging in de groep
M.	Wij krijgen natuurlijk altijd al een soort aanmelding, dus je hebt al een beetje een idee, of een gedachte erbij, ondanks dat ik wel altijd heel erg daar ook, ik wil wel onbevangen voor mezelf daarin blijven. Want ik wil niet al het plaatje teveel inkleuren, en waar ik dan op let is, inderdaad, kan het kind kind zijn, en waar zit het in zijn leeftijdsfase. Ik probeer het kind ook altijd te zien, altijd iets met het kind te doen om connectie te krijgen om te kijken hé wat gebeurd er met hem of haar, hoe praten de ouders over het kind. En doordat je dan wat vaker contact hebt kun je ook een aantal patronen zien, vaak. En dan, aan de hand daarvan, kan je dan bepaalde dingen gaan niet concluderen, maar kun je wel weer terugleggen van joh, in het contact met jou heb ik dit en dit gemerkt, herken je dat ook bij je kind, of zie je dat ook in, of ik bedoel, in de interactie tussen jullie zie ik dit en dit, is dat herkenbaar of niet. Nou en dan heel vaak kom je toch wel tot een aantal kerndingen.	Leeftijdsfase Interacties ouder-kind
J.	Maar waar je verder natuurlijk op let is de gezondheid. Of kinderen gezond opvoed zijn qua leeftijd. Hoe is de algemene verzorging. Ik vind het helemaal niet erg als kinderen vieze kleding aanhebben. Van mij mag het ook kapot zijn, het zijn mijn normen niet maar die mag je niet opleggen aan ouders vind ik. Zo lang het maar, de prioriteit is dat het veilig is en dat die liefde en aandacht krijgt en dat het kind mag zijn, dat staat voor mij voorop. Is het kind gezond, gaat het op naar school en wordt het vaak thuis gehouden of gaan ouders op tijd met kinderen naar een arts indien nodig? Dat zijn wel belangrijke dingen. Zien ouders ook dat bijvoorbeeld een kind naar een arts moet als er iets aan de hand is. Of zien ze dat niet eens?	Gezondheid Verzorging Schoolgang
B.	We stappen er natuurlijk nooit bij de jeugdbescherming blanco in, dus we hebben altijd al een lijstje met aandachtspunten die best specifiek soms kunnen zijn en daar let ik dan ook vooral op, ehm, wat eh, zegmaar een heel concreet voorbeeld was dat ik vorige week bij een client was die heeft een kindje van 1,5.. en dat kindje viel en zij, de moeder reageerde daar totaal niet op. Terwijl het kindje echt wel hard viel en ook wat letsel had daarvan. Dus dan.. op zo'n moment let ik heel erg op hoe, op de responsiviteit van hoe reageer je op je kinderen en hoe speel je daarop in. En daar schort het dus aan basisveiligheid. Want dat kindje weet ook, ik hoef naar mijn moeder niet toe. Want die bekommert zich daar niet zoveel om. En wat ik ook doe is dat ik veel met kinderen praat van alle leeftijden. Dat ik probeer contact met ze aan te maken. En dat ik dan ook kan peilen soms, wel vaak op een verstandelijke manier maar ook heel vaak op een gevoelsmatige manier van hoe kinderen in hun vel zitten. Hoe ze reageren op mij, of op hun ouders of op een opdracht die ik ze geef, bijvoorbeeld een tekening die ze moeten maken of iets dergelijks.. en ik heb het idee dat ik daar ook wel veel uit kan halen ook al kan ik niet goed, niet in eerste instantie onder woorden brengen	Responsiviteit ouder-kind Reactie kind-hv Taalgebruik

	wat het dan precies is dat ik voel dat er iets mis is. En dat, maar dat is voor mij wel een eerste aanleiding om vervolgens op onderzoek uit te gaan. En het heeft denk ik wel heel erg te maken met in hoeverre kan een kind kind zijn. Kinderen zenden signalen uit als ze niet helemaal goed in hun vel zitten, dan merk je dan, dat merk je vaak aan iets. Dat is dus, kan dus heel vaag zijn, maar dan kan bijvoorbeeld ook taalgebruik zijn. Vooral in scheiding- en omgangszaken hoor je dan allerlei woorden van nou ik wil niet naar papa toen want.. en dan komt er een heel sjiek woord of zo iets. Waarvan je gewoon weet van die kennis kunnen ze gewoon van niemand anders hebben dan van hun moeder.	
C.	Binnen de jeugdhulpverlening en de analysetrajecten moeten we eigenlijk zo gauw mogelijk zoveel mogelijk informatie hebben dus let je eigenlijk op 1000 dingen tegelijk zonder dat je daar heel bewust van bent maar, inderdaad die veiligheid, ook of er signalen zijn van verwaarlozing of kindermishandeling. Eigenlijk of de situatie in ieder geval good enough is om niet acuut te hoeven ingrijpen. Dat is al de basis, dat moet je op de eerste plaats zeker weten. En daarna ga ik pas wat breder kijken van wat is hier nu aan de hand en wat is hier nodig.	Signalen verwaarlozing / mishandeling

7.2 - De ouder

	Hoe vind je dat de ouder hier ouder is?	
P.	Pauline heeft echt fantastische ouders. Pauline die heeft echt ouders die heel erg open en heel erg eerlijk en heel erg duidelijk in de vertrouwensrelatie tussen Pauline en moeder. Want Pauline kon wel zeggen dat ze iets wilde maar moeder moest het eerst zien. En Pauline heeft zoals ik zei, haar toch ook wel een paar keer teleurgesteld en daarmee het vertrouwen geschonden, maar ouders hebben haar tot in de treuren gesteund. Ze kon altijd thuis komen, ze kon niet meer thuis wonen, maar dat kon ook niet meer. Maar ze kon altijd, ieder weekend thuis komen, wanneer ze maar wilde en de vakantie thuis komen. Haar ouders zijn wel echt ouders geweest voor Pauline. En die relatie is ook goed hoor, nu, met haar moeder. Eigenlijk heeft de moeder van Lyke zelf psychiatrische zorg nodig. Moeder heeft gewoon eigenlijk een eigen netwerk nodig, die haar opvangt en waarbij ze haar verhalen kwijt kan omdat ze haar verhalen niet meer bij Lyke neer moet leggen.	Open Eerlijk Duidelijk Steunend Moeder zorg kind nodig
M.	Allereerst heb ik altijd heel veel bewondering en respect voor ouders en wil ik ook vanuit dat benaderen, wat ik heel erg zie is dat je merkt dat ouders 9 van de 10 keer zelf heel veel hebben meegemaakt, dus een mega geschiedenis aan hèn, of relaties die niet goed lopen, of in hun eigen kindertijd dingen die niet goed zijn gegaan, dus ik probeer	Onmachtig

	altijd begrip te hebben voor waar zij nu zijn. En zij zijn 9 van de 10 keer daarin terecht gekomen zonder dat ze het zelf willen, dus er zit een hele grote onmacht. Ik heb alle begrip daarvoor, maar jij bent de volwassene. Jij bent degene die veiligheid hoort te bieden. Waar sta jij en wat ga je doen. En hoe pak je dat aan. En ik ben daar nooit zo van, ik kan daar heel duidelijk in zijn, naar ouders toe, maar wel met begrip. Maar ik wil dat wel soms zeggen. Van waar staan jullie. Wat willen jullie.	
J.	Nou ja, wat ik nu zei bij Anne is moeder nu echt vind ik een goede betrokken moeder. Absoluut. In het begin moest ze echt niks van Bureau Jeugdzorg en mij hebben. En als je het nu ziet, dan is het één van de makkelijkste gezinnen die ik nu heb. De samenwerking is geweldig. De biologische vader, dat is nog een heel ander verhaal. Daar kan ze absoluut niet wonen. Vader sluit echt niet aan, hij bedoeld het goed maar hij is nog steeds aan het gebruiken. Hij sluit gewoon niet voldoende aan bij de kinderen. Hij heeft wel liefde en dat toont hij ook, zeker, hij is betrokken absoluut. Maar hij is niet in staat om deze kinderen die veiligheid te bieden en de structuur. Want dat is natuurlijk ook een heel belangrijk iets. Structuur en verantwoordelijkheid nemen, dat kan deze vader gewoon echt niet. In ieder geval onvoldoende, laten we het zo zeggen. Bij Aran, heb ik er echt een zwaarder hoofd in. Moeder is een vrouw die gaat van de ene kant naar de andere. Ze zwalkt heen en weer. En ja vader is in mijn ogen een ramp voor deze kinderen. In die zin dat hij ze alles geeft en verwerpt tot op het bot. Hij kan helemaal geen duidelijkheid bieden aan de jongens, helemaal geen grenzen.	Betrokken moeder Vader wel betrokken Vader geen structuur Vader geen verantwoordelijkheid nemen Moeder onevenwichtig Vader geen duidelijkheid Vader geen grenzen
B.	Als je kijkt naar Julia, dan overcompenseert moeder dus, die is veel te veel aanwezig in het leven van Julia. He Julia heeft nauwelijks vrienden of vriendinnen, die blijft eigenlijk altijd bij haar moeder.. dus daarvan zou ik zeggen die is een beetje over-de-top-ouder. Met de beste bedoelingen maar die, die ja, die overspoelt haar met aandacht. En vader is helemaal op afstand en er is niet eens een bezoeksregeling. Dus die is gewoon echt veel te veel buiten beeld. Dat is volstrekt scheef. En als het dan gaat om Rianne zegmaar, dan is het op dit moment wel lastig omdat ze uit huis geplaatst is, en de bezoeksregeling heel moeizaam verloopt. En als er dan een bezoeksregeling is dan reageert moeder vooral op het andere zusje en niet zozeer op haar. Ze negeert Rianne een beetje. En dat betekent dat die band heel zwak is. En dat komt ook nog eens bij dat ze niet met haar kinderen kan communiceren, dus ze is wel moeder en ze is wel in beeld, want er is een bezoeksregeling en wij hebben regelmatig gesprekken met haar en ze is wat dat betreft ook heel belangrijk. Alleen als het gaat om het affectieve stukje, dan is dat heel beperkt. En dat geldt voor vader ook. Ja. Die is heel weinig in beeld en die kan echt totaal niet communiceren met Rianne. Dus ja het is heel beperkt allemaal. Wat ik het liefst zou willen zien is dat de moeder van Rianne ook wat inzicht had in wat wel en niet kan. Dat ze het inzicht heeft in van hé, misschien vind ik Jantine wel liever maar ik ga Rianne en Jantine allebei aandacht geven. Als	Moeder teveel aanwezig Vader op afstand Moeder niet beschikbaar Geen affectief contact Geen communicatie Vader niet in beeld Inzicht ontbreekt

	Jantine jarig is geef ik een cadeautje, maar als Rianne jarig is doe ik dat ook. Want dat doet ze nu niet. En als het dan, want dat soort, als er dan zo'n fundamenteel inzicht al ontbreekt, ja dan is het heel moeilijk, dat kun je niet iemand aanleren.	
C.	De ouders van Peter dat vind ik buitengewoon treurig wat daar gebeurd, met name vader vind ik, kan niet kijken naar het belang van de kinderen en kijkt vooral naar zijn eigen belang, naar wat hij nodig heeft, wat hij belangrijk vind, wat hij wil, en ziet niet dat zijn kinderen nog niet toe zijn aan de stappen dus hij gaat veel te snel. Hij forceert, dat is wat hij doet. Moeder slaat teveel door in haar eigen verdriet. En daar is ze zich wel van bewust, ze weet het ook, ze doet er ook haar best voor omdat niet te doen maar het gebeurt wel. En zij zal ook ongemerkt in haar blik, zodra er gevaar dreigt, en die kinderen pakken dat op. Dat ervaren dat zij boos en verdrietig is omdat vader haar verraden heeft met haar beste vriendin. Dus in die zin geldt het ook wel voor moeder, dat ze eerder kijkt naar wat ze zelf nodig heeft, dus dat zit er nog wel een beetje. Bij Sahra zie je de afwezige moeder eigenlijk. Op alle fronten, maar vooral emotioneel is ze niet aanwezig. Sahra voelt dat haar moeder wel aanwezig is voor haar zus. Bij deze vader, die heb ik dan nooit gezien, maar een stagiaire die heeft hem aan de telefoon gehad en hij toont zich dan wel betrokken maar vervolgens duurt het weken voordat hij een reactie op een verslag geeft. Weet je wel, terwijl je denkt van jij wilt toch ook dat er iets gaat gebeuren, dat er hulp komt voor je dochter, doe dan ook iets. Dat vond ik ook weer zoiets dan denk ik daar heb je dus twee ouders die er niet echt voor je zijn.	Vader gericht op zichzelf Moeder in staat te reflecteren Moeder blijft hangen in eigen problemen Afwezige moeder Moeder emotioneel afwezig Afwezige vader

	Welke vaardigheden moet een ouder hebben volgens jou?	
P.	Een ouder moet in de eerste plaats goed voor zichzelf kunnen zorgen om ook voor kinderen te kunnen zorgen. Dus z'n eigen leven moet een beetje in balans zijn. Stabiliteit ook. Dat is belangrijk.	Goed voor zichzelf kunnen zorgen Stabiliteit
M.	Een ouder moet verantwoordelijkheid kunnen dragen, moet veiligheid kunnen bieden aan een kind, een ouder moet grenzen kunnen geven, moet ritme kunnen creëren in het leven van een kind. Want dat creëert allemaal veiligheid. Een ouder moet normen en waarden meegeven, vanuit wie hij is, hij moet iets meegeven aan het kind. En ik denk heel veel liefde. De meeste ouders hebben heel veel liefde voor hun kind, maar er zit heel veel onmacht. Dat het gewoon niet lukt, omdat anders te formuleren of dat er anders uit te laten komen. En ik denk dat het ouders zou helpen om transparant te zijn. Dus op tijd hulp kunnen vragen, of durven vragen en dat dat niet iets zegt over hun falen, maar juist over hun bekwaamheid om dat te doen. Want nu zit er vaak een falen achter.	Verantwoordelijkheid dragen Veiligheid bieden Grenzen aangeven Normen/waarden meegeven Openstaan voor hulp
J.	Wat ik heel belangrijk vind, is dat ouders kinderen in staat stellen om kinderen te laten spelen met leeftijdsgericht speelgoed zeg maar wat bij hun leeftijd past. Ik vind het heel belangrijk dat ouders kinderen buiten ruzies houden van	Leeftijdsadequaat benaderen

	hun en in ieder geval buiten grote mensen zaken om het maar even zo te zeggen. Dus dat de kinderen daarmee niet belast worden. Ik vind het ook heel belangrijk dat ouders aansluiten bij de behoefte van het kind. Dus dat een kind boekjes krijgt waarmee die kan lezen en voorgelezen wordt als het naar bed gaat als het nog die leeftijd heeft. Dus vooral dat het niet belast wordt volwassen zaken. In ieder geval de vaardigheden dat ze buiten liefde geven, dat vind ik eigenlijk geen vaardigheid want dat heb je voor je kind neem ik aan, hoop ik. Maar ja, pedagogische vaardigheden waar bestaan die uit? Ik vind het heel belangrijk dat als je eigenlijk terugkijkt naar de ouderwetse 3 r'en, rust, reinheid en regelmaat kunnen geven. Daar zit toch vooral de basis, de basis is voor mij liefde kunnen geven, betrokken zijn en affectie kunnen tonen. En je kind laten ervaren je bent er en je mag er zijn en we houden van je. En dat een kind een thuisgevoel ervaart. En als ze dat ervaren dan ervaren ze ook veiligheid. Dus ouders moeten voor een kind, in het algemeen gezegd, een veilige thuissituatie kunnen creëren. Ja, en daar hoort natuurlijk van alles bij. Van voldoende en gezond eten, op tijd naar bed gaan en cognitie een beetje, dat de kinderen boekjes lezen en dat ze naar school gaan. Dat ze in contact mogen zijn en kunnen zijn met leeftijdsgenootjes, dat ze lekker kunnen spelen. Ik vind het belangrijkste de affectie en de liefde kunnen tonen. En ook kunnen beseffen wat een kind nodig heeft.	Niet belasten met ouderproblematiek Aansluiten bij behoeften kind Betrokken zijn Affectie tonen Structuur bieden Veiligheid bieden Gezonde voeding Beseffen wat een kind nodig heeft
B.	Ik denk dat ouders goed moeten kunnen aansluiten bij de belevingswereld van hun kinderen. Als de ouders bij elkaar zijn moeten ze ook goed kunnen communiceren met elkaar. Ik vind dat ouders ook moeten kunnen reflecteren, want als je met je kinderen omgaan dan geven kinderen heel veel signalen ook over jou af, dat is echt een soort spiegel, dat kun je negeren of je pakt het op, dus je moet over een bepaalde sensitiviteit kunnen beschikken. En het is meer een eigenschap dan een vaardigheid maar kinderen vragen heel veel geduld. Je kunt dingen niet in het hier en nu oplossen, dat is echt soms een planning van weken of soms van jaren. En je moet wat dat betreft heel erg ver vooruit kijken. En je moet in staat zijn om je eigen gevoel ook te kunnen overstijgen. Door bijvoorbeeld soms streng te zijn op het moment dat je eigenlijk denk van 'ah laat maar', meer toegeeflijk wilt zijn. Dat je dat dan wel herkent bij jezelf maar dat je dan dat, dat je daar je gedrag niet door laat leiden. En dat je iets doet wat een meer rationele keus is in plaats van een gevoelsmatige. Met het oog op het belang van het kind. Ja. Want wij leven in een super complexe maatschappij en je kinderen groeien ook op in deze maatschappij, en er worden veel eisen aan jou gesteld, aan de kinderen zo meteen, om dat allemaal goed te kunnen begeleiden, ja dat is heel erg moeilijk als je bijvoorbeeld al niet op jezelf kunt reflecteren. En ik heb ook heel vaak ouders, ik bedoel, bij dat gebrek aan reflecteren denk ik ook aan bijvoorbeeld een vader die ik heb die gewoon een ontzettende gebrekkige impulscontrole heeft, die heel erg vaak boos wordt maar dat helemaal niet door heeft. Die is dus heel erg externaliserend, die zegt ja, natuurlijk wordt ik boos want de belasting stuurde mij weer zo'n brief of want zij zei dat en dat. Maar hij wordt boos en dat kind is erbij. En die heeft dat vermogen niet.. dus dat kind wordt maar met zijn boosheid geconfronteerd, wordt daar bang van, daarom vind ik het wel echt een voorwaarde dat je dat in ieder geval in een bepaalde mate kan.	Aansluiten bij belevingswereld Goede onderlinge communicatie ouders Reflecteren Handelen vanuit verstand Geduld hebben

C.	Sowieso in staat zijn om lief te hebben. Ik bedoel als je dat al niet kan wordt het allemaal wel erg lastig. Verder denk ik dat je, flexibel moet zijn, duidelijk en consequent. Ik denk dat kinderen zoveel van je vragen dat je je ook moet aan kunnen passen aan de behoeften van het kind. Met name bij de vader van Peter mis ik de vaardigheid om flexibel te zijn en de moeder van Sahra. Nee die vind ik allebei niet bepaald flexibel.	Lief kunnen hebben Flexibel Duidelijk Consequent Aansluiten bij behoeften kind
----	---	--

	Iedereen heeft een eigen autonomie. In hoeverre moet een ouder iets van zijn/haar autonomie ondergeschikt maken in het belang van het kind?	
P.	Ja ik vind dat vanuit mijn persoonlijke visie wel. Maar, als die vader verplicht omgaat met zijn kind, dan is het niet congruent en dat voelt een kind, en dan weet ik niet of je daar iets mee oplost. Je kunt een vader aanspreken op zijn verantwoordelijkheid, en dan zeg ik van dit is wat ik hoor van je zoon of van je dochter, en dat zou die graag willen, en het is aan die vader of die eraan wil voldoen. Want als je dat als verplichting gaat doen, dan ben je niet congruent en dat voelt een kind en dan ja dan denk ik, ja in mijn optiek beschadig je de relatie dan nog misschien nog wel meer dan als hem te laten zoals hij is, want dat is bekend en veilig. Ik zou dat wel vinden. En er zit ook nog een moeder als het goed is. Die daar ook een stem in heeft. Ik bedoel als moeder het wel makkelijk vind dat die vader vijf keer in de week gaat voetballen en denkt pff dat is een stuk minder stress als hij weg is, ja..	Belang kind boven eigen belang Niet vanuit verplichting
M.	Ik denk dat hij dat niet opzij moet zetten, want vanuit je autonomie ga je alles aan. Vanuit je zijn. Dus vanuit je authenticiteit, dus vanuit wie ik ben ga ik het contact met jou aan. En als dat gezond is, dan ben je goed in staat om je kind op te voeden. Ouders moeten wel in staat zijn om te geven, maar je kunt alleen maar geven als je een sterke ik hebt. Als je weet wie jij bent. Want dan is het geven niet afhankelijk van het ontvangen. En bij een kind is heel veel geven. En misschien wat minder terug ontvangen. En als jij, als je weet dat je kunt geven zonder dat het iets met jou doet, en het is gewoon goed ook al reageert het kind niet of geeft het niet terug waar ik eigenlijk naar verlang, want ik ben wie ik ben en ik ben daar zeker van, nou dan zal dat heel veel schelen denk ik. Dus eigenlijk zeg je die autonomie van die ouder is een soort van voorwaarde om verbonden te kunnen zijn met zijn kind. Want anders dan krijg je of symbiose, of dan wordt je als ouder afhankelijk van het kind. Of allerlei rare dingen. Ja dat wil je niet. En ik denk dat dat een heel groot probleem is. Want ik denk dat omdat ouders vaak veel gebrokenheid hebben meegemaakt in hun eigen leven en hun eigen autonomie niet hebben ontwikkeld, zie je dat ze soms relaties aangaan om die autonomie maar in zichzelf te versterken of er te laten zijn, want ineens ben je weer twee of dan ik voel me zo onzeker en jij maakt mij zeker, als partner, nou dat is al ongezond, en nou dan komen er nog kinderen en op het moment dat die een blik geven van hoe, wie ben jij nou, dan raakt dat jouw onzekerheid. Of	Gezonde autonomie belangrijk Autonomie voorwaarde voor verbondenheid kind

	eigenlijk wie jij bent in je kern, waardoor je anders gaat reageren. Dus ik denk ja, het autonoom, of eigenlijk het authentiek zijn, dat vind ik ook een heel mooi woord, dat wie ben ik als mens en vanuit daar kan ik geven. En anders dan geef ik, om te, je geeft altijd om te ontvangen.	Aandacht voor authenticiteit
J.	Ik vind het heel belangrijk dat ouders wel aan hun eigen dingen toekomen ook. Want ouders zijn natuurlijk ook mensen en opvoeden is zwaar. Het is gewoon een hele zware klus. Ik vind het heel belangrijk dat ouders hun eigen dingen hebben, hun eigen ontspanning het liefst ook nog wat los van elkaar en niet alles met elkaar. Leuk ook dat ze af en toe ook tijd voor elkaar maken. Maar je moet natuurlijk ook inzicht hebben, ja als een vader, mooi voorbeeld, alleen maar gaat voetballen en denkt ja, ik had eigenlijk bij mij kind moeten zijn maar ik ga toch voetballen, ja dan vind ik dat geen goede zaak. En dat geldt net zo goed als ouders van elkaar iets moeten kunnen opofferen. Van ja, dat kan nu niet omdat zij bijvoorbeeld naar volleybal moet. Want dat is dan haar ontspanning. En dan denk ik ja, het geldt voor de kinderen maar het geldt ook voor elkaar. Dat je dingen moet kunnen, het is geven en nemen. Dat is je hele leven maar zeker in het opvoeden van kinderen.	Ouders hebben ontspanning nodig Op kunnen offeren eigen behoeften
B.	Juist jouw autonomie en de mate waarin je dat kunt verweven in je ouderschap, maakt je tot een goede ouder. Hè, anders zou je allemaal dezelfde ouders hebben zegmaar. Naar mate je meer als je je autonomie uit kon schakelen. Dus ik denk dat het juist nodig is. Maar bijvoorbeeld concreet als je voor dat je kinderen had vier keer per week uit ging, dat als je kinderen hebt je dat nog maar één keer in de maand kan doen. Snap je? Dat is ook een bepaald belang wat je dan onderschikt maakt en ik denk dat je, dat het daarmee valt of staat ook, het proces wat je daarin doormaakt. Ja je moet bereid zijn om daarin heen veel offers te brengen. Ja. En dit is dan een heel duidelijk voorbeeld maar het gaat eigenlijk wel veel verder. Want ja wat wil je nou, het kan niet én én. Als het én én wordt, moeten kinderen altijd voorgaan.	Autonomie voorwaarde voor goed ouderschap Eigen belang ondergeschikt maken Offers kunnen brengen
C.	Ik denk daar waar het kind zich niet veilig kan ontwikkelen en niet krijgt wat hij nodig heeft, daar zal een ouder zich op aan moeten passen. Ik denk niet dat je als ouder je hele autonomie op moet gaan lopen geven en daar wordt je ook niet gelukkiger van en dat draag je dan ook weer uit naar je kind dus, maar het moet niet de veiligheid en de ontwikkeling van het kind in de weg gaan staan. Je moet het kind niet belemmeren. Het kind moet voorop staan. De eigen autonomie van een ouder vind ik belangrijk omdat ik denk dat als je geen, als je niet voldoende eigen autonomie hebt, dat je je dan niet gelukkig voelt. Als mens, als persoon niet en dus ook niet als ouder. Want dan loop je jezelf voorbij.	Belang kind voorop Autonomie voorwaarde voor eigen geluk

	En andersom: in hoeverre mag een kind zorgen voor zijn of haar ouders?	
P.	Nou, ik vind niet dat een kind moet zorgen voor een ouder. Ik bedoel de huidige maatschappij gaat er natuurlijk wel naar toe dat dat moet, maar ik vind niet dat een kind moet zorgen. Ik vind wel dat een kind een aantal taken in huis kan doen, in het belang van de hele situatie, gewoon omdat dat hoort. Ik bedoel je mag wel eisen stellen aan een	Niet zorgen Wel taken uitvoeren

	kind. Je laat elke middag de hond uit of je doet iedere avond de vaatwasser of je ruimt je eigen kamer op. Lyke moet bijvoorbeeld de administratie doen.. dat gaat wel ver hè? Want dat gaat haar helemaal niets aan! Hoe hoog de schulden zijn of wat er allemaal betaald moet worden.. dat hoort nog niet bij een kind, dat moet een kind helemaal niet mee belast worden, met hoeveel problemen een ouder heeft.. een ouder kan wel zeggen van het kan niet. Ik heb geen geld, het kan niet. En mag het ook uitleggen als het kind het wil weten, maar niet alle rekeningen hoeven bij het kind terecht te komen van moet je kijken dit is de huur en de dokter en dat hoeft niet. Ik denk dat de grens erbij ligt als het je beperkt in je dagelijks leven. Als je daardoor een beperking voelt. Natuurlijk is een beperking als je iedere middag de hond uit moet laten, is ook een beperking, maar goed, daar, als je de hond uit moet laten 's middags en je wilt graag met je vrienden weg, dan moet je een oplossing gaan zoeken. Van drie tot vier ben ik niet bereikbaar, maar om vier uur kan ik komen. Maar als kinderen echt belast worden met financiële afwikkeling en een ouder zegt je moet even m'n bankafschriften doen, dan wordt het onvoorspelbaar, dan wordt een opvoedingssituatie onvoorspelbaar. Veel te vroeg. Ja. Of oppassen op kleintjes. Ja wanneer doe je dat.. ja.. oppassen op jongere broertjes. De ene kant dat met 14 jaar makkelijk aan omdat hij daar al aan toe is en ook dat kan, en een andere is daar met 18 jaar nog niet aan toe. Kun je geen vaste grens in aanhouden denk ik.	Alleen leeftijdsadequate taken Kind mag niet beperkt worden in ontwikkeling
M.	Je bent altijd in relatie, dus je bent altijd, er gebeurt altijd interactie. Ik vind het acceptabel als het kind maar onbevangen kan zijn en kan blijven. En niet de eigen ontwikkeling helemaal in de weg staat, van dat kind. Maar ik denk, ik kom uit een heel mooi gezin en een disfunctioneel gezin, als ik kijk naar mijn eigen situatie, en ik heb in het verleden gezorgd voor mijn moeder, als kind. Als ik niet oppas, ben ik altijd aan het zorgen, altijd aan het helpen ben. Of sterk wil zijn, omdat dat is wat er van mij in mijn kind-zijn werd gevraagd, toen ik kind was. Dus het heeft altijd een soort gevolg voor in je latere leven. En daar ontkom je niet aan, en dat vormt je ook en dat maakt je ook, dus dat is ook prima, maar zolang er enige gezondheid is, dan denk ik dat dat goed is. Wanneer is het teveel? Als een kind niet kind kan zijn, als een kind wordt mishandeld.	Acceptabel Voorwaarde onbevangenheid kind Kind kunnen zijn Gevolgen voor volwassenheid
J.	Ja, ik denk dat ouders eerder moeten opgeven aan een kind. Maar ik denk wel dat het normaal is als je het kind kunt leren van papa is er nu even niet of mama is er nu even niet. Of nee nu kan iets niet. Ik vind dat kinderen heel duidelijk moeten leren wat kan maar ook wat niet kan. Mensen kunnen soms zo, of beloven kinderen soms van alles en dan kan het eigenlijk helemaal niet. Of ze kunnen het uit praktische zin of uit financiële zin of gewoon het is niet haalbaar. Dat vind ik erg.	Niet zorgen Kind moet wel leren dat eigen verlangens niet altijd vervuld kunnen worden.
B.	Nou, ik denk dat de grens moet liggen, en dat hoort echt bij het werk van mij als jeugdbeschermer, wanneer het kind in zijn ontwikkeling wordt bedreigd. Hè dus op zich als je moeder ineens ziek wordt en je moet dingen gaan doen in het huishouden, dat soort zaken, dan kan dat zijn, ook voor een bepaalde periode, daar kunnen ook even wat dingen onder gaan lijden, maar als het gaat betekenen dat jij vier maanden of langer gewoon helemaal niet meer naar school gaat, dan ondermijnt het jouw cognitieve ontwikkeling. Dus het gaat echt om een ontwikkelingsbedreiging	Kind mag niet bedreigd worden in ontwikkeling Niet structureel

	dan. En dan nog blijft het nog wel een beetje maatwerk. Want je moet altijd belangen tegen elkaar afwegen. Het kan ook een bedreiging zijn dat je bijvoorbeeld tegen zo'n kind zegt nu plaatsen we je uit huis, we laten jouw moeder maar stikken, en je gaat weer naar school. Dan heb je dat stukje school wel gefikst, maar dan is het probleem niet opgelost, want dan raakt het kind sociaal-emotioneel weer heel erg in de knel. Dus er is niet een eenduidige grens. Maar er is altijd een afweging tussen allerlei belangen en ontwikkelingstaken. Maar het belangrijkste is wel wat je noemt dat de ontwikkeling niet bedreigd moet worden. Dat dat eigenlijk gewoon door moet kunnen gaan.	
C.	Ik vind het bij allebei niet passend. Maar ik denk wel, maar dat zei ik straks al, ik vind ook niet dat je mag stellen van een kind zou nooit eens zijn ouders mogen troosten, dat is onzin. Ik denk natuurlijk, dat gebeurt en dat zal in ieder gezin weleens gebeuren. Maar ik denk als dat een structurele situatie is binnen het gezin, de manier van, ja dan vind ik het fout. Dan wordt het een soort parentificatie. En ik denk dan, stel dat het zowel de moeder betreft en het kind vervallen in dat patroon, dan kan het lastig zijn om weer uit dat patroon te komen. Dan wordt het een gewoonte.	Niet structureel

	Wat is volgens jou een goede ouder?	
P.	x	
M.	x	
J.	x	
B.	Nou een goede ouder is in de eerste plaats een ouder die gek is op zijn kind, kind op de eerste plaats zet, en dat betekend concreet dat die ouder ook in staat is om zijn eigen belang op de achtergrond te schuiven wanneer dat nodig is, wanneer het kind daarom vraagt, die sensitief reageert op het kind, weet wat het kind nodig heeft en er voor zorgt dat het kind gewoon in een hele goede situatie kan opgroeien. Met voldoende structuur, voldoende regels, duidelijkheid, en stimulans op alle gebieden.	Kind op eerste plaats Sensitief reageren Zorgen voor goede opvoedsituatie Structuur Regels Duidelijkheid stimulans
C.	Ik denk een ouder, een goede ouder weet goed wat een kind nodig heeft, in het belang van het kind kan kijken en inderdaad die liefde, veiligheid biedt wat een kind nodig heeft. Passend ook bij de leeftijd van het kind. En ik denk dat iedere ouder, dat nooit altijd kan.	Weten wat het kind nodig heeft Belang kind bovenaan Liefde geven Veiligheid bieden

7.3 - De hulpverlener

	Wat is autonomie/verbondenheid volgens jou?	
P.	Autonomie heeft heel erg te maken in mijn optiek met de oplossingsvaardigheden van kinderen.. hoe los je dingen op, ben je in staat om uit meerdere keuzes de juiste keuzes te maken, ben je in staat om voor jezelf op te komen, heb je het nodig om aardig gevonden te worden. Ja heb je een warm nest. Ja, heel simpel. Voel je je thuis. In wat voor omstandigheden, jouw omstandigheden hoeven mijn omstandigheden niet te zijn, maar voel je je wel thuis thuis. Denk dat je dan verbonden bent met je ouders.. En of je kunt rekening houden met de ander.	Autonomie: oplossingsvaardigheden, keuzes kunnen maken, voor zichzelf opkomen Verbondenheid: Warm nest, rekening houden met de ander
M.	x	
J.	Nou de autonomie zoals ik nu als gezinsvoogd werk, is dat ik denk ik een hoop autonomie heb, dat ik een hoop mag. En alles gaat wel in overleg maar in principe heeft de gezinsvoogd wel een hele grote inbreng in de zaak. Dus ik probeer om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de mensen en om zoveel mogelijk naast hen te staan en zo veel mogelijk een helper te zijn. En daar mee ook met hen te verbinden.	Autonomie: zelfstandig functioneren Verbondenheid: aansluiten, naast mensen staan
B.	Verbondenheid in dit kader als het in tact houden van een band. Maar ik denk dat je het ook wel ruimer zou kunnen zien en daar zijn we ook mee bezig, dat we minder vanuit de autonomie als gezinsvoogd of casemanager ons werk uitvoeren, maar dat we überhaupt bij alles wat we doen dat meer in verbinding doen met de mensen waarmee we werken. Die cliënt, maar ook het netwerk eromheen en de andere instanties. Dat is een wat ruimere definitie. Maar ik denk dat, dat verbondenheid steeds meer zijn intrede doet. Steeds minder de autonomie als het gaat om de taken en verantwoordelijkheden van een casemanager bij Bureau Jeugdzorg. We doen meer met elkaar. Eerst deden, namen we de beslissingen in een heel klein team met een teamleider een gedragsdeskundige, nu doen we dat al in een basisteam met veel meer collega's eromheen, enne we betrekken daar ook veel meer onze cliënten bij. Er is meer verbinding. Nou ik denk, autonomie bestaat bij de gratie van verbondenheid, dus dat is tegelijkertijd, het kan alleen maar samen, allebei. Je kunt alleen maar binnen verbondenheid autonoom zijn. Want, het gaat erom dat je je identiteit ontwikkeld of je een beetje los maakt, of een eigen ik vormt, en dat kan alleen maar binnen die verbondenheid. Anders gaat dat niet. En ja, autonomie gaat om de, ja, om een eigen individu te ontwikkelen eigenlijk.	Verbondenheid: band, samenwerken Autonomie: eigen identiteit ontwikkelen, je los maken

C.	Autonomie het bij jezelf blijven, je eigen ontwikkeling daarin, je eigen zijn. En verbondenheid, ja dat vind ik ook wel met overgave te maken hebben. Of dat nu is tussen twee volwassenen of tussen een ouder en een kind, maar je overgeven aan de ander en ook aan de behoeften van de ander.	Autonomie: bij jezelf blijven, je 'zijn', zelfontwikkeling Verbondenheid: overgave aan de ander
-----------	--	--

	Stelling: om autonoom te kunnen zijn is verbondenheid een voorwaarde en om werkelijk je te verbinden met iemand moet je autonoom zijn. Wat vind je van deze stelling?	
P.	Ja.	Eens
M.	Ja, klopt. Een voorbeeld is een moeder die de ene relatie na de andere heeft waarin misbruik is of waarin geslagen wordt, of waar, dus die zoekt verbondenheid, die zoekt die relatie, maar omdat zij zelf zich niet goed heeft ontwikkeld, is, wordt dat altijd een relatie die uit balans is. En waar zij altijd het onderspit in delft. En ik denk dat de begrippen hebben heel erg te maken met kan je uiteindelijk relaties aangaan met mensen. Als je niet autonoom bent wordt dat wel lastig. Of als je geen verbinding hebt geleerd, hoe kan je dan verbinding aangaan. Dus ik denk ook wel dat het in een kinderleven heel erg de basis is. Dus die hechting, ja dat is zo sterk. Dus dat is, dat zit wel overal door verweven. Absoluut.	Eens Zonder autonomie verkeerde verbinding Verbondenheid voorwaarde om verbinding aan te gaan
J.	Nou, ik denk niet dat het helemaal los kan zijn van elkaar. Nee, dat geloof ik ook niet. Of het zo stellig is weet ik niet maar ik denk wel dat je als je je niet verbonden voelt tot iemand of tot je ouders, dan kan je ook niet goed je autonomie ontwikkelen denk ik. Ik denk dat kinderen die zich niet veilig voelen of zich niet verbonden voelen of niet gehecht zijn, want dan heb je het eigenlijk ook een beetje over hechting, dat die moeite hebben met hun autonomie. Ze missen dan die basisveiligheid een beetje. Ik denk dat als je autonomie, hè zelfstandigheid dat is eigenlijk een ander woord ervoor, zelfstandig opereren, zelfstandig zijn en zelfstandige beslissingen nemen en vooruit denken. Dan heb je een basisveiligheid nodig voor mijn gevoel. En als je die niet meekrijgt van thuis uit of als je, je voelt je, maar kan ook best volwassenen zijn die helemaal alleen voelen en alleen staan en helemaal geen vrienden meer hebben of hè geen verbondenheid voelen met het vriendschap of met de wereld. Nou, dan is het heel moeilijk om je autonomie staande te houden. Om verbonden te zijn moet je ook autonomie hebben, ik denk het wel ja. Ik denk ook dat als je je autonomie, dus als je voelt dat je dingen hè dat je dat autonoom kunt doen, dat geeft ook iets een gevoel van veiligheid. Dat je dat alleen kan als je je veilig voelt en als je dat voelt, je voelt je veilig en je kunt autonoom functioneren dat je je makkelijker in ieder geval, je kunt verbinden met mensen.	Eens Zonder verbondenheid geen ontwikkeling Gevoel van basisveiligheid voorwaarde voor ontwikkeling autonomie Autonomie nodig voor verbindingen
B.	Klopt. Ja daar sta ik echt helemaal achter. Nou ik denk, autonomie bestaat bij de gratie van verbondenheid, dus dat is tegelijkertijd, het kan alleen maar samen, allebei. Je kunt alleen maar binnen verbondenheid autonoom zijn. Want, het gaat erom dat je je identiteit ontwikkeld of je een beetje los maakt, of een eigen ik vormt, en dat kan	Eens Verbondenheid voorwaarde

	alleen maar binnen die verbondenheid. Anders gaat dat niet. En ja, autonomie gaat om de, ja, om een eigen individu te ontwikkelen eigenlijk.	autonomieontwikkeling
C.	Ja volgens mij klopt het. Ja in de zin van het één kan niet zonder het ander bestaan. Nee. Je hebt dat allebei nodig. Het één is een voorwaarde voor het ander.	Eens Wederzijdse voorwaarde

	Verbondenheid is geen vaardigheid maar een gegeven. Wat doe je hiermee/herken je dit? (Denk aan loyaliteit/hechting)	
P.	Nou dat weet ik niet.. je moet wel investeren in elkaar. Want op het moment dat je niet meer investeert in elkaar, als je niet meer afstemt op de ander en je gaat vanuit jezelf dus heel egocentrisch denken, dan is het met verbondenheid heel snel gedaan. Dat kan niet iedereen hebben. Wij hebben zelf een kind wat bijvoorbeeld autistisch is, heeft MCDD en dats wel lastig, om daarmee verbonden te blijven. Die denkt heel erg vanuit zichzelf.. Loyaliteit is er wel. Ik vind hechting, als je het dan hebt over verbondenheid koppel je aan hechting, dan denk ik, dat proef ik een beetje, ik vind hechting een zwaar overschat fenomeen in de hulpverlening. Ik vind dat er hele slechte ouders zijn. En ik vind, wij gaan er in de hulpverlening maar vanuit dat de kinderen altijd maar gehecht, dat dat onverbreekelijk is, die horizontale loyaliteit zou onverbreekelijk zijn. Maar ik denk dat die wel verbreekelijk is, want ik denk dat sommige kinderen echt een hekel aan hun ouders hebben. En ik denk dat dat ook moet mogen om een kind te erkennen. Wat heel erg beschadigd kan raken in de loop van de tijd. Ik denk dat mensen elkaar heel erg kunnen beschadigen. En zeker een ouder naar een kind toe. Een ouder moet veilig zijn voor een kind. Als een ouder onvoorspelbaar en niet meer veilig is voor een kind, dan heb je wel een probleem. En als je, ik vind dat we dat als hulpverleners dan moeten erkennen dat dat bestaat. Dat komt wel steeds meer hoor, dat mensen dat erkennen. En de onvoorwaardelijkheid tussen ouder en kind, ik geloof daar niet zo heel erg in. Maar loyaliteit is er wel vaak. Vind ik echt een heel groot verschil. Loyaliteit heeft voor mij ook te maken met sociale vaardigheden, zo van ja, je hebt bepaalde vaardigheden die je ook, ja, je bent ook aardig voor de buurvrouw en.. je bent ook aardig voor je tante met wie je ook een familiere band hebt en.. ja loyaliteit vind ik wat anders. Meer als vaardigheid.	Oneens Wel vaardigheid Investeren in relaties Hechting niet vanzelfsprekend Loyaliteit niet onverbreekelijk Loyaliteit is sociale vaardigheid
M.	Ik herken hem zeker, maar ik denk wel verbondenheid moet je leren. Doordat je kind bent en je verbindt aan je ouders. En als je dat als kind hebt geleerd, of als dat veilig genoeg was, dan kan je dat de rest van je leven, is het een gegeven dat je verbinding aangaat met mensen. Op het moment dat je dat niet hebt geleerd of daar iets mis is gegaan, dan wordt dan lastig denk ik. Hoe leer je verbondenheid.. dat ontstaat. Dus het is wel een gegeven. Ik denk zeker naar ouders en hun kind is die verbondenheid, die is er altijd. Je bent uit die persoon voortgekomen. Dus dat is een gegeven. Dat is de bloedband, dat is een gegeven, dat blijft bestaan, dat zit er ook altijd. Terwijl de verbinding aangaan met mensen, is ook iets wat je moet leren en blijft leren. k heb sinds drie maanden een relatie,	Beide Verticale loyaliteit gegeven Horizontale loyaliteit vaardigheid

	en ik moet leren om de verbondenheid met die persoon aan te gaan, met hem aan te gaan. En ik heb gelukkig heel veel waar ik op terug kan vallen omdat ik een goeie basis heb, maar ik ben wel continu aan het leren, want dat komt me niet automatisch aanwaaien. Want ik bots tegen mijn eigen angsten aan en tegen mijn eigen onzekerheid en ben ik degene die leert, en als ik dat niet doe, dan zou ik dat op hem projecteren. En dan zou ik zeggen ja maar het ligt aan jou.. nee ten diepste ligt het bij mij.	
J.	Nee, dat denk ik niet, ik denk dat je kunnen verbinden een vaardigheid is. Dat denk ik. Je kunt, je ontwikkelt jezelf en waardoor en hoe je ontwikkelt hè hoe is je basis hoe is je veiligheid geweest. Hoe ben je gehecht hoe ontwikkel je je verder in het leven met vallen en opstaan. Denk ik dat mensen groeien, kunnen groeien in ieder geval. Ik denk dat je dat kunnen verbinden ook kunt ontwikkelen. Is dat, ja ze zeggen je wordt geboren met loyaliteit naar je ouders hè dat is de basis. En vandaar die verticale loyaliteit die altijd het belangrijkste is. Dat waar een kind ook terecht komt ze toch altijd terug vragen van waar kom ik vandaan, ook al heeft het de ouders nooit gezien, wie waren mijn ouders en de behoefte om daar meer over te weten. Dus dat is denk ik wel een gegeven die iedereen meekrijgt.	Beide Horizontale loyaliteit is te ontwikkelen Verticale loyaliteit gegeven
B.	Ja ik vind het ook niet echt een vaardigheid. Maar ik weet ook niet of het voor veel mensen echt een gegeven is. Want hoewel denk ik feitelijk iedereen wel verbonden is met iemand, is het van best wel wat mensen de beleving die ik ken dat ze dat niet hebben, dat ze die verbinding niet voelen. Terwijl die er wel is en ook door de ander zo wordt ervaren. Maar dat het niet wederkerig is. Het is geen vaardigheid, het is wel een vaardigheid om je verbindingen sterker te kunnen maken en daarop te investeren. Maar ik vind het nog een vaardigheid, nog een gegeven. Als je het op een subjectieve manier bekijkt. Hechting is geen gegeven. Dat kan gaan, en dat kan ook niet gaan. Waarbij je zou kunnen denken er is automatische een band tussen moeder en kind.. Bijvoorbeeld bij sommige kinderen is de hechting geen gegeven. Die verbondenheid komt niet goed tot stand. Loyaliteit kun je op allerlei niveaus bekijken. Want je bent verbonden met je ouders, bijvoorbeeld door middel van de wet, er staat gewoon ergens letterlijk, je komt eruit voort, dus dat is ook een vorm van verbondenheid. Ik heb het denk ik over een andere manier van verbondenheid, soort van gevoelsmatige vorm van verbondenheid. Meer op een emotioneel vlak. En wat jij zegt van loyaliteit.. in principe is ieder kind, wil ieder kind loyaal zijn naar zijn ouders toe. En dat woord in principe staat ook voor uitzonderingen. Bijvoorbeeld zijn er kinderen met autisme, waarvoor dat begrip heel abstract is. En die daar een heel ander idee van hebben van loyaliteit dan wij. Er zijn ook kinderen die zoveel mee hebben gemaakt met hun ouders dat ze voor een gedeelte van de tijd helemaal niet meer loyaal aan ze willen zijn. En misschien wel nooit meer. Maar ik denk dat het gros van de kinderen, laten we zeggen 99% dat wel is.	Oneens Emotionele verbinding niet altijd ervaren Kan ontwikkeld worden Hechting geen gegeven Feitelijke verbondenheid gegeven Emotionele verbondenheid geen gegeven Loyaliteit is behoefte

	En dat het ook een, dat ouders er ook vanuit moeten gaan dat kinderen altijd loyaal aan hen wil zijn. En aan allebei de ouders, niet aan één.	
C.	Ja dat denk ik wel ja. Ik denk dat dat eerder een gegeven is dan iets wat je, een vaardigheid klinkt bijna als iets wat je aanleert of zo.. maar daarvoor hoort het teveel bij mensen, nee ik zou het geen vaardigheid willen noemen. Je kunt daar wel aan werken denk ik. Maar in de basis moet er in ieder mens bijna al wel iets zitten denk ik.	Eens Basisgegevens Mogelijk te ontwikkelen

	Hoe werk je bij UHP met loyaliteit/verbondenheid? Is het werken aan de verbinding een doel van de hulpverlening?	
P.	En de steun van thuis is voor kinderen heel belangrijk. Zeker in situaties waarin ze uit huis geplaatst en zeker gesloten machtiging. Bij gesloten machtiging is dat zo belangrijk. Bij alle gesloten machtigingen die ik tot nu toe gehad heb zijn ouders wel redelijk betrokken. Maar misschien heb ik daar zelf ook wel een rol in. Ik betrek ouders overal bij. Het gaat over hun. Dus ze hebben gewoon recht op de maximale informatie. Vind ik. Ook als het niet zo leuk is. En ook als het ons niet uitkomt. Met gesloten machtigingen doe ik dat, let ik daar heel erg op. Want dan zitten kinderen, moet je maar eens kijken, als je als kind gesloten geplaatst wordt, en geen kant uit kunt en alles moet verantwoorden de hele dag, dat is heel traumatisch voor kinderen.. Dus meestal ben ik qua verbinding met kinderen daar wel héél erg alert in. Ja daar werk je wel aan. Ik vind dat ouders recht hebben op hun kinderen. En een kind recht op hun ouders. En op het moment, ik vind het ook altijd moeilijk om te zien, de machteloosheid van ouders die het niet meer kunnen, waardoor een kind uit huis geplaatst moet worden, vind ik ook altijd moeilijk om te zien. Soms kan het niet anders. En dan probeer ik wel te kijken naar wat is er wel, in hoeverre kun je nog wel moeder of vader op afstand zijn voor je kinderen. In hoeverre is dat haalbaar. En wat wil het kind dan. Want er zijn ook kinderen gewoon echt niet meer even hun ouders willen zien.	Ja Ouders betrekken bij situatie Ouders tot steunbron maken voor kind Contact ouder-kind in stand houden
M.	Bij gescheiden ouders doe ik dat wel altijd heel bewust. Ja dan doe ik dat wel altijd bewust en dan probeer ik dat ook wel aan ouders uit te leggen van jouw kind is net zo goed kind van de vader als van jou. Want zeker in vechtscheidingen willen ouders hun kind helemaal bij de ander weghalen. Ja dat kan niet. Want je bent voortgekomen uit die persoon. Je draagt iets, je draagt zelfs DNA en karaktereigenschappen van die persoon mee. Dus logisch als een kind daarnaar op zoek wil. En ook klem komt te zitten als die daar geen ruimte voor mag of dat dat niet kan. Maar ja, dat werkt niet altijd.	Ja Verbinding beide ouders
J.	Ja, daar dat vind ik één van de moeilijkste dingen daarin. Dat ik denk van, je snijdt in wezen in stukje, maar dat wil niet zeggen helemaal want ouders blijven vaak wel contact houden met die kinderen en dat , ik denk dat, en dat proberen we ook zoveel mogelijk. Hè dat de bezoekenregelingen heel belangrijk zijn, wel heel afhankelijk van de	Ja In stand houden contact ouder-kind

	situatie natuurlijk. Mits het veilig is, mits het verstandig voor het kind is. Als het niet verstandig is moet je de bezoeksregeling niet zo frequent doen natuurlijk. Ja, ik denk dat dat het grote doel is en dat dat echt het grootste doel moet zijn. Die veiligheid van een kind en daar valt die verbinding natuurlijk wel onder. Altijd proberen contact te blijven houden met beide ouders. Ik denk dat de loyaliteit wel een gegeven is inderdaad en dat dat zo ook wel bewezen is en of het moet nog een keer anders naar voren komen. Ik denk wel dat het een gegeven is. Maar dat je het ook kunt leren.	
B.	Nou op die manier dat we er altijd voor zorgen dat het contact zo goed mogelijk is stand kan blijven en daar gaan we heel ver in. Zo ver dat ik ook wel eens in een spreekkamer zit met een bezoeksregeling en een vader die anderhalf uur om de haverklap aan het schreeuwen is maar dat we toch maar blijven omdat het kind er gewoon heel veel plezier aan heeft. Alleen niet letterlijk zo verwoordt, maar wel als je kijkt naar wat verbondenheid inhoudt en betekend.	Ja In stand houden contact ouder-kind
C.	x	

	Afsluitende stelling: de theorie van autonomie en verbondenheid ligt ten grondslag aan mijn handelen.	
P.	Ja. Waarbij de verbondenheid dus belangrijker is. Want een kind kan zich alleen maar in veiligheid ontwikkelen. En alleen autonomie kan ook tot verzet leiden hè. Ja, die groeit, die gaat wel vanzelf. Als die verbinding goed is, dan gaat dan, dan komt dat wel goed. Ja, dat komt goed. Toch? Kijk maar naar jezelf, hoe dat gaat zelf. En iedereen houdt wel wat over aan zijn eigen opvoeding. En iedereen heeft wel zijn pijntjes en had het misschien anders gezien. Ja je moet er wel aan toe zijn om te ontwikkelen. Je moet wel oog hebben voor dat kind, dat het er aan toe is. En als dat er niet is.. als je daar geen oog voor hebt, is die verbinding er niet. Dan is er al iets stuk. Bij ouders is dat ook zo. Want, weet je, ouders horen pas iets, op het moment dat ze eraan toe zijn. Kijk, een ouder die kun je dingen opleggen, maar als ze niet toe zijn aan die stap, dan horen ze het toch niet. En dan zit je toch weer bij die aansluiting, en bij de verbinding met die ouders, want op het moment dat je dat goed hebt, dan horen ze ook wat je zegt. En daar ligt natuurlijk, dat is wel moeilijk. Het is wel moeilijk om ouders duidelijk te maken, en dat kan wel aan de hand van de ontwikkeling van een kind, doordat ze gedrag laten zien wat niet klopt en kun je aan ouders wel duidelijk maken aan ouders dat komt door.	Eens Verbondenheid prioriteit Verbondenheid voorwaarde voor geslaagde hulpverlening/ ontwikkeling kind
M.	Heel vaak wel onbewust. Maar ja, ik probeer altijd verbinding met de ouders aan te gaan, dat vind ik één van de belangrijkste dingen. En ik ben altijd op zoek naar hoe ik dat het beste kan doen, of wat daar voor nodig is. Want ik heb gemerkt dat, als die verbinding goed ontstaat, dan kan je heel ver komen. Als die verbinding vanaf het begin af	Eens Onbewust

	aan al onder spanning ligt, of al niet lukt, bij sommige ouders lukt dat ook niet, omdat zij daar niet toe in staat zijn of dat niet willen, nou dan heb je toch een hels karwei. Want dan ben je zo hard bezig om maar in verbinding te blijven, terwijl als die verbinding er is dan kun je ook heel vaak heel veel maken, of heel veel met die ouders, kun je echt het gesprek aangaan. Ondanks dat het vaak maar hele korte verbondenheid is, en ik wil zelf een autonoom persoon zijn, een authentiek persoon zijn. En ik ben heel erg bewust dat ik mezelf meeneem. En ik ook mezelf kan inzetten op bepaalde terreinen. En dat is denk ik ook wat ik hoop voor ouders. Ja ik werk met die begrippen. Het is niet dat, als ik binnen een gezin ben dat ik die begrippen, dat ik denk dat hé hoe zit het met autonomie, hoe zit het met verbondenheid, het is meer het overall plaatje.	Verbondenheid voorwaarde voor hulpverlening
J.	Ja, het is wel mijn stijl van werken geworden. Ik ben hier een beetje in ieder geval in mijn team wel bekend geworden als degene die de enorme weerstanden kan wegwerken, door in te zetten op verbinding. Ja, dat is denk ik wel zo. Want daar draait het allemaal om natuurlijk. Als je probeert om ouders in te laten zien dat je er komt om ze te helpen en dat je graag wil dat hun kinderen geholpen worden en dat kinderen weer veilig bij een ouder of de ouders kunnen en mogen wonen. Dat ouders daar weer toe in staat zijn, dat ze daar weer autonoom voor kunnen zorgen. Dat ouders en kinderen een goede band met elkaar ontwikkelen zolang die er nog niet is hè. En als het echt niet meer mogelijk is dan vind ik wel dat je ook zo professioneel moet zijn, kunnen zijn om te zeggen en nu kan het ook echt niet meer. Nu is het gewoon niet meer verstandig ouders, hè en dan probeer de ouders daarin mee te nemen. Om niet te zeggen, we halen ze er wel uit en ze zoeken het maar uit. Nee op het moment ouders in te laten van waarom het dan niet meer kan. Wat maakt nou en wat zou dan het beste zijn voor je kind. En hoe kan je dan het beste met je kind verbonden blijven..maar niet hier maar ouders op afstand. Ja, absoluut. Ik denk dat het echt de basis is van de hele hulpverlening. En hier in de delta noemen we dan ook een beetje engageren en positioneren. Dat zijn dan die termen, die komen wel een beetje overeen. In wezen komt het allemaal natuurlijk een beetje op hetzelfde neer.	Eens Verbondenheid prioriteit Verbondenheid voorwaarde geslaagde hulpverlening Autonomie en verbondenheid basis van hulpverlening
B.	Ik ben het ermee eens als het woord 'de theorie' veranderd wordt door 'het principe van'. Want 'de theorie' zegt mij niet zoveel. Ik weet niet precies wat er wordt bedoeld met de theorie van autonomie en verbondenheid en welke theorieën je het dan over hebt. Maar er is wel een principe van autonomie en verbondenheid wat heel erg verweven is met mijn werk en wat ook wel een uitgangspunt is voor het werk. Het principe dat dit altijd een thema is in welke relatie dan ook. Tussen partners, tussen ouders en hun kinderen.. en dat het ook altijd een heel belangrijk thema is.	Eens Autonomie en verbondenheid altijd thema

	In sommige casussen werk ik concreter met deze begrippen dan in andere. Bijvoorbeeld in de casus van Julia speelt dat een hele belangrijke rol. Dan wordt het ook als ontwikkelingsbedreiging opgevoerd dat haar autonomieontwikkeling verstoort raakt. Trouwens, meer autonomie dan verbondenheid. Als het gaat om het letterlijk verwoorden ervan. Maar verbondenheid zie ik ook als een kind uit huis geplaatst is er voor zorgen dat het contact met de biologische ouders in stand blijft. He dat die band, verbondenheid dat staat daarvoor, die band blijft bestaan. En dat is wel wat we, wat onze opdracht is en wat we ook altijd proberen. Waar we altijd veel energie insteken. En bijvoorbeeld ook dat het altijd een thema is wat daarbij een rol speelt. En plus, extra, omdat een gedwongen maatregel die ingrijpt in de levens van mensen, hun autonomie min of meer beperkt. He want ze kunnen als ouder niet zomaar zelf meer allerlei beslissingen nemen, er is altijd iemand die meekijkt. En dat je automatisch ook moet zorgen dat je de verbinding krijgt met die ouders. Bijvoorbeeld als ik die twee woorden hoor en ik denk aan de maatregelen die we uitvoeren, dan is dat ook een link, ook een hele belangrijke link. Ja. Ik vind het wel mooie begrippen. Naar mate ik ze meer van jullie hoor beginnen ze bij mij ook meer te leven. Dat ik door zo'n soort van bril meer ga kijken denk ik. Dat het wel zou kunnen.	Soms onbewust Maatregel beperkt autonomie ouders Verbondenheid met ouders moet in stand gehouden worden
C.	Ja weet je, nu we het er zo over hebben, komt dat wel aardig in de buurt. Alleen niet bewust. Dat is het denk ik. Maar het klopt wel, ja. Nou ik vond het wel leuk, want ik heb toen jullie hiermee begonnen of mij benaderden, toen dacht ik volgens mij ben ik daar helemaal niet zo mee bezig. Maar dat ben je wel degelijk, maar dat ben je je niet zo bewust. Ik denk met Peter bijvoorbeeld heb ik die drie huizen van oplossingsgericht werken.. Enne, dan komen eigenlijk die twee terug. Het stukje wat hij bij moeder, ook bij vader probeert te halen en niet krijgt, maar ook ergens wel dat hij ook ergens boos is om dingen en dingen raar vindt. Enne daar zie je het allebei in terug. Alleen nu kijk je, nu denk ik daar anders over omdat wij het erover hebben. Ik zoek wel meer de aansluiting denk ik. Het hangt ook een beetje van de casus af. Bijvoorbeeld een meisje dat je op een crisisopvang plaatst, ik noem maar een voorbeeld, ik denk dat ik daar eerst meer geneigd ben om te richten op autonomie omdat ze uit een hectische situatie komt en pas daarna weer ga kijken van oké nu kom je weer wat dichter bij jezelf om het zo te noemen en dan kun je weer naar die verbondenheid toegaan.	Eens Onbewust Beide behoeften altijd aanwezig Inzetten verbondenheid prioriteit Afhankelijk van situatie

BIJLAGE 8 - Logboek tijdens onderzoek

8.1 Logboek tijdens inhoudsanalyse

Februari 2013

Kennismaking met de betrokken hulpverleners, uitzoeken van geschikte dossiers.

20-02-2013

In eerste instantie waren we van plan woordelijk de rapportages door te lezen en dingen die we tegen zouden komen te plaatsten in de tabel onder of autonomie of onder verbondenheid. Tijdens het inlezen van de rapportages ontdekten we dat dit niet toereikend leek te zijn gezien ons doel, het hulpmiddel. Toen gebrainstormd. Waarom wijken we af van dit eerste idee: doelgroep is misschien te specifiek, dus het hulpmiddel zou niet overkoepelend worden. Zoektocht tussen evenwicht specifiek en breed. Nu aan het stoeien naar: kopjes maken of juist niet, enz. Wat is helpend? Wat zorgt ervoor dat onze opdrachtgever aan de slag kan met rapportages te analyseren?

Idee: dossier indelen in kopjes (probleem, feitelijke situatie, etc), dat is stap 1 (ook: indelen in fragmenten). Stap twee is per onderdeel, per kopje om elk fragment te labelen als auto of als verb. Dit in tabel plaatsen. Per kopje beschrijven of het mogelijk is/gelukt is om te labelen.

He stappenplan is het uiteindelijke hulpmiddel, de tabel is een voorbeeld van de uitkomst van het volgen van het stappenplan.

26-02-2013

Gesprek met opdrachtgever. Opnieuw richting bepaald.

Besloten om per rapportage onderscheid maken tussen:

- Onderscheid maken tussen evaluatie/doelen
- Kopjes (ook: omstandigheden)
- Doelen (onderscheiden in realisatie/nog aan werken/behaald) (toen en nu)

Conclusie bestaat dan uit: 10 tabellen + beschrijving van moeilijkheden etc

Ook : wat levert het op / moet je analyses gaan maken aan de hand v auto en verb / wat kun je ermee.

06-03-2013

Inhoudsanalyse:

Indelen autonomie / verbondenheid is erg afhankelijk van de labels. Belangrijk om bij het labelen dicht bij het fragment te blijven.

(dossier 1) We gaan de labels nu weer labelen, we kunnen beter de fragmenten labelen aan de hand van autonomie en verbondenheid en vervolgens sublabels maken. Dan blijven we dicht bij de oorspronkelijke tekst.

(dossier 3) 3 labels: autonomie/verbondenheid/neutraal. Deze labels op de fragmenten geplakt. Meer per zin gelabeld.

Nieuw idee:

- Stap 2 gewoon doen (fragmenteren per zin)
- Per zin labelen met autonomie/verbondenheid/neutraal (=kernlabels)
- Overzicht maken
- Sluit aan bij doel Wim om duidelijk te zien hoe vaak autonomie/verbondenheid voorkomt
- Deelvraag 2 schrijven
- Deelvraag 3 is het stappenplan concreet

18-03-2013

Even de dingen weer op een rijtje gezet om alles helder te krijgen:

Wij gebruiken een template-benadering (baarda blz 318/319): we gaan na of de gegevens die we hebben (rapportages) zijn onder te brengen onder een bestaande theorie (autonomie/verbondenheid).

Het doel van ons onderzoek is om te kijken of we door één bril (die van autonomie en verbondenheid) naar de hulpverlening bij BJZ kunnen kijken.

We kijken naar twee aspecten van de hulpverlening:

- Rapportages
- Interviews

Als we de rapportages lezen, lijkt alles over autonomie en verbondenheid te gaan. Maar als we de feitelijke tekst willen labelen adhv deze begrippen lopen we vast – dit blijkt niet altijd duidelijk te scheiden (dit was ook een bevinding uit de literatuur). Letterlijke tekst valt niet te labelen met de termen autonomie en verbondenheid?

19-03-2013

Gesprek Wim Dekker. Definitief labels vastgelegd: autonomie + en -, verbondenheid + en -, overig en spanningsveld. Omdat letterlijke tekst niet te labelen leek hebben we dus het label overig toegevoegd en omdat het soms over zowel autonomie als verbondenheid ging in een zin hebben we het label spanningsveld toegevoegd.

Ook de stappen definitief vastgesteld:

1. Relevante informatie scheiden van niet-relevante informatie
2. Dossiers fragmenteren per zin
3. Labels maken

We kiezen voor de volgende labels:

- Autonomie of verbondenheid of spanningsveld of overig
- Positief (+) of negatief (-)
- 4. Per dossier tabel maken

Tabel maken per dossier:

- Evaluatie
- Verzoek
- Plan van aanpak
- 5. Verantwoording/bevinding/conclusies

20-03-2013

Definities gemaakt voor de labels, zodat we deze als uitgangspunt kunnen gebruiken bij de keuze voor een label. Dit voor de betrouwbaarheid van de labels.

Autonomie = er wordt iets geschreven over alle gedragingen en behoeften waarbij de focus ligt op het zelf.

Negatief = ongezond = uit balans

Positief = gezond = helpend, in evenwicht

Bij groei kiezen we eigenlijk altijd voor +

Verbondenheid = er wordt iets geschreven over alle gedragingen en behoeften waarbij de focus ligt op de ander.

Negatief = ongezond = uit balans

Positief = gezond = in balans, helpend

Bij groei kiezen we eigenlijk altijd voor +

Spanningsveld = als zowel autonomie als verbondenheid aanwezig zijn in het fragment.

Voorbeeld = Als een persoon nieuwe vaardigheden heeft aangeleerd om op de juiste wijze om te gaan met de ander.

Overig = feiten en ondefinieerbaar / karaktereigenschappen / meningen

26-03-2013

Alle fragmenten van de 10 dossiers zijn gelabeld. De fragmentnummers zijn nu geordend in Excel bestanden. Daarna hebben we van de percentages uit de tabellen grafieken gemaakt.

04-04-2013 t/m 17-04-2013

De onderzoeksgegevens verwerkt, tabellen en grafieken geanalyseerd: deelvraag twee en drie geschreven.

8.2 Logboek tijdens interviews

Februari 2013

Kennismaking met de betrokken hulpverleners.

21-03-2013

Vragen opgesteld voor interviews. Deze gemaild naar Wim Dekker.

25-03-2013

Gesprek met Wim Dekker over interviewvragen.

Notities:

Steeds dieper in gaan op het thema.

Begin met de rapportage, leg bijvoorbeeld een zin voor, mogen we daar een vraag over stellen?

Je gaat steeds dieper en neemt de hulpverlener hierin mee. Dus gaandeweg gaat de hulpverlener zich realiseren wat hij/zij een goed gezin vindt. Je bouwt het dus op.

Welke thema's gaan we pakken? Houd het beknopt.

We hebben het over ouders, kind, hulpverlener en de wisselwerking tussen deze drie.

We gaan het gesprek aan op drie thema's

Hoe is de ouder, ouder? (autonomie / verbondenheid)

Hoe is het kind, kind? (a/v)

Visie van hulpverlener/relatie die hv heeft met ouder/kind

27-03-2013

Interviewvragen definitief gemaakt. Deze gemaild naar Wim en Rien ten Brinke.

Van Rien feedback gekregen.

02-04-2013

Feedback van Rien verwerkt in interviewvragen. Vanmiddag eerste interview!

05-04-2013 t/m 17-04-2013

Interviews uitgewerkt

08-04-2013

Tweede interview afgenomen.

09-04-2013

Derde en vierde interview afgenomen.

10-04-2013

Vijfde interview afgenomen.

18-04-2013 & 19-04-2013

Interviews geprepareerd en gelabeld.

19-04-2013 t/m 25-04-2013

Deelvraag vier geschreven aan de hand van de geprepareerde interviews.